

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
82. (1402.) szám**BNR- valutaárfolyamok**

1 euró	4,0760 ▼
1 amerikai dollár	2,7449 ▼
100 magyar forint	1,5457 ▲

Aktuális

2

Berlin is szigorítana Schengen

Franciaország és Olaszország álláspontjához közelítve Németország is a schengeni rendszer reformját javasolja. A berlini kormány azon a nézeten van, hogy az észak-afrikai menekülthullám nyomán a schengeni megállapodás módosítására van szükség.

Háttér

4

Vilmos és Kate ma egybekel

Vilmos brit „másodtrónörökös” futballmeccsel lazított, menyasszonya, Kate pedig szigorúan titkos ruhájának próbáival töltötte a mai esküvő előtti utolsó órákat. Romániából az exuralkodó I. Mihály és lánya, Margit hercegnő, veje, Radu herceg, valamint Kálnoky Tibor gróf és felesége, Anna grófnő kapott meghívást.

Kultúra

6

Ma tánra kel az egész világ

A Tánc Világnapja alkalmából a Kolozsvári Állami Magyar Színházban a Bukaresti Nemzeti Táncközpont újabb előadásait mutatják be, Gyergyószentmiklóson a Hóvirág Néptáncegyüttes a *Mérföldjáró táncoscsizma* című előadásával várja az érdeklődőket.

Vezércikk

3

Demokrácia vagy anarchia?

Az EU elnökségét betöltő magyar kormány érdeke, hogy vessen véget a belpolitikai szempontokra is erőteljesen kacsingató és hosszú hónapok óta tartó téblábolásnak, a hol itt, hol ott felbukkanó gárdákat ne a demokrácia, hanem az országot felforgató anarchia eszközeinek tekintse, és ennek megfelelően is cselekedjen. ▶

Székedi Ferenc

Lesújt a majálistozókra a pikniktörvény haragja

A jogszabály szigorú feltételekhez kötné a szabadtéri étkezést, időtöltést: miccset, flekkent sütni például csak kijelölt helyen lehet majd Fotó: Mediafax

Az „önkényes” miccstűtőkkel és erdőfoglalókkal néznek farkasszemet a Somostetőn az idei május elsején a marosvásárhelyi környezettudatos majálistozók. Székelyudvarhelyen abban bíznak: a kerékpárosok kiszorítják a védett területeken gépkocsival piknikelő és felelőtlenül szemtelő kocaturistákat. A „majálistkultúra” változik, de a szabadidős programkínálat még nem elég gazdag. A környezetvédelmi minisztérium által is támogatott pikniktörvény azoknak kedvez, akik a természetvédelem és a civilizált természetjárás mellett kötelezik el magukat. **7. oldal ▶**

„Régiósodik” az RMDSZ

Cs. P. T.

▶ Május végéig alakulnak meg a regionális önkormányzati tanácsok – döntötte el tegnapi buka-

resti ülésén a RMDSZ Szövetségi Elnöksége, miután kidolgozta a három testület megalakulásához szükséges eljárást. Kovács Péter főtitkár szerint a székelyföldi, a

partiumi és a belső-erdélyi önkormányzati tanácsok tagjainak számát a 2008-as helyi választások eredményei alapján határozták meg. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Az új alapszabályzat alapján létrehozott Szövetségi Elnökség tegnap először ülésezett Bukarestben Fotó: Tofán Levente

Băsescu „kirúgta” Lăzăroiut

▶ Vélhetően az RMDSZ-re vonatkozó kijelentései, valamint a szövetség vezetőinek vehemens reakciója is hozzájárult ahhoz, hogy Traian Băsescu államfő tegnap május elsejei hatállyal megvált legtöbbet szereplő tanácsostól, Sebastian Lăzăroiutól. A szövetség volt és jelenlegi elnöke is „rendreutastotta” tegnap államelnöki tanácsost, aki egy két nappal ezelőtti nyilatkozatában megtört alakulatnak nevezte az RMDSZ-t és előrevetítette tíz-tizenöt éven belüli eltűnését a politikai szinterről. Kelemen Hunor szerint a magyar közösség megbizonyította, hogy szüksége van a politikai képviseletre. **3. oldal ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Mária-kegyhelyek találkozója

Mintegy száz érdeklődő, köztük a Mária-út mellett fekvő települések polgármesterei és civil aktivistái találkoztak egymással azon a kétnapos nemzetközi konferencián, amely tegnap fejeződött be az útvonal egyik kiemelt pontjának tekintett magyarországi Máriapócscon. Az ausztriai Mariazellől Csíksomlyóig tartó 1400 kilométeres vallás-turisztikai gyalogútvonal a legfontosabb közép-európai Mária-zarándokhelyeket fűzi fel, s közben ráirányítja a figyelmet az adott térség vallási, kulturális és történelmi értékeire – mondta Kapin István máriapócsi kegyhelyigazgató.

Gasparovic bírálja Radicovát

A szlovák–magyar viszonyban fennálló problémák közül Iveta Radicová kormányának első éve alatt egyet sem sikerült megoldani – jelentette ki Ivan Gasparovic államfő tegnap Pozsonyban a szlovák külügyminisztérium évértékelő konferenciáján. Emlékeztetett: ez a konferencia tavaly felszólította a magyarországi választásokon győztes Fideszt, hogy Pozsony és Budapest előfeltétel nélkül kezdjen jószomszédi párbeszédet a fennálló problémák megoldásáról.

Phenjannak nincsenek feltételei?

Kim Dzsong Il észak-koreai vezető kész előfeltételek nélküli tárgyalásokra bármiről, beleértve a közvetlen tárgyalásokat Dél-Koreával – közölte tegnap Szöulban Jimmy

Carter volt amerikai elnök (képünkön), aki háromnapos észak-koreai látogatása után érkezett a dél-koreai fővárosba. Továbbra is homály fedí azonban, hogy háromnapos látogatása során Carter találkozott-e az ország vezetőjével és utódjával kijelölt fiával, Kim Dzsong Unnal.

Gyilkos tornádók Amerikában

Az Amerika déli államain átsöpört tornádók halálos áldozatainak száma a helyi idő szerint tegnap reggeli összesítés szerint elérte a 173-at. A legtöbben Alabamában vesztették életüket.

Nem tetszik a palesztin béke

A két legfőbb palesztin szervezet, a Mahmúd Abbász elnököt támogató Fatah és a Gázai övezet kormányzó Hamász megállapodásra jutott szerdán egy átmeneti nemzeti egységkormány létrehozásáról, valamint az általános választások dátumának meghatározásáról. Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök a megállapodásra reagálva kijelentette, hogy Abbásznak választania kell „az Izraellel és a Hamásszal kötött béke között”. Tegnap rádiónyilatkozatában Avigdor Liberman izraeli külügyminiszter értésre adta, hogy a zsidó állam nem hajlandó tárgyalásztalhoz ülni a megalakítandó palesztin átmeneti kormánnyal, amelyben a szélsőséges Hamász is képviseltetni fogja magát.

Kína lakossága már 1,4 milliárd

Kínának, a világ legnépesebb országának az elmúlt szilveszterkor 1,339 milliárd lakosa volt. Az ország lélekszáma egy évtized alatt 73,9 millióval növekedett; a 2000 és 2010 közötti gyarapodás megfelel Törökország lélekszámának, s meghaladja Franciaország vagy az Egyesült Királyság lakosainak számát.

Provokált romák

Állandó a rendőri jelenlét Gyöngyöspátán. Igazoltatásokkal veszik elejét az összetűzéseknek

Fotó: MTI

MTI

Rendbontás nélkül telt el a tegnapi virradó éjszaka a magyarországi Gyöngyöspátán. Egy nappal korábban viszont tömegverekedés volt a helyi romák és a Véderőnek, a Betyárseregnek és a Seebb Jövőért Polgárőr Egyesületnek a településen tartózkodó tagjai között. A *police.hu*-n a magyar rendőrség közzétette a helyi térfelügyelő kamera felvételeit, amelyeken jól látszik és hallatszik, amint egy ittasnak látszó, Alexnek szólított férfi a romák csoportjához fordulva a cigánysor felé vezető Bem utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca kereszteződésében vizel, majd szóban és kézmozdulatokkal provokálja a romákat, végül pedig elindul az irányukban.

Utóbb követi három társa is, majd nem sokkal ezután megérkeznek a kereszteződéshez a rendőrautók. A verekedéssel kapcsolatban eddig három – egy 28, egy 36 és egy 53 éves – helyi lakossal szemben indult eljárás felfegyverkezve, csoportosan elkövetett garázdaság megalapozott gyanúja miatt.

„Magyarországon senki nem követhet el büntetlenül törvényt sértést, sem egyenruhában, sem masírozva, sem dorongokkal felfegyverkezve, sem önbíráskodva” – mondta Pintér Sándor belügyminiszter a Gyöngyöspátán történetekkel kapcsolatban a *Magyar Televízió Az Este* című műsorában szerdán. A politikus szerint provokáció történt, de szerinte az ilyesmire nem önbíráskodással kell válaszolni. Mindkét féllel

szemben el fognak járni – hangsúlyozta. A Fidesz tényfeltáró bizottság létrehozását kezdeményezi a Gyöngyöspátán történtek miatt, illetve a településen zajló események tisztázására – jelentette be a parlament rendészeti bizottságának fideszes elnöke, Kocsis Máté. Pártja örömmel részt vesz a tényfeltáró bizottság munkájában – közölte tegnap Dorosz Dávid, a magyar Országgyűlés honvédelmi és rendészeti bizottságának LMP-s tagja.

Az Egyesült Államok a gyöngyöspatai eseményekkel kapcsolatban méltányolja a magyar kormány azon állásfoglalását, hogy a kisebbségi csoportok megfélemlítése és az ellenük irányuló erőszak elfogadhatatlan – közölte a budapesti amerikai nagykövetség az MTI-vel. ◀

Forró a helyzet az arab világban

ÚMSZ

Egyre jobban romlik a humanitárius helyzet Líbia harcok sújtotta területein. Tegnap folytatódtak az összecsapások. A Tripolitól 160 kilométerrel délnyugatra fekvő Zentennél a lázadók néhány kilométerrel hátrább szorították a Moammer el-Kadhafi líbiai vezetőhöz hű erőket, amelyek ezt követően a környező dombokról tüzérségi fegyverekkel és rakétákkal támadták a várost. A fővárostól 200 kilométerrel keletre elterülő Miszrátát továbbra is ostromgyűrű fojtogatja. A lázadónak sikerült biztonságossá tenniük a kikötőt, ellenben a repülőtér övezetében súlyos harcok dúlnak. Tegnap megérkeztek Líbiába az ENSZ szakértői, akiknek az a feladatuk, hogy vizsgálják ki az emberi jogokat sértő ügyeket. Az Egyesült Államok közben engedélyezte, hogy amerikai vállalatok kőolajat vásároljanak a líbiai felkelőktől. Az orosz, a kínai és a libanoni ellenkezés miatt viszont nem jutott egyetértésre zárt ajtók mögötti ülésen az ENSZ Biztonsági Tanácsa arról az európai országok által betervezett nyilatkozattervezetről, amelyben elítélték volna a szíriai reformpárti tüntetések erőszakos leverését, jöllehet a dokumentum elfogadását az Egyesült Államok is támogatta. Az arab világban másutt is forró a helyzet. Bahreinban halálra ítélt négy tüntetőt a katonai törvényszék. Ismeretlen eredetű robbanás legkevesebb tíz ember halálát okozta a marokkói Marrakes egyik kávéházában tegnap. Az áldozatok között vendégek és alkalmazottak egyaránt vannak. ◀

Berlin is szigorítana Schengenen

ÚMSZ-összeállítás

Franciaország és Olaszország álláspontjához közelítve Németország is a schengeni rendszer reformját javasolja. Tegnap sajtóértesülések szerint a berlini kormány azon a nézeten van, hogy az észak-afrikai menekülthullám nyomán a schengeni megállapodás módosítására van szükség. Schengen lényegét, az övezeten belüli, korlátozás nélküli utazási szabadságot azonban alapjaiban meg kell őrizni – nyilatkozta a *Die Welt* című napilapnak Angela Merkel kancellár szóvivője. Steffen Seibert úgy ítélte meg, hogy bizonyos módosítások ezen nem változtatnának. Kormányforrások szerint a lehetséges szigorítások legfőbb támogatója Hans-Peter Friedrich belügyminiszter. A konzervatív politikus korábban élesen bírálta a menekülthullámra adott olasz választ, illetve a több tízezer tartózkodási engedély kiadását. A miniszter kedden a határellenőrzés ideiglenes szigorítása mellett emelt szót.

Mindez most a hivatalos kormányzati álláspont szintjére emelkedett. Eszerint a Merkel-kormány szorgalmazni kívánja, hogy bizonyos rendkívüli esetekben ideiglenes jelleggel lehetővé váljék a határellenőrzés újbóli bevezetése. A kormány álláspontjának kialakítását heves koa-

Ellenőrzés a német-francia határon. A menekültek Európa belsejébe tartanak

lícós viták előzték meg. A hírek szerint a liberális Szabad Demokrata Párt megkérdőjelezte a mó-

dosítások szükségességét, végül azonban engedett a konzervatívok nyomásának.

Traian Băsescu szerint szükséges, de nem sürgős a schengeni reform

„Szükség van a schengeni övezet reformjára és a szabályok konszolidálására, de csak Románia és Bulgária csatlakozása után” – jelentette ki Traian Băsescu. Az államfő a közszolgálati televízióknak adott interjújában rámutatott arra, hogy a két országnak tavasszal kellett volna csatlakoznia a schengeni övezetbe, de Franciaország és Németország a technikai követelményeken túl általánosabb jellegű kifogásokat is emelt, és szóvá tette, hogy a két országban igen elterjedt a

korruptió. Băsescu derülátó az ország csatlakozását illetően. Kifejtette, hogy becslése szerint szeptemberben jelölhet ki az Európai Unió Bukarest és Szófia számára újabb csatlakozási időpontot. Az elnök szerint a két ország integrációjára már az idén sor kerülhet. Băsescu szerint a kérdés fő okozója – a politikai jellegű kifogásokon túl – Bulgária, amely Romániával ellentétben nem teljesítette maradéktalanul a technikai követelményeket.

„Régiósodik” az RMDSZ

Folytatás az 1. oldalról

Eszerint a székelyföldi polgármesterekből, alpolgármesterekből és tanácsosokból testület 62, a partiumi 57, a felső-erdélyi 28 főből áll majd, akiket a területi szervezetek delegálnak. Nem szűnik meg a korábbi alapszabályzat szerinti Országos Önkormányzati Tanács sem, a testületet a regionális tanácsosok elnökségi tagjai alkotják majd.

A Szövetségi Elnökség emellett tudomásul vette a székelyföldieknek azt az igényét, hogy önkormányzati nagygyűlést hozzanak létre. Az évente ülésező testületnek tagja lesz valamennyi választott helyhatósági tisztségviselő. „Természetesen a másik két régió is létrehozhatja a maga nagygyűlését, ha ezt igényeli” – nyilatkozta lapunknak Kovács.

Mint ismert, a regionális önkormányzati tanácsok létrehozását az RMDSZ új alapszabályzata teszi lehetővé. „A régiók szerinti leosztás azért fontos, mert azt tapasztaltuk, hogy eltérőek, változóak az igények, a prioritások, a cselekvési tervek. Ez a struktúra lehetővé teszi a különböző régiók érdekeinek jobb artikulálását, illetve az üzenetek és a feladatok pontosabb meghatározását” – magyarázta az elnökségi ülés után Kelemen Hunor szövetségi elnök.

Közlése szerint a regionális önkormányzati tanácsok megválasztása után alakul meg a Szövetségi Állandó Tanács, amelynek tagja lesz a három testület elnöke is. „Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos lépés lesz, mert néhány olyan kérdésben, ami az önkormányzatok működését vagy a jövő évi önkormányzati választá-

Markó Béla kormányfő-helyettes, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök és Kovács Péter főtítkárs az ülésre igyekeznek. Fotó: Tofán Levente

sokra való felkészülést illeti, nagyon jó, hogyha már léteznek ezek a regionális tanácsok” – mondta Kelemen.

A Szövetségi Elnökség arról is döntött, hogy a Kulturális Autónoómia Tanácsnak szeptember végéig kell megalakulni. Ebben helyet kapnak azok a civil, társadalmi szervezetek, amelyek vállalják, hogy az RMDSZ partnerei lesznek a társadalomszervezésben, a politikai, stratégiai döntések előkészítésében, a nemzeti identitás megőrzésével foglalkozó intézményrendszer működtetésében. Kovács Pétertől megtudtuk, a testületnek 85-90 tagja lesz.

Tegnap ülésein elnökségi aktuálpolitikai kérdéseket is tárgyalt.

Máté András képviselőházi frakcióvezető arról számolt be a testületnek, hogy egyre nehezebben tudja érvényesíteni akarát a parlamentben a kormánykoalíció. „Elmondtam a kollegáimnak, hogy a kormányzati partnereink fegyelmezetlensége miatt akadozik a törvényhozás, jó ideje egyetlen sarkalatos törvényt sem tudunk elfogadni. Ez nehezíti a koalíciós szerződésben foglaltak teljesítését is” – tájékoztatta az ÚMSZ-t Máté. A frakcióvezető szerint a problémát a koalíciós tanácsban is felvetik.

Mint ismert, a Szövetségi Elnökség az RMDSZ újonnan létrehozott vezető testülete. Tagjai a szövetségi elnök, az SZKT elnök,

ke, a politikai alelnök, a volt szövetségi elnökök (akik legalább két teljes mandátumot gyakoroltak), a főtítkárs, a szenátusi frakció vezetője, a képviselőházi frakció vezetője, az RMDSZ-szel együttműködő országos ifjúsági egyeztető tanács képviselője, minden olyan megyei RMDSZ-szervezet elnöke, amely megyében a legutóbbi népszámlálási adatok szerint a magyarság aránya legalább 15 százalékos, a szórványmegyékben működő megyei szervezetek évente változó 2 képviselője, és az Országos Önkormányzati Tanács elnöke. A Szövetségi Elnökség alakuló ülését március 18-án, Kolozsváron tartották. ◀

Ki lesz Boc miniszterjelöltje?

ÚMSZ

► Ha egy megfelelő jelöltet ajánlott volna Emil Boc miniszterelnök a munkaügyi minisztérium élére, azonnal kineveztem volna – jelentette ki a köztvének adott interjújában Traian Basescu államfő, hozzátéve, hogy a munkaügyi tárca átmeneti vezetését továbbra is a miniszterelnök biztosítja. A hatályos törvények szerint Emil Boc helyettesítői minőségben akár negyvenöt napig is vezetheti a munkaügyi minisztériumot. Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a tisztség korábbi betöltője, Ioan Nelu Botiş azt követően kényszerült lemondani, hogy a sajtó kiderítette: felesége havi 8 ezer lejes honoráriumért segítette tanácsadó tisztségben egy olyan civil szervezet munkáját, amely 1,9 millió lejes európai uniós támogatást kapott a munkaügyi tárca közreműködésével. Tegnap arra is fény derült, hogy Botiş nemcsak nejét, hanem 60 éves édesanyját is alkalmaztatta munkaügyi tanácsadóként a beszerző civil szervezetnél. Az érdek-összeférhetetlenséggel vádolt tárca vezetőnek a korrupcióellenes ügyészségen (DNA) és az Országos Feddhetetlenségi Ügynökségen (ANI) is számot kell adnia viselt dolgairól. ◀

Basescu „kirúgta” Lăzăroiu

M. Á. Zs.

► Vélhetően az RMDSZ-re vonatkozó kijelentései, valamint a szövetség vezetőinek vehemens reakciója is hozzájárult ahhoz, hogy Traian Basescu államfő tegnap május elseji hatállyal megvált legközelebbi tanácsostól, Sebastian Lăzăroiu-tól. A szövetség volt és jelenlegi elnöke is „rendreutasította” tegnap az államelnöki tanácsost, aki egy két nappal ezelőtti nyilatkozatában megtúrt alakulatnak nevezte az RMDSZ-t és előrevetítette tíztíz-venöt éven belüli eltűnését a politikai színtérről.

Kelemen: az RMDSZ bebizonyította létjogosultságát

„Tévedés minden olyan spekuláció, amely az RMDSZ eltűnésével kapcsolatos. Még hangsúlyosabb ez a tévedés, ha az eszmeifuttatás egy elnöki tanácsostól származik” – fogalmazott Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke. Szerinte a magyar közösség bebizonyította, hogy szüksége van a politikai képviselőre, amelyet a lehető legkényebben a szövetség tud ellátni. Emlékeztetett, hogy a nem politikai pártnak, hanem kulturális szövetségnek tekintett RMDSZ eltűnésének elmélete még az 1990-es évek elején megjelent, és több

ízben is figyelmet kapott, de minden alkalommal bebizonyosodott, hogy a valóság rácsúfol az elméletekre. „Szavazóbázisunk, a romániai magyar közösség bebizonyította, hogy szüksége van az RMDSZ-re, szüksége van a politikai képviselőre. Huszonegy év alatt minden alkalommal bebizonyítottuk, hogy képesek vagyunk a magyar közösség támogatásának megszerzésére, mivel hitelesek vagyunk, és politikai lehetőségeink függvényében mindig képesek voltunk lépésről lépésre megvalósítani célkitűzéseinket” – fejtette ki Kelemen Hunor. Szerinte az RMDSZ húsz-huszonöt év múlva is létezni fog, mivel a román pártok soha nem álltak elő olyan politikai programmal, amely figyelembe veszi a magyar közösség célkitűzéseit a nemzeti identitás, az anyanyelv és kultúra megtartásával kapcsolatban. Kelemen Hunor hozzátette: továbbra is szük-

Sebastian Lăzăroiu

ség lesz az RMDSZ-re, mivel a szövetség „stabilitási tényező, és a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos politikát a parlamenti eszközök szférájában, a demokratikus keretek között tartotta”. „Ennek a továbbiakban is így kell lennie. Összetett politikai alakulat vagyunk, különféle ideológiai doktrínákkal, ez azonban nem jelenti, hogy közép- és hosszú távon eltűnünk a romániai politikai színtérről” – fogalmazott Kelemen.

Markó: veszélyes eszmeifuttatások ezek

Markó Béla, a szövetség volt elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy az RMDSZ „nem valaki jóindulatának vagy kegyének köszönhetően” került a parlamentbe és a kormányba, hanem azoknak a romániai magyaroknak a szavazatai juttatták oda, akiket huszonegy éve képvisel. Hozzátette: egyáltalán nem tetszett neki Sebastian Lăzăroiu nyilatkozata, és csak remélni tudja, hogy nem rejtett fenyegetést takar. Markó szerint az elnöki tanácsos eszmeifuttatása jogi szempontból sem állja meg a helyét, ugyanis az alkotmány szerint a nemzeti kisebbségek szervezetei a pártokhoz hasonló státussal jogosultak indulni a parlamenti választásokon és következképpen ott súlyuknak megfelelően képviselni közösségeiket. ◀

Demokrácia vagy anarchia?

Furcsa, hogy az egyre nagyobb számban jelentkező botcsinálta nyelvészek vagy a lassan apadó magyarországi választási kétharmad mítoszteremtő alakulatai még nem találtak ki semmit

Székedi Ferenc Gyöngyöspata nevének magyarátára, noha

a kéttagú szó tálcán kínálja a történelmi párhuzamokat: a pata nyilvánvalóan őseink lovas bevonulására emlékeztet, a gyöngyhöz pedig mindig is az ünnepélyesség, a fejköltés érzése társult, így a kettő együtt olyan égi paripát jellemezhet, amely pompás csillagúti vágója során szikragyöngyöket szór szanaszét és az arra érdemeseket, akár Erdélyben is, szilaj csikóutódokkal és hasonló megnevezésű díjakkal jutalmazza.

Pedig a gyöngyöspatai magyarátokra egyre inkább szükség lenne, hiszen immár nem csupán Nyugat-Európában, hanem az Egyesült Államokban is egyre nagyobb érdeklődéssel figyelik, hogy egy civilizáltalmak mondott, huszonegyedik századi jogállamban hogyan veszik át az állam rendfenntartó szerepét csendőrsdít, katonásdít, idegenlégiósádsít vagy gyermekkorokban ki nem tombolt rabló-pandúrosdít játszó, ilyen meg amolyan egyenruhákban díszelő, magukat polgárnak mondó alakulatok. Hasonló kezdeményezésekre ugyanis szép számmal akad példák a történelemben: a huszadik század harmincas éveiben a lakosság jó részének nagy tapsa közepette így kezdődött Németországban a rendcsinálás, rá hisz esztendőre az Egyesült Államok déli államaiban a fehér csuklyás tisztogatónak csupán az ellentétes borszínre kellett figyelniük, hogy azonnal elkapják a kártevőket, a felbomlott Jugoszlávia utódállamaiban a gyorsan önállóosódó nemzeti hadseregek mellett egynemely civil csoportosulás is szívesen meglengette az etnikai tisztogatás seprűjét mindazok feje fölött, akik más nyelvet beszéltek, vagy másként imádták a Mindenhatót; imitt-amott, öreg földrésznék különböző országokban még ma is találni olyan kisebb csoportokat, amelyek egyetlen urat ismernek el: önmagukat.

A következmények pedig majd mindenütt ismertek, ezért nem véletlen, hogy a demokratikus országok megkülönböztetett figyelmet fordítanak a „törvény én vagyok!” típusú magatartások elszigetelésére és jogi eszközökkel történő felszámolására. Mindenekelőtt az EU elnökségét betöltő magyar kormány érdeke, hogy vessen véget a kárpolitikai szempontokra is erőteljesen kacsingató és immár hosszú hónapok óta tartó téblábolásnak, a különböző megnevezések alatt hol itt, hol ott felbukkanó gárdákat ne a demokrácia, hanem az országot bármikor felforgató anarchia eszközeinek tekintse, és ennek megfelelően is cselekedjen. A magyarországi kormánykörökben az egyik leggyakoribb mondat: a kétharmad minket arra hatalmazott fel, hogy gyors intézkedésekkel mentsük meg az összeomlástól a nemzetet. És akkor?

Román lapszemle

A rendőrákadémia internethálózatán keresztül töltött fel filmeket egy jövődből rendőr, annak ellenére, hogy a fájlmegosztó programok használata jogilag büntetendő. (Adevărul) ► A kis keresetű német állampolgárok attól tartanak, hogy jövő hónaptól veszélybe kerülnek munkahelyeik, amikor nyolc kelet-európai ország polgárai korlátozás nélkül vállalhatnak munkát hazájukban. (Adevărul) ► A banki ügyletek több mint felét az ingatlanhitelek újrafinanszírozása teszi ki, ugyanis új kölcsönöket alig vesz fel a lakosság. (Puterea) ► Több mint egymilliárd lej értékben oszt szét jutalékok részesvényesei között a Petrom. (Puterea) ► Kisebbségi radioaktív xenonvizárgás okozott pánikot szerdán a bulgáriai Kozlodujban levő atomerőműnél. (Evenimentul zilei)

Vilmos és Kate ma egybekel

Vilmos brit trónörökös kiadós futballmeccsel igyekezett lazítani, miközben menyasszonya, Kate Middleton továbbra is szigorúan titkos ruhájának végső, igazító próbáival töltötte a világraszóló mai esküvő előtti utolsó órákat.

Gy. Z.

Vilmos – Károly walesi herceg és a néhai Diana hercegnő elsőszülött fia, aki édesapja után a második a brit trónutódlási sorban – ma romániai idő szerint délután 1 órakor esküszik örök hűséget polgári származású menyasszonyának, Kate Middletonnak az angol-brit monarchia ősi londoni koronázótemplomában, a parlamenttel szemközt emelkedő Westminster-apátságban. Az ifjú arát a magyar helyesírás szabályai szerint ettől az időponttól fogva Katalinnak kell nevezni. Az idők változását jelzi, hogy a ceremónia tegnap délelőtt nyilvánosságra hozott, végleges „műsorrendjének” tanúsága szerint Kate házassági fogadalmából egy lényeges ígéret hiányozni fog. A fiatal trónörökös jövődöbelje a hagyományoknak megfelelően azt megígéri, hogy amíg csak élnek, szeretni és tisztelni fogja herceget, akit gyengédséggel is elhalmoz, és kitar mellett – ám „feltétlenül engedelmessé” nem fog neki. Mára az is kiderült, hogy a „nagyanyós”, II. Erzsébet ajándékoz-e az „év-

század esküvője” alkalmából hercegnői címet Kate-nek, s ha igen, milyet.

A száguldó herceg

Utolsó előtti „szabad” estéjét Vilmos a londoni Battersea Park futballpályáján töltötte, ahol – bevallott esküvői idegességét levezetendő – barátaival több, mint két órán át kergette a labdát. Az ifjú herceg az Angol Labdarúgó Szövetség (F. A.) elnöke, lelkes focista. A másodtrónörökös ugyanakkor – nem kevés fejfájást okozva a biztonságáért felelős Scotland Yard-testőröknek – lelkes motoros is, ráadásul nem holmi mopeden lovagol, hanem egy 1100 köbcentis, óránként 290 kilométeres sebességre képes Ducatin. Az Egyesült Királyság majdani uralkodója ezzel a szupergéppel hajtott el az előző esti meccsről is londoni rezidenciájára, a Clarence House-hoz.

A menyasszony mindközben az utolsó esküvői ruhapróbával volt elfoglalva. A ruha kinézete és tervezőjének kiléte egy nappal a szertartás előtt is változatlanul hétpécsetes titok. A mai ese-

ményeket figyelő kétmilliárd tévénéző csak akkor alkothat képet Katalin esküvői ruhájáról, amikor az ara – pontosan kilenc perccel a szertartás kezdete előtt – kilép a londoni Goring Hotel kapuján, hogy édesapja oldalán a királyi család által rendelkezésére bocsátott Rolls-Royce-szal az apátságához hajtasson.

A királynő kalapja

Ezt megelőzően azonban Richard Ward fodrászmestert fogadja a lakosztályában. Ward a tegnapi *Daily Mirror*-nak elmondta, hogy a lány „természetes” frizurát szeretne, ezen felül azonban csak annyi kikötése volt, hogy vőlegénye – aki az

apátságban vár majd rá – „felismerje”.

A nagy londoni fogadóirodák arról számoltak be, hogy az esküvői lázban égő alatti valók a sanyarú gazdasági helyzet ellenére két kézzel szórják a pénzt a legkülönbözőbb – néha már bizarrnak ható – esküvői fogadásokra. A bukmékerek még a Buckingham palota és a Westminster apátság közötti útvonalra, a már napok óta tábori körülmények között ott várakozó tömeg közé is kivonultak. A Ladbrokes például 100:1 nyeremenyesélyvel kínál fogadási lehetőséget arra, hogy Harry herceg, Vilmos öccse és tanúja otthon felejt az esküvői gyűrűt. A cég ennél sokkal való-

színűbbnek tartja, hogy a 90 esztendő Fülöp edinburghi herceg – II. Erzsébet királynő férje, Vilmos és Harry nagyapája – a templomi szertartás alatt szundít egyet; e fogadási lehetőségre a Ladbrokes tegnap mindössze 10:1-hoz adja az oddsot. Ugyanakkor felfüggesztették a fogadást arra, hogy II. Erzsébet milyen színű kalapot visel majd. (Lapunk tippje: világoskék vagy galambszürkét...)

Internetes népszerűség

A menyasszony Lady Gaga énekesnőnél és Barack Obama amerikai elnöknel is jobban érdekli a világhálón szörfözőket, legalábbis a

Yahoo! keresőlapján. Nem sokkal a mai menyegző előtt az ara iránt kétszer annyian érdeklődtek az internetes óriás amerikai és brit keresőjében, mint a vőlegény iránt. A *Yahoo!* szerint ráadásul az amerikaiakat jobban érdekli a walesi herceg jegyese, mint a briteket. A *Yahoo!* érdekesként megjegyezte, hogy Vilmos öccsének, Harry hercegnek a barátnője, Chelsy Davy iránt is jócskán megnőtt az érdeklődés az esküvő hetében.

A londoni magyar nagykövetségen tegnap átadták azt a díszes herendi étkészletet, amelyet a magyar állam – és személyesen Schmitt Pál köztársasági elnök – küldött a világhálón szörfözőknek, legalábbis a hivatalos címzés szerint Catherine Middletonnak. A híres Viktória-minta felújított változatával díszített étkészletet II. Erzsébet királynő Nagy-Londonért felelős személyes megbízottja, Sir David Brewer vette át kisebb ünnepség keretében Csák János londoni magyar nagykövettől. Sir David a ceremónia után az *MTI*-nek elmondta: Vilmos herceg számára nem ismeretlenek a herendi termékek, hiszen a brit királyi család birtokában több herendi készlet is van, így a fiatal trónörökös „úgy nőhetett fel, hogy látta otthonában a herendi mestermunkákat”. A híres felmenőről, Viktória angol királynőről elnevezett mintájú étkészlet hatszemeletes, és 45 darabból – tányérok, leveses, főzelékes és pecsenyétálakból – áll. ◀

Vilmos és Kate, az ifjú szerelmesek (és majdani uralkodók?)

Romániai vendégek az „évszázad esküvőjén”

Romániából öt személy kapott meghívót az „évszázad esküvőjére”, amelyen, az 1900 résztvevő előtt Vilmos herceg, brit trónörökös és Kate Middleton esküszik egymásnak örök hűséget.

Bogdán Tibor

Románia ex-uralkodója, I. Mihály, lánya, Margit hercegnő és veje, Radu herceg, valamint az 1989. évi rendszerváltást követően erdélyi ősei birtokára hazatelepedett, Nyugat-Németországban született és magyarul önerőből megtanult Kálnoky Tibor gróf és felesége, Anna grófnő vesz részt Romániából az április 29-én tartandó nagy-britanniai „királyi esküvőn”.

Szigorú protokoll

A megtiszteltetés nem kevés gondot okozott a romániai vendégeknek, hiszen nem könnyű dolog tiszteletben tartani a brit királyi udvar bonyolult és szigorú szertartásait. Így például megszabják az elfogyasztha-

to ital mennyiségét és, azt is, hogy meddig illik a rendezvényen maradni. Pontos meghatározott az is, hogy a vendégek mikor gratulálnak a fiatal házasoknak: erre a Buckingham palotában megrendezendő fogadás alkalmával kerülhet sor, fegyelmezett sorbanállás után. A brit királynőnek bemutatkozva angol állampolgárnak kötelező a meghajlás, ha pedig a meghívott nem brit alattvaló, akkor megteszi az udvarias biccentés is. A vendég azonban mindenképpen az uralkodó után szólalhat meg. Tilos a fényképezés és a mobiltelefon használata. A forgalmas brit fővárosban egyáltalán nem lesz könnyű eleget tenni a pontosság kötelező követelményének. A 20. században egyetlen egyszer engedélyeztek késést valamely

nagyszabású protokolláris eseményről: a kivételezett Diána hercegnő volt, aki – hosszas egyeztetés után – egyetlen percet késhegett tulajdon esküvőjéről.

Szigorú szabályok határozzák meg az öltözködést is. Margit hercegnő ruháját ezért a brit uralkodóház protokollját jól ismerő spanyol Arasa Morelli divattervező készíti, de segítségére lesz a romániai Doina Levintza, Dan Coma, valamint Christine Kostoff is. A hercegnő több kiskosztümöt vált majd az események során, ezeket kalappal vagy anélkül hordja, bizonyos alkalmakkor pedig hosszú ruhát visel, ruha-kiegészítőit Dan Coma tervezte. Radu herceg szmokingját és sötétkék öltönyét Alexandru Ciucu tervezte, I. Mihály pedig évekkal ezelőtt készült öltönyében jelenik majd meg az esküvőn, öltözéke fölött pedig 1941-ben szabott sötétkék felöltőt visel, amely a korabeli bumeresti mesterszabók munkáját dicséri. Az esküvő napján szakettben jelenik meg, amelyet a következő eseményeken szmokinggal

illetve sötétkék öltönnyel vált majd fel.

Magyar nemesek Londonban

Kálnoky gróf és felesége postán kapta meg, már hónapokkal ezelőtt a királyi meghívót az esküvőre. A megtiszteltetést annak köszönheti, hogy a brit trónörökös apja, Károly herceg a német és francia kultúrán nevelkedett Kálnoky Tibor meghívására több alkalommal is Erdélybe látogatott, ahol felkereste a 16. században, reneszánsz stílusban épült Kovászna megyei miklósvári kastélyt is. A krémszínű, aranyozott meghívón a meghívottak nevét kézzel írták be, ami a tiszteletadás jele. Az etikett szerint a meghívásra illik a lehető legrövidebb időn belül válaszolni – nem egy esetben a meghívón fel is tüntetik a válaszadás kötelező határidejét. A meghívóhoz kérdőívet is mellékelnek, ennek kitöltése jelenti voltaképpen a választ, de az is bevett szokásnak számít, hogy maga a házigazda küldi el az egyes szám harmadik személyben

megfogalmazott válaszlevelet, amelyet a meghívottnak csak alá kell írnia.

Ugyancsak postán érkeztek meg Kálnokyékhoz Londonból az öltözködéssel kapcsolatos tanácsok is. Ennek megfelelően a hölgyek népviseleti ruhadarab illetve kalappal kiegészített utcai öltözködés, a férfiak pedig egyenruha és öltöny között választhattak – utóbbi esetben azonban nem viselhetik kiegészítőiket. Mindketten az utóbbi ruhadarabok mellett döntöttek. Kálnoky Anna grófnő három ruhát visz magával, ezek egyike a barátnője által festett selyemből készült ruhadarab lesz, a hozzávaló kalapot egy kolozsvári divatszalonból rendelte meg. Férje a Károly herceg születésnapján viselt szakettbe öltözik, amelyen csak némi változtatásokat hajtatott végre, hozzá csíkos nadrágot, szürke mellényt és galléros inget vesz fel.

A Kálnoky család maga sem első ízben vesz részt a brit királyi család rendezvényein, Károly herceg 60. születésnapján is jelen volt a Buckingham palotában.

Apró figyelmességek

Mivel Vilmos herceg esküvője nem számít állami ünnepségnek, „csupán” családi eseménynek, a meghívottakat szállodában helyezik el. Bár a meghívóval együtt a királyi ház felkérte a vendégeket, tartózkodjanak az ajándékozástól, az erre szánt pénzt fordítsák inkább jótékonyági célokra, Mihály király, Margit hercegnő és férje mégis úgy döntött, jelképes ajándékkal kedveskedik az ifjú párnak. Ezzel régebbi hagyományt folytat, hiszen a román királyi ház tagjai minden alkalommal valamilyen sajátos román jellegű ajándékot adtak át meghívóiknak a legkülönbözőbb rendezvényeken. Tervezőjük és kivitelezőjük, Dan Coma szerint a brit királyi címerrel díszített finombőr – sevrő – ékszer tartó dobozról van szó, amely a brit lobogó színeit viseli. A doboz fedelére egy jelentős esemény dátumát vésik be – erről azonban a divattervező nem volt hajlandó többet elárulni. Hasonlóképpen a Kálnoky házaspár is „apró, de szimbolikus” ajándékot visz a fiatal házasoknak. ◀

Lap-top

A nap címe. UDMR, avertizată de Cotroceni să nu miște-n front, *Adevărul*.

Magyarázat. Vagyis az államelnök figyelmezteti az RMDSZ-t, hogy üljön csendben. Így értelmezi Frunda György Sebastian Lázároui elnöki tanácsos kijelentését, miszerint az RMDSZ voltaképpen egy „megtört” alakulat, minthogy nincs pártként bejegyezve. A témát az *Adevărul* dolgozza fel. A diverzió ellen erélyesen tiltakozik Kelemen Hunor szövetségi elnök és Markó Béla miniszterelnök-helyettes is; Frunda viszont az, aki – egyébként már jóideje, de most ismét, megragadva az alkalmat – érdekképviseleti szervezetünk kilépését szorgalmazza a jelenlegi kormánykoalícióból. Mindenesetre az is jellemző, hogy Orbán Viktor, Szász Jenő és Tőkés László barátja így „üzen”.

Érdekes királyi rekord. A külföldi sajtót idézve említi meg a *Cotidianul*, hogy I. Mihály román exuralkodó alkalmasint az egyedüli ember, aki részt vett a brit uralkodóházon belüli három történelmi esküvőn (Erzsébet hercegnő és Fülöp herceg 1947-ben; Charles herceg és Diana Spencer 1981-ben; most Vilmos herceg és Kate Middleton). Ezzel a mi jól ismert Mihályunk maga is bevonult a történelembe, ki tudja, hányadszor...

Gogo. Az *Adevărul* (is) bemutatja Razy Gogoneát, a huszonnyolc éves, román származású akrobata-táncost, aki elkápráztatta a közönséget az angliai tehetségkutató verseny selejtezőjében, simán és győzelmi esélyekkel bejutva a döntőbe. Gogonea mint Gogonea, de mennyivel másabb ott az ilyen verseny, mint tájainkon, ahol „tolvajok” és „cucuk” nyernek, nem pedig Susan Boyle-ok válnak még idegbetegebbé, miután csak a második helyen kötöttek ki. Az ifjú Gogonea két éve Manchesterben él, vidám munkanélküli.

Húsvéti reszli. Párbeszéd Ion Barbu karikatúráján: „– Te hol etted meg a miccseidet és ittad meg a sörödet? – A Golgotán!”

A nap álhíre. Kihaszználva a két ünnep közelségét, a május elsejei tüntetők a húsvétról megmaradt tojásokkal fognak dobálózni Emil Boc felé (aki szavakkal fog dobálózni).

Minden napra egy mondás

„Hír az, amit valaki valahol szeretne eltitkolni... minden egyéb csak hirdetés.”
Lord Northcliffe

Nyelveket tudni kell

Horváth István

A gyökérzetnél

SZELLEMI DÉZÉS

Fogadjuk el, bár személyes tapasztalatom nekem nem ez volt, hogy arisztokratáink és nagypolgárságunk bámulatos tökélyű nyelvtudásban részesítette gyermekeit. Ez nemcsak nem akadályozta, hanem még segítette őket abban, hogy az országot ne vezessék olyan utakra, amelyek végén a malomalji tanácskozók ösztöne is tudta az iszonyatot. Vagyis: a négy-öt távoli nép helyett bár a legközelebbi egynek szójárását tanulgatták volna; legutolsóként azt is annak sajátos tulajdonságai közül. Vagyis: végzetesnek tartanám, ha egy réteg pusztán azért kapna megbecsülést s ami ezzel jár: irányító szerepet, mert nyelveket tud: az ilyen szellemi emelkedettség a nép és a szellem világa közé afféle görög felhőkakukkvarat építene.

Az elsődleges gond itt is: az alapok megvizsgálása, az alaphelyzetek jó elrendezése. Akad, aki kétségbe vonja, hogy a világ bármely részén a munkás, de még fokozottabban a parasztság gyermekei, vagy hogy bármikor a történelemben a kétkezi gyermekai hátrányban voltak a nyelvtanulás dolgában azokkal szemben, akik már a szülei házában hallhattak idegen szót és kaptak már ott a nőgatással együtt lehetőséget is nyelvek elsajátítására. Kívánatos – már azért is, mert nem megy gépiesen –, hogy szellemi életünk s így irodalmunk jövődjébe fokozottabban az említett világából kerüljön úgy ki, hogy föl is, a nép irányító helyeire. Kezdjük lehetőségeik egyengetését, fejlődésük egyenjogúsítását esetükben már a gyökérzetnél. De ott alaposan: a lényegét követve.

Illyés Gyula: *Nemzetében él a nyelv*

Napszámos

Tudják mennyi mostanában egy mezőgazdasági napszám, például szőlőkapálás, kertészás és ilyenek? Ötven-hatvan lej, plusz kalóriadús ebéd és vacsora, s mellé egy liter bor vagy kisüveg pálinka. Mindent felszámítva ez havi ezerhat-ezernyolcszáz lej! S tudják mennyit kap átlagban egy erdélyi magyar újságíró? Alig a felét! Jó, ha havi hét-nyolcszáz lejt! Szégyen, hogy több nem jut azoknak, akik az erdélyi magyar közvéleményt kellene hogy formálják. Szégyen: az újságíró feleannyit se ér, mint a hétosztályos napszámos! Pedig most nagyobb szükség volna rá, mint bármikor, hogy a nagy hazafias semmitmondások, és adott környezetünk miatt amúgy is veszélyes üres magyarkodás, s a sohanapján beváltható ígéretek álomvilágából a valóság talajára hozzuk közösségünket.

Tehetséges fiatal tollforgatók ma inkább mennek ötször annyi pénzért informatikusnak, angol-, német- vagy spanyolnyelv-fordítónak, netán taxisnak, mintsem éhbérért újságírónak. S az újságok ezért is olyanok, amilyenek. Néhány közlési vágytól hajtott ifjú mellett nyugdíjasok írnak számos lapot, többnyire olyanok, akiket annyira megfertőzött a szakma, hogy halálukig nem tudják abbahagyni, s akiket (ha hónapok múlva kérnek lapjuktól legalább egy sörre való!) könnyű leszerelni ilyen bizalmas szöveggel: „Te, bátyám, még vigasztalódhatsz, neked legalább van egy kis nyugdíjad!”

Közben arra gondolunk, hogy hány olyan hatökör talpnyalója van minden politikai alakulatnak, akinek a munkája közösségi szempontból fabatkát sem ér! Például havonta egy bólogatásért jól megfizetett málészájú önkormányzati képviselők és különböző tanácsadók, akiknek az újságíróval ellentétben soha semmi rizikót nem kell vállalniuk. Sokan csak azért dolgoznak tovább, mert valóban szeretjük ezt a hivatást, és tenni akarunk közösségünkért, abban bízva, hogy a választásokhoz közeledve kapunk legalább annyit, hogy az internetet kifizessük. Mert csodák csodája, választásra mindig kerül egy kis pénz a sajtónak is. Ilyenkor mintegy varázsszóra, hirtelen felértékelődünk, s azok is készségesek lesznek hozzánk, akik éveken át a fülük botját nem mozdították panaszainkra. De addig is gondolkozom: ne menjek mégis el napszámosnak? Saját szőlőmet kapálni, permetezni. S minden napra adok magamnak ötven

Sike Lajos

lejt. (Miből is? Abból, amit a leadóztott nyugdíjból és a duplájára emelt élelmiszerárakból megtakarítottam!) A bor viszont ingyen van, saját pincéből! Az ötödik pohár után már olyan jó kedvem lesz, hogy szeretettel gondolok nem csak a régi babámra, de még azokra is, akiknek csak (újra)választáskor fontos a sajtó...

János (Jel 6, 12)

Immáron negyed százada nem tudok szabadulni egy jóval korábbi gyermekkori élményemtől, amely meglehetősen felnőtt fejjel idéződött föl bennem, s időről időre azóta is előtör, mert családilag is érintve vagyok. Édesapám gyakorta ment vidékre, s mi édesanyámmal ilyenkor moziba jártunk. Még nem voltam iskolás. Sűrűn be-tévedtünk az egészségügyi felvilágosító központ nyilvános vetítőjébe, ahol folyótólágon vetítettek (nem utolsó sorban belépőjegyet sem kellett váltani). A filmek sűrűn ismétlődtek, de olyan csodálatos volt az így megismert – jobbára láthatatlan – világ, hogy nem tudtam betelni vele. Volt egy képsor, rajta csupán árnyak láthatók: radioaktív anyagokkal kísérleteztek, és az addig még nem ismert, titokzatos sugártól a kutató árnyképe hanyatt vágódott, holtan zuhant el. A jelenet olyannyira tisztán előttem van

Gyulay Zoltán

ma is, nagyjából ötvenöt esztendő múltán, hogy akár le is tudnám rajzolni (már amennyiben tudnék rajzolni egyáltalán).

És csoda-e, hogy 1986. május 1-jének környékén ezek a képsorok idéződtek fel bennem, s máig nem tudok szabadulni tőlük? Akkor sem értettem, és nem értem ma sem, miként küldhetnek be embereket – bármilyen fölszereléssel – abba a zónába, legyen szó akár Csernobilról vagy Fukusimáról, ahol hihetetlen mennyiségű sugárzó anyag szabadult el. Az egykoron szovjet, ma már ukrán településen, a második világháború harcai óta hírhedt Pripjaty-mocsarak szélén álló, szarkofágba zárt, mert felrobbant hármas atomerőműblokk megtisztításán – még az elnevezésük is háborzongató – likvidátorok ügyködnek, épp a keddi évforduló előestéjén vehettek át magas állami kitüntetést a Kremlben.

De mi van azokkal, akik már nem érték, nem érhették meg ezt az évfordulót? A mi tájékainkon – még ha nem tudhatni is róla – alig van család, amely közvetve-közvetlenül ne gyászolná a maga csernobili halottját. És nem csak azért, mert az akkori szovjet párt- és állami vezetés (ne feled-

jük, egy esztendeje már a „glasznosztjot”, azaz a nyíltság politikáját meghirdető Gorbacsov volt hatalmon) csak igen szűkszavúan és késlekedve, mintegy csöpöggetve közölte az információkat – miközben a nyugati sajtó már megkorgatta a vészhangokat –, elvégre jött május 1-je, nem

lett volna jó megzavarni a munkástömegek felvonulását. Az gyengeséget mutatott volna. Csak annyit mondtak: a gyerekeket ne engedjük a játszótéri homokozókba, a saláta leveleit pedig alaposan mos-

suk meg. Mivel két fiam akkor még kicsi volt, nagyapjuk pedig óvatos duhaj, hallotta a rádióban, hát élt a lehetőséggel: a közelben barkácsfelszerelést (nem mellesleg úttörő-egyenruhát) árusító boltban vett egy hirtelen piacra dobott kiszuperált katonai Geiger-Müller számlálót, s mérte vidéki birtokán a saláta, a földieper háttér-sugárzását. Hiába, apósom műszaki ember volt.

Sokat azonban ez sem segített. A feleségem – idegenvezető – már nem él, rengeteg szenvedést okozva elragadta a rák.

Többször is átrepült Csernobil felett a sugárfelhő, mert arra vezetett a légifolyosó. Annak a légitársaságnak a hajózó személyzete is, amelynél feleségem dolgozott, mind elhalálozott. Nagy még ma is a titkosság. Nem vonták felelősségre azokat a pártkorifeusokat sehol, akik a környező országokra is kiterjedő tragédiát nem hogy nem akadályozták meg, de előidézték – csupán a balesetet közvetlenül okozó néhány mérnököt ítélték életfogytiglanra, netán hosszabb-rövidebb világra. A többiek pedig a mai napig élnek világukat, van mi-ből, időben megszedték magukat. Az egészségük miatt sem kell aggódnunk, mert sugárvédelmükről kellő időben gondoskodott a párt – elvégre kiválasztottak voltak. Csupán hát a lelkiismeretük. Ha van olyan.

Isten ne vegye bűnömül, volt egy orosz ismerősöm, egy színész – ő állt először szovjet színpadon meztelenül, a *Mester és Margarita* című Bulgakov-darabban –, Alla elvitt a moszkvai művészbárákhoz. Egy idősebb festő a lakásán elővette az orosz nyelvű *Bibliát*, mondván: a Könyv mindent megírt. Föl is olvasta: „a patom vszjo *cserno bülo*”. És minden feketévé lőn.

Röviden

Kolozsváron a Boldogasszony vándorkiállítás

Kolozsváron nyitják meg a *Boldogasszony* című vándorkiállítást, amely a Művészeti Múzeum és a budapesti Forrás Galéria együttműködésében jött létre. A tematikus kiállításon meghatározó kortárs képzőművészek mutatják be a Boldogasszony alakját olajfestmény, grafika, szobor, vagy relief formájában, személyesen újraértelmezve az ősi kulturális jelkép útját, változásait.

Jogvita László Attila fellépései körül

Jogdíjvita miatt nem tekinthetők meg László Attila, a *Csillag születik* tehetségkutató kézdívdíjversenyzője fellépései a műsort sugárzó RTL Klub honlapján, írja az *Index.hu*. A 14 éves versenyző Máté Péter-dalokat énekelt, azonban a tévéadó közleménye szerint „a Máté Péter-szerzemények internetes felhasználását a jogutódot képviselő megbízott nem engedélyezi.” Gém György, a jogutódot képviselő UMPA ügynőksége szóvivője azt nyilatkozta: nem tagadták meg a két Máté Péter-dalról készült felvétel online közzétételét, csupán pénzt kértek érte, amit az RTL Klub megtagadott.

Ma táncra kel a világ

ŰMSZ

A Tánc Világnapja alkalmából a Kolozsvári Állami Magyar Színház új stúdiójában ma bemutatják a bukaresti Országos Táncközpont újabb előadásait. Az előadássorozat este kezdődik Andreea Novac *Pretend we make you happy* (*Szeretnénk boldoggá tenni téged*) valamint Alexandra Pirici *Extraterrestrial activity* (*Földön kívüli tevékenység*) című előadásokkal.

„A kolozsvári közönség hat vendégül látott táncelőadás révén nyelhet betekintést a táncközpont munkájába. A már harmadik éve megszervezett vendégelőadásokkal az Országos Táncközpontnak az a célja, hogy a kolozsvári közönség számára találkozási biztosítson különböző szemléletű és különböző alkotói világokat képviselő táncművészekkel” – áll a kolozsvári színház közleményében.

Legközelebb majd május 24-én mutatnak be újabb két előadást: Paul Dunca *I. C. progressive work* és Carmen Coțofană *Stage psychosis* című előadásait. Május 25-én *A vizionlátásra* című táncelőadást láthatja a közönség Farid Fairuz rendezésében. A sorozat június 2-án Mădălina Dan Az

A kolozsváriak ma este a bukaresti táncközpont előadásait tekinthetik meg

illuzionisták című előadásával zárul.

„A 2009-ben lezajlott Corporis Memoriae vendégelőadás, valamint a tavalyi, tizenegy produkciót bemutató miniórád a Kolozsvári Nemzeti Színházban arról győzte meg a táncközpontot, hogy az itteni közönség igényli a kortárs táncelőadásokat” – tudtuk meg a kolozsvári házigazdától. A kincses városba érkező koreográfiai munkák a bukaresti és nemzetközi szakma által elismert előadások, amelyeket nem csak a táncközpontban, de világszerte több színpadon bemutattak már.

A Tánc Világnapját Gyergyószentmiklóson is meg-

Jean-Georges Noverre születésnapja

A Tánc Világnapját az UNESCO Nemzetközi Színházi Intézete részeként működő Nemzetközi Tánctanács létrehozta. Jean-Georges Noverre, a „Balett Shakespeare-jeként” ismertté vált táncoskoreográfus születésnapján, április 29-én ünneplik 1983-tól.

ünneplik, ahol a Hóvirág Néptáncgyűttes a *Mérföldjáró táncoscsizma* című előadásával várja az érdeklődőket ma este a városi művelődési házba.

Amint arról tegnapi lap számunkban beszámoltunk, Sepsiszentgyörgyön a város főterén villámtáncsal kívánják megünnepelni e jeles napot. Ugyanakkor a Háromszék Néptáncgyűttes a Furik Rita által koreografált

Böjttől böjtig című előadással várja közönségét a Tamási Áron Színház nagytermében.

A Tánc Világnapját Budapesten több helyen is ünneplik: e napra újítják fel a Magyar Állami Operaházban a *Giselle* című balettet, amelyet a címszerepet évtizedeken át alakító első magyar *Giselle*, Kún Zsuzsa időtlen szépségű alkotásnak nevezték. ◀

Címerek színe és visszaja

Antal Erika

► *Divat vagy fizetség? Címerek a Zsigmond-korból, avagy a magyar heraldika kezdetei* címmel Weisz Szidónia, a Teleki Téka munkatársa tartott előadást Marosvásárhelyen a Deus Providebit Tanulmányi Házban. Az előadás tárgya a magyarországi címeradományozás kezdetei, azaz Luxemburgi Zsigmond 50 éves uralkodása alatt adott címerek bemutatása volt. Az előadó arra törekedett, hogy a szakmában járatlan hallgatóságát előbb a címerter, tudományos néven a heraldika titkaiba beavassa, megmutatva nekik, miként olvashatók a címerek, mi a jelentőségük ezeknek a szimbólumoknak, hogyan fejlődtek ki a kora középkor harci jelvényeiből és miként váltak egyedivé a magyar rajzolatú címerek, amelyeket nyugati hatásra a magyar előkelők kértek és kaptak a leghosszabb ideig hatalmon levő középkori magyar uralkodótól. Az előadásból kiderült, hogy Zsigmond címeradományozási kedve abból is származhatott, hogy soha nem volt elegendő pénze az udvartartásra és a királyi fényűzésre, ezért legtöbbszor adósait címerekkel „fizette”. ◀

HIRDETÉS

REJTÉLYEK, SORSOK,
MÚMIÁK
A VÁCI FEHÉREK TEMPLOMÁNAK TITKAI

www.csikimuzeum.ro

CSÍKI SZÉKELY MŰZEUM, 2011. ÁPRILIS 14. – JÚLIUS 31.

Főtámogatók: Médiapartner: Kiemelt online partner:

Szent György Napok rajtja

Kovács Zsolt

► Két nap múlva, vasárnap rajtol a huszadik Szent György Napok. Az Erdély legnagyobb városünnepének számított rendezvénysorozat hagyományosan nyitóhangversennyel kezdődik, amelyet idén a belvárosi református templomban tartanak, 18 órától. A Georgius és a Csiki Kamarazenekar *In Memoriam Liszt Ferenc* című műsorukat adják elő Werner Gábor budapesti karmester vezényletével. A városnap nyitóhangversennyel egyidőben a Tamási Áron Színház kamaratermében Slobozianek *Ilja Próféta* című előadását adja elő a sepsiszentgyörgyi társulat, Bocsárdi László rendezésében. Ugyanezen a napon 20 órától a Magyar Állami Népi Együttes a színház nagytermében az *Édeskeserű* című táncelőadását mutatja be. Fazakas Éva a sepsiszentgyörgyi Kulturá-

lis Szervezőiroda vezetője a jegyeladások kapcsán elmondta: legtöbben Földes László „Hobo” előadóját iránt érdeklődnek. A kultúrpalota stúdiótermében sorra kerülő *Hármasoltár* című előadására múlt héten elfogytak a jegyek, ezért a produkciót megismétlik. Fazakas Éva szerint a Szent György Napok közönsége körében népszerű még Fábry Sándor stand up comedy műsora, de sokan vásároltak jegyet Miklósa Erika operaénekesnő koncertjére is. A városnapok szervezői a nyitónapra egy egyedülálló eseményt is terveznek: nagyméretű csoportfotót készítenek az eddigi városnapok szervezőivel, amellyel az elmúlt 19 Szent György Napnak állítanak emléket. Ménessy Kinga Kitty a városnapok szóvivője elmondta: vasárnap 17 órára az Erzsébet Park, könyvtár fele vezető lépcsősorához várják mindazokat a személyeket, akik

az elmúlt Szent György Napok során egy vagy akár több rendezvény megszervezésében vagy lebonyolításában részt vettek. A szóvivőtől megtudtuk azt is, hogy az idei Szent György Napok megszervezésében és lebonyolításában harminc önkéntes segít, akiket a Facebook közösségi portálon toboroztak.

Az Önkéntesség Éve alkalmával kerekasztal-beszélgetést is szerveznek május 3-án, amelynek házigazdája Antal Árpád polgármester és Tamás Sándor háromszéki tanácselnök. A beszélgetésen ugyanakkor jelen lesz Miklósa Erika operaénekesnő is, az önkéntesség magyarországi nagykövete.

A városnapok végleges programja a www.sepsi.ro honlapról érhető el. A programfüzeteket szombattól lehet megvásárolni, 2 lejért. A tombolajegyet is tartalmazó programfüzetet kétszemélyes görögországi utazást lehet nyerni. ◀

HIRDETÉS

Societatea germană „Tiroilsteiner”
achiziționează mașini de cusut din gama:
Zzinger, Singer, Durkopp, Pfaff, Kaiser etc,
anumite serii catalogate. Oferim: 45 000–65 000 Euro.
Plata pe loc. Tel: 0755-273 714, între orele 8–20.
Oferim/cerem seriozitate.

Lesújt a pikniktörvény haragja

Antal Erika, Baloga-Tamás Erika

„Hiába fektetnek egyre több pénzt a Somostetőn kiépített szabadidőközpontba, ha az odalátogatók ugyanúgy söröznek-miccsznek és szemetelnek, mint évtizedekkel ezelőtt. Elegendő van a sörszagú majálisokból, igazi pihenést és kikapcsolódást kívánok a családomnak” – vélekedik Deli Béla. A marosvásárhelyi férfi a klasszikus május elsejei program helyett kerékpárversenyre viszi három kiskamasz fiát a hétvégén. A hozzá hasonlóan gondolkodók számára alternatív programként kerékpáros majális szervez vasárnap a Maros Megyei Sport- és Ifjúsági Igazgatóság, a Master Ski and Bike Klubbal közösen.

A versenyre, amelyet három kategóriában szerveznek, a megyei kórház mögötti téren lehet benevezni, a vasárnap délelőtti órákban. A 10 kilométeres távon gyerekek és amatőrök részvételére számítanak, a 30 kilométeres félmaratonon és a 60 kilométeres maratonon a „harcedzett” kerekesezők mérik össze állóképességüket. Délben gulyáspartin vehetnek részt a vállalkozó kedvű sportolók.

„Kell ez a gulyásevés, megvan a varázsa, de ki kell egészíteni a közös mulatást tartalmazó programokkal” –

Sikk az „ökomajális”. Marosvásárhelyen alternatív programként kerékpáros túrát szerveznek május 1-jén

teszi hozzá Lukács Ferenc, aki marosvásárhelyiként úgy véli, „kilóg a lóláb” a helyi szabadidőközpontokkal kapcsolatban. „Nagyon sok pénzt fektettek a somostetői játszótérbe, a Vikendtelepbe, de ezeket tudni kéne használni. Nem elég felállítani a mics-csebbódákat és beszélni a bevételt” – állítja a nyilatkozó.

A „miccsfronton” eközben ádáz harc dúl. „Ne mondja nekem senki, hogy május elsején az emberek nem akarnak miccsot enni. Kell a sült hús szaga s a hideg sör, a többi csak körítés” – nyilatkozza egy, a fentiekben bíralt bódés, aki hozzáteszi: jelentős erőfeszítés kell ahhoz, hogy valaki megmaradjon a piacon.

Tarol a bódemaffia

„Nézzon körül, tudja, mit jelent itt bódét működtetni? Hány ellenőrnek kell megfelelni? Itt rengeteg ember megfordul, sok a rendőr, mindenki mindent figyel, nagy pénzre megy ez. És egyre több az elvárás” – osztja meg tapasztalatait az árus, aki nevét sem árulja el, és nyilatkozás közben láthatóan nyugtalanul vizslatja környezetét. „Nagy a konkurencia, és a szabad idejét itt töltő tömeg is egyre nagyobb. Mindenki óbégat, hogy a parkolóhelyért kivágták a fákat, de mit lehet kezdeni ennyi autóval, ennyi emberrel? Meg kell ezt szervezni, a vevőket ki kell szolgálni, és amíg a sült kolbászra lesz kereslet, addig mi

sült kolbászt árulunk. Ha az emberek mulatós zenét akarnak hallgatni, akkor azzal szórakoztatjuk őket” – összegzi a piknikpiac törvényeit a kisbódés beruházó.

Logszerű flekken

Az ökomajális és a szabadidő miccszés hívei között nem áthidalhatatlan a szakadék, a kulturált pihenés feltételeit szabályozná a márciusban szenátusi vitára bocsátott, áprilisban pedig a környezetvédelmi tárca által is kedvezően értékelt „pikniktörvény”. A jogszabály szigorú feltételekhez kötné a szabadidő használatát, időtöltést: húst sütni például csak kijelölt helyen lehet, ha törvényerőre lép a jogszabály. „Nem

igaz, hogy nem változik semmi, én évek óta itt dolgozom, de mióta kiépítették a játszótérrel, azóta az emberek is jobban vigyáznak, sokszor egymást figyelmeztetik, ha valaki szemetel. Az a baj, hogy ekkora tömeget már nem bír el a Somostető” – vélekedik az ott dolgozó biztonsági őr.

Drótszamaras kampány

Székelyudvarhelyen a „biciklis forradalomban” bíznak. A helyi majális helyszíne hosszú évek óta Szejkefűrdő, ide már illik biciklivel kihozni a piknikkosarat. „Tavaly hétszáz ember jött kerékpárral a Szejkére, remélem, idén ez a szám meghaladja az ezret” – bizakodik Bunta Levente polgármester, aki bevallotta: ő már néhány napja keményen edz azért, hogy jó példával járasson elől, és maga is drótszamaron nyargaljon a

helyszínre. „Néhány évvel ezelőtt egy tüt sem lehetett leejteni május elsején a Szejkefűrdő környékén, annyi volt az autó, persze a legtöbb zöldövezeten parkolt” – egészíti ki mondanivalóját az előjáró, akitől azonban sajnos nem tudtuk meg, hány kilométer kerékpárút kiépítésébe fektet a jövőben az önkormányzat.

Résen vannak

A Szent Anna-tóhoz – a kedvelt Hargita megyei majálisövezetbe – ötszáz embert várnak a hétvégén, Kerezsy László, a rezervátum vezetője figyelmeztet: szigorúan számon kérik a majálisozókon is a környezettudatos viselkedést. „A kirándulóknak be kell tartaniuk a szabályokat, az örök résen lesznek: pénzbüntetést kap, aki kárt okoz” – figyelmeztet a környezetvédő. ◀

Borbély: a törvény szükséges, de nem elégséges

„Az emberek mentalitásának kell változnia, ehhez pedig idő kell, nem elég egy jogszabály” – nyilatkozta lapunknak Borbély László környezetvédelmi miniszter a hamarosan életbe lépő romániai pikniktörvény kapcsán. A miniszter kifejtette, a jogszabályt mindenképpen hasznosnak tartja, hiszen ha másképp nem lehet, legalább a büntetések révén kordában tartható környezet rombolása. Borbély László maga egyébként New Yorkban „majálisozik”: az ENSZ fenntartható fejlődés bizottságának elnöki tisztségét betöltő politikus a testület ülésén vesz részt, és vasárnap éppen egy new york-i parkban tartott Románia-napi rendezvényekre hivatalos.

HIRDETÉS

expo wood

Brassó 12-15 Május 2011

„Roman” Kiállító Központ

Erdészeti és Faipari Szakvásár

Szervező: **image line®**

Média Partnerek:
www.itfwood.ro
INTARZIA & Castor

www.expowood.ro

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

14,05%*

éves változó kamat a lej alapú hitelekre
THM: 14,99%

Ön tudja, miről álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, ráadásul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42.000 lej;
- előleg és kezes nélkül;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtörlesztési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 10.000 lej értékű személyi kölcsön 7 éves futamidőre, THM: 14,99%, teljes visszafizetendő összeg: 15.765,12 lej.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

személyi kölcsön

SZOMBAT

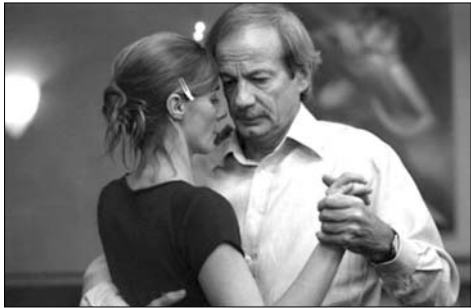
2011. április 30.

A nap filmjei

m2, 21.35

Tétova tangó

Jean-Claude 51 éves és kimerült. Válása óta magányos és szomorú életet él, és a munkájában sem lel örömet. Valójában bírósági végrehajtóként mindennapi munkája által kétségbeesést visz azok otthonába, akik nem tudják fizetni lakbérüket, hiszen ő jelenti be kilakoltatásukat, és/vagy vagyonekobzásukat. Lehangoló vasárnap délutánjait pedig kivétel nélkül az idősök otthonában tölti.

DUNA TV, 22.00

Az ügynökség

Edward Wilson a hidegháború kezdetén, a Disznó-öbölben történt amerikai-orosz konfliktus után kap megbízatást, hogy hozzon létre egy olyan szervezetet, amely az Egyesült Államok érdekeit védi külföldön. Munkája során azonban az országot uráló hidegháborús paranoiás hangulat egyre inkább fokozódik, és az iroda falain belülre is beférkőzik. Egyre furcsább gondolatai támadnak.

RTL Klub, 0.20

Brókerarcok

Seth Davis még csak 19 éves, befolyásos apja szerint egyetemre jár, pedig a tanulás helyett külvárosi kéglíjében illegális házi kaszinót üzemeltet. Egy nap a kaszinó régi törzsvendége beállít Jim Younggal, aki fantasztikus lehetőséggel kecsegtet: a J.T. Martin ügynökség tapasztalatlan, tanulatlan fiatalokat keres, akikből profi tőzsdeügynököket képez.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!

Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Tézerő

14.00 Híradás, Aranyszalagvár, Alternatívzene

16.00 Híradó

Ötórai tea: Megy a magnó, Súrított grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Láthatár

16.40 Havi agytakarítás, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.20 A történelem útvesztői (ism.)

7.50 Arcélek (ism.)

8.05 Illemerke

8.25 Cimborá

9.00 Winslow Homer (kan. családi film, 1999)

9.50 Babar: Az elefántok királya (rajzf.)

11.10 Kaland-Zoo a Kifutók mögött

11.40 Divathét

12.05 Carlo és vendégei

12.45 Híradó

13.05 Isten kezében

13.35 EtnoKlub

14.30 Daktari (am. kaland sor.)

15.25 Kézjegy

- Bródy János

16.10 Show Tánc Világ-bajnokság - Pécs

17.10 Törzsasztal

17.55 Nyelvőr

18.30 TÉRKép ráadás

19.00 Híradó

19.35 Mese

20.00 Dunaszínház Előszó

20.00 Az aranyműves boltja (színházi felv.)

21.00 Európa operaszínpadain

22.00 Az ügynökség (am. filmdráma, 2006)

0.20 Dunasport

0.35 Ara csak egy van (am. rom. vígj., 2006)

2.20 Kikötő

- Friss (ism.)

TVR 1

7.10 Az ember és az idő (dok.f.)

8.30 A románok hagyatéka

9.00 Disney klub

9.30 Babamágia

10.00 Hannah Montana (am. sor.)

10.35 A gyerekek televíziója

12.00 Pro Patria

12.30 Az én Európám

13.00 Határok nélkül

14.00 Hírek, időjárásjelentés

14.30 Disney klub

15.00 Egyszer az életben - szórakoztató műsor

17.00 Találkozunk a TVR-ben (live)

18.45 TeleEnciclopedia

19.45 Sport

20.00 Hírek, időjárásjelentés

21.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor, 1. rész

21.55 Ovidiu Rom kampány

22.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor, 2. rész

23.00 Profesionisták

0.10 Buenos Aires 100 kilométer (argentin-francia-spanyol f. dráma, 2004)

1.50 Népi hagyatékok (ism.)

2.55 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

8.35 A szépség és a szörny (sorozat) **9.35** Segítség, szülő vagyok!

10.30 Trendközélen

11.00 Veronica Mars (sorozat) **11.55** Szerelm nyílása (sorozat) **12.50** Zsirégetők **13.45** Smallville

14.40 Columbo: Embert barátjáról (am. krimi)

16.35 Beugró Plusz **17.35** Szerepcseré (am. vígj.)

19.55 Miről álmodik a lány? (am. vígj.)

22.00 Esküdt ellenségek (sorozat)

m1

6.45 Hajnali gondolatok

6.50 Ma Reggel

10.00 Delta

10.30 Marco és Gina

10.55 A bűvös körhinta

11.15 Lülü, a teknőc (rajzf. sor.)

11.40 Derek, a fenegyerek (sor.)

12.00 Sandokan (rajzf. sor.)

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.05 Sztársáv

14.00 Mozduij!

Szabadidősport magazin

14.30 Magyarország

15.00 Zegzugos történetek

15.35 Aranymetszés

16.30 Műkorcsolya Világ-bajnokság

Női szabadprogram

Közvetítés Moszkvából

18.35 Hogy volt!?

19.35 Együtt a család (francia sor.)

20.30 Híradó

20.55 Sporthírek

21.05 SzerencseSzombat

22.05 Karol - az ember, aki pápa lett (olasz-lengyel életr. film, 2. rész, 2005)

23.40 Hírek

23.45 Sporthírek

23.55 Velünk élt - II. János Pál pápa

0.50 Giotto evangéliuma

TVR 2

7.00 Teleshopping

8.00 Bruxelles építészete

8.30 Szentek és mesterségek

9.00 Légy formába!

9.30 Autó mánia

10.00 Aeroshow

10.30 Túlélő a városi dzsungelben (ism.)

11.00 Szabad a szembejövő sáv

12.00 IT Zon@

12.30 Ízletes Románia

13.00 Testvérség a borban

13.35 Figyelem, énekelünk!

15.00 Műkorcsolya Világ-bajnokság

Női szabadprogram

17.00 Știința Bacău - RC Cimos Koper férfi

kézilabda mérkőzés (live)

18.25 Adio

18.30 Román útlevel

19.30 Műkorcsolya Világ-bajnokság

Jégtánc szabadprogram

21.00 A végéig nevetünk

21.30 Szuper elektronikus eszközök

22.00 Hírek

23.00 Gitárok ideje

0.00 Hotel Babylon (angol sor.)

1.00 Csavargó halász (ism.)

1.35 A szélhámosok elméjében (ism.)

2.30 Műkorcsolya VB (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek

11.00 Külön kiadás

13.00 Sport.ro Hírek

14.00 Europa League összefoglaló **15.05** Külön kiadás **16.00** Mitica ligája (live) **19.00** Sport.ro Hírek (live) **19.00** Mitica ligája (live) **20.15** Ne kezdj ki Seagal-al! **21.00** Sport.ro Hírek (live) **22.00** Wrestling SMACK **23.00** Fogadás a félelemmel **0.00** Poker European Open, premier **2.00** Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel

10.00 Hogy volt!?

11.25 Fötér - Bátaszék és környéke Fötér

12.10 "Nézd a tánc nem-eit..."

12.25 Gyertyák

Hámorban

13.01 Kézfogas

13.25 Pecatúra

13.50 Arcok a médiában

14.45 Giotto evangéliuma

15.50 A szerelem diadala (olasz sor.)

17.20 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)

18.10 Retrock - Fonográf

18.30 Műkorcsolya Világ-bajnokság

Jégtánc szabadprogram

Élő közvetítés Moszkvából

20.50 Esti mese

21.00 Híradó este

21.25 Sporthírek

21.30 Eurovíziós Dalfesztivál 2011

21.35 Tétova tangó (francia filmdráma, 2005)

23.05 Eurovíziós Dalfesztivál 2011

23.10 Rocklexikon

0.05 A nyomozó (olasz drámasorozat)

1.00 A szerelem diadala (olasz sor.)

2.35 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)

PRO TV

5.30 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)

7.00 Pro Tv hírek, sport

10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)

10.30 Egy lépéssel előbbre (román sorozat)

12.00 Pro Motor - autós magazin (ism.)

13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

13.05 A pletykafészek (amerikai filmsorozat)

14.00 Érted táncolok - verseny show

Ștefan Bănică és Iulia Vântur műsora

19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

20.30 A Nap könnyei (amerikai akcióthriller, 2003)

Sz.: Bruce Willis, Monica Bellucci

23.00 Válságdíj (amerikai akcióthriller, 1996)

1.30 A Nap könnyei (amerikai akcióthriller, 2003) (ism.)

3.30 Pro Motor - autós magazin (ism.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub

Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér, Szilveszter és Csőrike kalandjai, Hupikék törpikék, Lassie és a mentőcsapat

11.05 Pökember (am.-kan. anim. sor.)

11.30 Asztro Show

12.25 Házon kívül (ism.)

13.00 RTL Klub Híradó

13.10 Autómánia

13.45 Tuti gimí (am. drámasor.)

14.45 Sue Thomas - FBI (am. sor.)

<

VASÁRNAP

2011. május 1.

A nap filmjei

m1, 22.00
Oltári nő

Ike Graham az a fajta újságíró, aki mindig az utolsó percben írja meg a leadandó cikket. Egy nap, éppen sztori híján késlekedik, amikor egy bárban egy részeg idegen mesél neki Maggie Carpenterről, aki mindig elmenekül az oltár elől. Ike, aki egyébként sincs túl jó véleménnyel a nőkről, gúnyos hangú cikket ír az ismeretlen Maggie-ről anélkül, hogy utána menne a hírek valódiságának.

RTL Klub, 0.10
Pucoljunk!

El, a nagy Elvis Presley rajongó, és barátja, Maksz dollárokkel teli bőröndöt fognak ki pecázás közben. A lóvé persze az évenként "szokásos" gengszter-leszámolás során került a vízbe. A szerencsés fogás után a két fiút hamar nyakon csípi a Főnök emberei, és kis híján végeznek velük, amikor kiderül, hogy negyedmillió dollár hiányzik a pénzből.

DUNA TV, 0.10
Téli varázslat

Reese színésznőként dolgozik és kisebb darabokban játszik New Yorkban. Élete tele van problémákkal. Nincs megelégedve karrierjével, sem kapcsolataival. Egy nap egy kiadó nagy összeget ajánl neki halott anyja szerelmes leveleinek publikálási jogaiért. Reese apjához indul, hogy felkutassa a leveleket. A házban azonban két idegennel, Shellyvel és Corbittal is találkozik.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Újévi ígértetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Nóták
14.30 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.30 Népzene
17.00 Hírek
17.03 Aranyhangok
17.25 Rádióistentisztelet római katolikus
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

8.30 Kicsi Maciusz király (anim. sor.)
8.45 Kolumbusz Kristóf
9.15 Einstein: A fénysebesség szorozva önmagával (kan. f.)
10.10 Hol volt, hol nem volt...
10.30 II. János Pál pápa - Fülelem nélkül
11.00 II. János Pál pápa boldoggá avatása (élő)
13.35 Élő egyház
14.05 Élő népzene
14.35 Csellengők
15.00 Dunaparti randevű (magyar-szovj. vígj.)
16.10 Dunáról fúj a szél
16.20 Múltidéző
16.50 II. János Pál magyar földön
17.25 Vannak vidékek
18.00 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Kikötő - Extra
20.45 Heti Hírmondó
21.30 Klubszoba
22.30 Klubszoba
22.30 Klubszoba
22.30 Ennio Morricone: Dal az elrejtett Istenről
23.25 Lélek Boulevard
23.55 Dunasport
0.10 Téli varázslat (am. f. dráma)

TVR 1

6.15 Teleshopping
7.00 Disney Klub
7.30 A hit világa
8.20 Zarándokhelyek
8.30 A hit világa
9.30 Ahogy elő van írva
10.00 Népi hagyaték
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney Klub
15.00 TVR 55
16.00 Danut S.R.L. (live) - szórakoztató műsor 1-2. Rész
18.00 50 perc Plesuval és Liceanuval
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Agora (spanyol-máltai történelmi dráma, 2009)
23.20 100%-ban garantált
0.20 Egy könyv egy hétre
0.25 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor (ism.)
2.20 50 perc Plesuval és Liceanuval (ism.)
3.10 Sport (ism.)

VIASAT 3

8.50 Brinks: A nagy bankrablás (amerikai filmdráma, 1976) 10.50 Gigamad
11.20 Jól nézek ki! 12.20 Drágám, terhes vagyok! (am. vígjáték, 1988)
14.30 Columbo: Végzetes gyakorlat (am. krimi, 1974) 16.30 Anya (am. vígjáték, 1996) 18.35 Kissasszonyok (am. rom. dráma, 1994) 21.00 Vészhelyzet (am. sorozat)
22.00 Miami trauma (am. sor.) 23.00 Éden Hotel (reality show)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárásjelentés
10.00 Katolikus krónika
10.30 Egy pápa életrajza
11.00 II. János Pál pápa boldoggá avatása (2011)
13.01 Hírek
13.10 Műkorcsolya Világ bajnokság, Gála Élő közvetítés Moszkvából
16.05 Fogadóóra
16.35 Kincskereső
17.05 A nagymama (magyar tévéjáték, 1985) Tévéjáték Csiky Gergely színművéből
18.25 Hogy volt!?
19.35 Együtt a család (francia sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 A karvaly csendje (francia-belga sor.)
22.00 Oltári nő (am. rom. vígj., 1999)
0.00 Panoráma
0.30 Hírek
0.35 Sporthírek
0.40 Aranymetézés (ism.)
1.35 Koncertek az A38 hajón
3.25 A Néma Bölcsők - Gyermek a túlélés szélén (dok. f.)

TVR 2

8.00 Román útlevel (ism.)
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Hobby, szokások (ism.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 UEFA Champions League Magazin
12.30 Jamie belevág (ism. sor.)
13.00 Műkorcsolya Világ bajnokság, Gála Élő közvetítés Moszkvából
16.00 Dobro urban (kulturális magazin)
16.30 Szuper elektronikus eszközök
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Adio
20.10 Baseball bikák (amerikai romantikus vígjáték, 1988)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenéi műsora
0.00 Ízletes Románia (ism.)
0.30 Dobro urban (ism.)
1.00 Top cut (ism.)
1.30 Lehet, hogy nem tudtad

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 10.30 Ploiesti-i harcosok 11.00 Külön kiadás 12.00 Kutya Bajnokok Ligája 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Külön kiadás 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 Gigászok harca 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live)

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Katolikus krónika
10.30 Egy pápa életrajza
11.00 II. János Pál pápa boldoggá avatása
13.01 Térjatekok
13.45 Don Matteo (olasz krimisor.)
14.40 Minden nap karácsony (német filmdráma, 2003)
16.15 Celtic Thunder (ír zenés f., 2008)
17.10 A falu jegyzője (magyar sor.)
19.15 Pillér
20.10 Esti mese: Pom-pom meséi: A torzonborz kalapverő
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Eurovíziós Dalfesztivál 2011 - Klippek
21.35 Rocklexikon
22.25 Eurovíziós Dalfesztivál 2011 - Klippek
22.30 A nagymama (magyar tévéjáték, 1985) Tévéjáték Csiky Gergely színművéből
23.50 Velünk élt
0.40 II. János Pál pápa boldoggá avatása
2.40 Térjatekok
3.25 Mahler: IX. szimfónia

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 20 év után - talk show
11.00 Aranyoskám (amerikai vígjáték, 1982)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Aprop Tv - szórakoztató műsor
14.00 Román tehetségek - verseny show
18.00 Románia szeretlek! - kulturális magazin
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés
20.45 Land of Jokes - szórakoztató műsor
21.45 Román komédia társaság - szórakoztató műsor
22.45 Cloverfield (amerikai akciófilm, 2008)
Sz.: Michael Stahl-David, Lizzy Caplan, Jessica Lucas, T.J. Miller
0.45 Aprop Tv (ism.)
1.45 Románia szeretlek! - kulturális magazin (ism.)
2.45 Hétfégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

8.30 Analia másik arca (sorozat) 10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat) 13.00 Lázadó szerelem (sorozat) 14.00 Csak a szerelem (sorozat) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az ígéret (sorozat) 18.30 Bella Calamidades (spanyol-am. sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Álomban már látalak (amerikai romantikus vígjáték, 2002) 22.45 Meséljünk! 23.45 Ördögi kör (sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér, Szilveszter és Csörike kalandjai, Hupikék törpikék, Lassie és a mentőcsapat, Kókuszdió Fred, Garfield és barátai
11.00 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
11.35 Törzsutas Utazási magazin
12.05 Magyar autósport-magazin
12.20 Jópofa kofa (am. vígj. sor.)
12.50 Ferde forgatás (am.-kínai-hongk. vígj., 2001)
15.00 Egy zseni, két haver, egy balek (olasz-francia-NSZK akció-vígj., 1975)
17.30 Kutya futtában (am.-auszt. akció-vígj., 2001)
19.30 RTL Klub Híradó
20.30 Valóvilág - Párbaj (élő)
22.50 Heti hetes Vidám, aktuális talk-show Utána. RTL-hírek
0.10 Pucoljunk! (orosz krimi, 2004)
2.15 Portré
Riportmagazin

ANTENA 1

5.30 A simlis és a szende (amerikai sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Édes kis mackóm (kanadai-német családi film, 1997)
11.00 Egy bébiszitter naplója (amerikai vígjáték, 2007)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
14.00 Sexy Harem Ada Kaleb (román film, 2007)
16.00 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Csillagháló - szórakoztató műsor
21.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
23.00 Csillagközi invázió 3. (amerikai-német-dél-afrikai sci-fi akciófilm, 2008)
1.00 Descent (amerikai filmdráma, 2007)
2.45 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.45 Édes kis mackóm (kanadai-német családi film, 1997) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Szerelmi bájital (am. vígjáték) 13.05 Csak barátok (amerikai-kanadai-német vígjáték) 14.50 Fedőneve: Takarító (am. vígjáték) 16.25 Manitu bocskora (ném. vígjáték) 18.00 Airport '77 (am. katasztrófa film) 20.10 Nincs kettő négy nélkül (olasz akció-vígjáték) 22.10 Mint a tűz (am. akciófilm) 23.55 Mongol (orosz-német-kazah életr. drám.)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Teleki Sámuel útján
7.45 Tv2 matiné
Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.25 Nagy Vagy!
12.20 Stahl konyhája
12.50 Borkultusz Borkultúra magazin
13.20 Talpig nő (magazinműsor)
13.50 Makrancos csajok (német családi film, 2006)
15.45 Jöttem, láttam, beköltöztem (am. vígj., 1992)
17.35 Ikkrek (am. vígj., 1988)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 A Vasember (am. fant. akcióf., 2007)
23.25 Frizbi - Hajdú Péterrel Közben: Kenőrsorolás
0.25 Knight Rider (amerikai sorozat)
1.20 Napfivér, Holdnővér (olasz-angol filmdráma, 1972)
3.20 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság
3.45 Napló Extra (ism.)
Mérlegen a valóság
4.10 Animációs filmek

PRIMA TV

7.00 Egy kapcsolat szabályai (amerikai sor.)
8.00 Filmbárát (amerikai vígjáték, 2007)
9.30 Ház, építés, design - szórakoztató műsor
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress! (life style magazin)
12.30 Focus Monden (ism.)
13.00 Csiribí-csiribá 2. (amerikai családi kalandfilm, 2007)
15.00 Idősek és nyugtalanok - reality show (ism.)
15.30 Kötekedők Krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (román telenovella)
23.30 Az utolsó lehetőség (amerikai thriller, 2006)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Az utolsó lehetőség (amerikai thriller, 2006) (ism.)

KANAL D

9.00 Marlowe (am. kalandfilm) 11.00 Nem ér a nevem (sorozat) 11.30 Reaper - Démonirtók (sorozat) 12.30 Hírek 13.30 Célponthban 15.15 Titkos szerelem (sorozat) 16.45 Ha ügyes vagy pénz nyerhetsz 17.45 Ez Románia! 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyék-ból 22.00 A furfangos részvényes (am. vígjáték) 0.00 Intim beszélgetések (erot. f.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan csinálják?
8.00 Túlélőpár-baj - Bórig ázva
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok - Lance Armstrong motorja
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Chop Shop - A londoni műhely
13.00 Tiger Car
13.00 Autókereskedők - Volvo P1800S
14.00 Motorkerékpár-építő VB
15.00 A motorosok Mekkája: Sturgis
16.00 Állítólág... - Valkűr hadművelet
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Édesvízi szörnyek - Kígyófejű hal
19.00 Piszkos munkák Peter Schmeichellel - Hollandia
20.00 Mit nekem egy monstrum!
21.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
0.00 Gyalogszerrel az Amazonas mentén - Brazília át az Atlanti-óceánig
1.00 Katona dolog - Tűzszerezsek
2.00 Chris Ryan bemutatja

ETV

7.00 Híradó ism. 8.30 Hitélet ism. 9.00 Híradó ism. 9.30 Többszemközt ism. 10.00 Híradó ism. 10.30 Népzene 16.00 Piac-tér ism. 16.30 Többszemközt ism. 17.00 Hitélet ism. 17.30 Erdélyi Kávéház, ism. 18.00 Piac-tér ism. 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcsepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Többszemközt ism. 21.00 Piac-tér ism. 21.30 Híradó 22.00 Erdélyi Kávéház 22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. május 2.

A nap filmjei

TV2, 13.20

Hamvadó cigarettavég

Karády Katalin mítosza a negyvenes évek első felében keletkezett. Első nagy sikere, a "Halálós tavasz" után öt év alatt húsz film és számos lemez készült vele, s a magyar film noir legnagyobb női sztárja lett. "Karády egyszerre titokzatos Dietrich, direktan erotikus, közönséges Jane Russel és királynő Greta Garbo." Bacsó filmjében azonban háttérbe kerül Karády, mint filmsztár, s előtérbe mint magánember.

DUNA TV, 22.00

Mrs. Ratcliffe forradalma

1968-at írunk. A yorkshire-i Ratcliffe család áttelepül az NDK-ba, hogy a családfő kommunista eszméit követve, együtt építsék a német néppel a szocialista paradicsomot. A tettvágytól fűtött apa és férj rögtön beveti magát a munkába, egy iskolában kap tanári állást. A két lánygyermek is folytatja tanulmányait. Az idősebb, lázadó kamasz nehezen találja a helyét egy olyan országban, ahol tilos rockzenét hallgatni.

Prima Tv, 23.30

Otthon, rémes otthon

A Russell család új házba költözik, abban a reményben, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott életük lesz. Ám hamarosan lányuk, Gina körül egyre furcsább dolgok történnek, úgy tűnik a kislány képtelen különbséget tenni a valóság és a mese között. Meg nyomozni kezd és kideríti, hogy a házat egy megmagyarázhatatlan, gonosz szellem szállta meg, aki arra készül, hogy a családot halálra rémítse.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

- 15.00 Híradó, kommentár
- 15.20 Magyar zenei lexikon
- 15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

- 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
- 12.00 Híradás
- 12.10 Művelődési hírek
- 12.35 Kispad - sportműsor
- 13.05 Zenés üzenetek
- 14.00 Délutáni váltás Zenedoboz, Kalendárium
- 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
- 17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
- 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

- 2.00 Éjszakai váltás
- 8.00 Hírek, sport
- 8.10 Hangoló
- 9.50 Hírek, műsorism.
- 15.00 Slágeróra
- 16.00 Hírek
- 16.15 Hétköznapi igazsága
- 17.00 Nap-óra
- 17.30 Zene, zene, zenelánc
- 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 6.30 Gazdakör
- 7.00 Reggel a Dunán
- 10.00 Család-barát
- 11.00 Divathét (ism.)
- 11.30 Daktari (amerikai kaland sor.)
- 12.30 Kívánságkosár
- 15.00 Híradó
- 15.20 Kirakat (ism.)
- 15.45 Nyelvőröz (ism.)
- 16.15 A nap lovagjai
- 16.55 Idegenek az üvegházban
- 17.30 Heuréka! Megtaláltam!
- 18.05 Doc Martin (ang. sor.)
- 19.00 Híradó
- 19.35 Mese
- 20.00 Térkép Integrációs magazin
- 20.40 Kikötő - Friss
- 21.00 Híradó
- 21.05 Esti sport
- 21.10 Váltó
- 21.20 Közbeszéd
- 22.00 Mrs. Ratcliffe forradalma (magyar-angol vígj., 2007)
- 23.40 Sportaréna
- 0.25 Drót (amerikai sor.)
- 1.35 Kikötő - Friss (ism.)
- 1.45 Közbeszéd (ism.)
- 2.20 Sportaréna (ism.)
- 3.00 sportműsor (ism.)
- 3.00 TÉRkép ráadás (ism.) Székelyföldi magazin
- 3.30 Aranyhíd (dokumentumf.)

TVR 1

- 6.55 Románia himnusza
- 7.00 Reggeli híradó
- 9.00 Szerelmi bizonyíték (brazil sorozat)
- 10.00 Danutz SRL (ism.)
- 12.00 TVR 55
- 12.40 A királyi ház titkai (dél-koreai sorozat)
- 14.00 Hírek
- 14.45 Curier TV
- 15.15 Teleshopping
- 15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
- 17.00 A megfelelő pár
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 18.25 A királyi ház titkai (dél-koreai sorozat)
- 19.45 Sport
- 20.00 Hírek, időjárásjelentés
- 21.00 Prim Plan (talk show) (live)
- 22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
- 22.55 A Delta emberei
- 23.10 Visszajátszás
- 0.30 Éjszakai beszélgetések (ism.)
- 1.30 La vie en rose (life-style magazin) (ism.)
- 2.25 Prim Plan (talk show) (ism.)
- 3.15 Sport (ism.)
- 3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

- 10.40 Szerepcsere (vígjáték)
- 12.20 Zűrös páros (vígjáték)
- 13.00 A dadus (sorozat)
- 13.30 Christine kalandjai (sorozat)
- 14.00 Amerika csillagai
- 14.55 Dawson és a haverok (sorozat)
- 15.55 A médium (sorozat)
- 16.50 Gyilkos számok (sorozat)
- 18.40 A dadus (sorozat)
- 19.10 Amerikai mesterszakács
- 20.05 Christine kalandjai (sorozat)
- 20.30 Két pasi (sorozat)
- 21.25 CSI (sorozat)
- 22.25 Éden Hotel

m1

- 6.20 Hajnali gondolatok
- 6.23 Kárpát Expressz
- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Ausztrália
- 10.30 Új-Zéland természeti világa (term. sor.)
- 11.05 Nappali
- 10.55 Parlamenti Napló
- 13.01 Híradó délben
- 13.30 Kárpát Expressz
- 14.00 Átjáró
- 13.30 Roma Magazin
- 15.00 Domovina
- 15.30 Mindentudás Egyeteme
- 16.25 Kastélyok és kúriák
- 16.55 Szomszédok (magyar sor.)
- 17.30 Híradó
- 17.41 Körzeti híradó
- 17.55 Teadélután
- 18.30 India - Álmodj utján (braz.-ind. sor.)
- 19.20 A királyi ház titkai (dél-kor. sor.)
- 20.30 Híradó este
- 20.55 Sport hírek
- 21.05 Kékfény Bűnügyi magazin
- 22.05 Az Este
- 22.40 Kennedy feleségek (am. minisor.)
- 0.05 Urbanisták - Vidor Ferenc
- 0.35 Hírek
- 0.40 Sport hírek
- 0.45 Prizma
- 1.00 Telesport (ism.)
- 1.30 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

- 5.00 Hírek (ism.)
- 6.00 Hobby, szokások (ism.)
- 7.00 Teleshopping
- 8.10 DP 2 tonomat - szórakoztató műsor
- 10.00 Bűvölet (olasz sorozat)
- 11.00 Vallomások (ism.)
- 12.00 Hírek, időjárásjelentés
- 12.30 Biznisz óra (ism.)
- 13.30 Jamie konyhája
- 14.00 Miért ABC
- 14.35 Együtt Európába
- 15.30 Boldogulj egyedül!
- 16.00 Bűvölet (olasz sorozat)
- 17.00 Hírek
- 17.30 Vallomások
- 18.30 Paula nyara (német sorozat)
- 18.55 Adio
- 19.00 Biznisz óra
- 20.00 Qian király (kínai kaland sor.)
- 21.00 Késhegyen - informatív műsor
- 22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
- 23.00 Aéroszhow
- 23.35 Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
- 0.35 Qian király (kínai kaland sor.) (ism.)
- 1.30 Lehet, hogy nem tudtad (ism.)
- 1.35 Vallomások (ism.)

SPORT.RO

- 7.00 Sport.ro Hírek
- 10.00 Pontos sportidő (live)
- 12.00 Sport.ro Hírek (live)
- 13.00 Sport.ro Hírek
- 13.10 American Gladiators
- 14.10 Pontos sportidő (live)
- 15.10 Külön kiadás
- 16.00 Sport.ro Hírek
- 16.30 Pontos sportidő (live)
- 18.00 Sport.ro Hírek (live)
- 19.05 Információk (live)
- 21.00 Sport.ro Hírek (live)
- 22.00 Gigászok harca
- 23.00 Wrestling SMACK

m2

- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Körzeti magazin
- 10.50 Slovenski Utrinki
- 11.15 Együtt
- 11.40 Körzeti magazin - Miskolc
- 12.30 "...hol élsz Te?"
- 13.01 Híradó délben
- 13.15 Sport hírek
- 13.30 Kárpát Expressz
- 13.55 Napló
- 14.00 Közvetítés a parlament üléséről
- 17.30 Bűvölet (olasz sor.)
- 17.55 Magyar rock
- 18.55 Átjáró
- 19.20 Esti mese
- 19.45 Robbie, a foka (német sor.)
- 20.30 A rejtélyes XX. század - 0221
- 19.00 Magyar évszázadok
- 19.20 Sherlock Holmes, a mesterkőpí
- 19.45 Mindig zöldebb (sor.)
- 20.30 A rejtélyes XX. század
- 21.00 Híradó este
- 21.25 Sport hírek
- 21.30 Eurovíziós Dalfesztivál 2011
- 21.35 Mindentudás Egyeteme
- 22.30 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
- 23.30 Záróra
- 0.25 India - Álmodj utján (sor.)

PRO TV

- 7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató, Mi történik doktor úr?
- 10.00 Aranyoskám (amerikai vígjáték, 1982) (ism.)
- 12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat) (ism.)
- 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 14.00 Románia szeretlek (ism.)
- 15.00 Román Komédia Társaság (ism.)
- 16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
- 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30 Gyilkos kigyó (amerikai sci-fi akciófilm, 2007)
- 22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
- 23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 0.0 A mentalista (amerikai krimisorozat)
- 1.00 Gyilkos kigyó (amerikai sci-fi akciófilm, 2007) (ism.)

ACASĂ

- 8.30 Otthoni receptek
- 10.00 Csak a szerelem (román sorozat)
- 12.45 Mese hölgyek (sorozat)
- 14.15 Clase 406 (sorozat)
- 15.30 Esmeralda (sorozat)
- 16.30 Igaz történetek
- 17.30 Az ígéret (török sorozat)
- 18.30 Bella Calamidades (sorozat)
- 19.30 Teresa (sorozat)
- 20.30 Szeretem és tisztesség (sorozat)
- 21.30 Eliza nyomában (sorozat)
- 22.30 Éjszakai történetek
- 23.30 Örödi kör (sorozat)

RTL KLUB

- 6.30 Top Shop
- 7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
- 7.25 Fókusz Reggel Közszolgálati magazin
- 7.55 Reggeli magazinműsor
- 10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
- 11.05 Top Shop
- 13.00 RTL Klub Híradó
- 13.20 Asztro Show
- 14.30 Fél kettő
- 15.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
- 16.15 NekedValó (élő)
- 17.15 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
- 18.20 Ezel - Bosszú mindhalálíg (török sor.)
- 19.30 RTL Klub Híradó
- 20.05 Valóvilág - Összefoglaló (élő)
- 21.10 Fókusz Közszolgálati magazin
- 21.45 Barátok közt (magyar sorozat)
- 22.25 Dr. Csont (amerikai krimisorozat)
- 23.25 Showder Klub Vidám show-műsor Utána: RTL-hírek
- 0.40 Poker After Dark 2009
- 1.35 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
- 2.35 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

- 6.00 Híradó, Sport
- 8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
- 10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
- 11.10 Air America (amerikai-német kaland sor.) (ism.)
- 12.10 Az elveszett ereklyék fosztogatói (amerikai-francia-német kaland sorozat)
- 13.00 Híradó, Sport
- 14.00 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték sorozat)
- 14.30 Csilaghaló
- 16.00 Híradó, Sport
- 17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
- 19.00 Híradó, Sport
- 20.00 Liga 1: CFR Cluj-Qtelul Galați labdarúgó mérkőzés (élő közvetítés)
- 22.00 Vad nárcisz (román telenovella)
- 23.00 Híradó, Sport
- 23.45 Bűnös show - Dan capatos szórakoztató műsora
- 1.00 Különleges ügyosztály (Esküdt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)

FILM+

- 8.05 Televíziós vásárlás
- 11.10 A lüzer (kan.-angol vígjáték)
- 12.55 Airport '77 (am. kataszt. film)
- 15.05 Halálvadász és pokolbéli harcosok (am.-mex. akciófilm)
- 16.40 Támad a Nap (amerikai-kanadai katasztrófa film)
- 18.25 Kabinnyomás (amerikai katasztrófa film)
- 20.15 Vadászpilóták (francia akciófilm)
- 22.10 Fekete kutya (amerikai-angol-francia akciófilm)
- 23.50 Nitro (kanadai akciófilm)

TV2

- 7.00 Magellán (ism.)
- 7.25 Tények Reggel
- 8.00 Mokka
- 10.00 Mokka habbal
- 10.30 Stahl konyhája
- 10.50 Babapercek
- 11.00 Teleshop
- 12.25 Seherezáde (ism.)
- 13.20 Hamvadó cigarettavég (magyar játékf., 2001)
- 15.25 EZO.TV
- 16.30 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
- 17.25 Edina és Joshi
- 17.30 Marina (mexikói-amerikai sor.)
- 18.25 Update Konyha (főzőshow)
- 18.30 Seherezáde (török drámasorozat)
- 19.30 Tények Hírműsor
- 20.20 Aktív
- 21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
- 22.25 NCIS (am. krimisor.)
- 23.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
- Közben: Kenósorsolás
- 0.20 Aktív
- 0.25 Elit egység (kan. sor.)
- 1.25 Tények Este
- 1.55 EZO.TV
- 2.25 Az éjjeliőr (amerikai misztikus film, 1974)
- 4.20 Magellán (ism.)

PRIMA TV

- 6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
- 7.00 Csiribí-csiribá 2. (amerikai családi kalandfilm, 2007)
- 9.00 Teleshopping
- 9.30 Jugaru tréfái
- 10.00 Clejani-i szerelem
- 11.15 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Timon és Pumba (am. rajzf.)
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
- 15.00 Gyilkos számok (amerikai sor.)
- 16.00 A cseresznye a tortán
- 17.00 Lököttek (román sorozat)
- 18.00 Hírek
- 19.00 Sport
- 19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
- 20.30 Miss Vidéki lány - reality show
- 22.15 Lököttek (román sor.)
- 23.00 Mondenii - szórakoztató műsor
- 23.30 Otthon, rémes otthon (amerikai thriller, 2003)
- 1.30 Hírek (ism.)
- 2.30 Otthon, rémes otthon (amerikai thriller, 2003) (ism.)

KANAL D

- 7.30 Reggeli kávé
- 10.00 Menyet anyának 5 - reality show
- 12.30 Kanal-D Hírek
- 13.15 Légy az enyém
- 15.00 Teleshopping
- 15.15 A sors kezében (török sorozat)
- 16.45 Célpontban
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Kanal-D Hírek
- 20.00 Menyet anyának 5
- 20.30 Szeretem és büntetés (török film)
- 22.30 Szemek az árnyékban - reality show
- 0.00 Édes, drága titkaink (amerikai sorozat)

HÍR TV

- 7.00 Befutó (ism.)
- Az utánpótlás magazinja
- 7.30 Soroló (ism.)
- A vidék magazinja
- 8.00 Híradó
- 9.05 Kontraszt (ism.)
- 10.05 Napról napra (ism.)
- 10.30 BBC Hard Talk (ism.)
- 11.00 Híradó
- 11.30 Európai híradó (ism.)
- 12.05 Ősök tere (ism.)
- 12.30 Hírvilág (ism.)
- 13.00 Déli híradó
- 13.35 Hungarorama
- 14.05 Soroló (ism.)
- 14.30 Garázs (ism.)
- 15.05 Civil kaszinó (ism.)
- 16.00 Híradó (ism.)
- Friss napi információk
- 16.30 BBC Click (ism.)
- A BBC informatikai magazinja
- 17.05 Célpont (ism.)
- Oknyomozó riportműsor
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó
- 18.30 Panaszkönyv
- 19.05 Vonalban
- 20.00 Híradó
- Friss napi információk
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzárta
- Vitaműsor újságírókkal
- 23.00 Híradó
- 23.30 Pálya
- 0.05 Rájátszás

DISCOVERY

- 7.00 Ötödik sebesség
- 8.00 Autókereskedők - Ferrari 308 GT4
- 9.00 Halalós fogás - Phil Harris története
- 10.00 Piszkos munkák - Cserepes ember
- 11.00 Újjáépítők - Egy 52-es teherautó
- 12.00 Amcsi motorok - PJD motor, 2. rész, Geico motor
- 13.00 Autókereskedők
- 14.00 Hogyan készült? - 15.00 Piszkos munkák - Őszvéres favágó
- 16.00 Állítólag... - Fájdalmas igazságok
- 17.00 Amcsi motorok - Jensen Interceptor
- 19.00 A túlélés törvényei
- 20.00 Szétépítők
- 21.30 Hogyan készült? - 22.30 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
- 23.30 Csendes szörnyetegek
- 0.30 Autókereskedők - Triumph Stag
- 1.30 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
- 2.30 Szétépítők
- 3.00 Állítólag... - Kutyaügypék

ETV

- 9.00 Kultúrcsepp
- ism. 16.00 Délutáni Híradó
- 16.15 Kultúrcsepp
- 16.35 Kárpát Expressz
- 17.00 Átjáró
- 17.30 Délutáni Híradó
- 17.40 Izelítő
- 14.45 Kalendárium
- 17.50 Egészséges percek
- 17.55 Könyvajánló
- 18.00 Reggeli terefe
- 18.30 Híradó
- 19.00 Piacter 19.30 Híradó
- 20.00 Dénes Gábor: Egy múzsa emlékei
- 21.00 Piacter
- ism. 21.30 Híradó
- 22.00 Átjáró
- 22.30 Híradó

Április 29., péntek

Az év 17. hete és 119. napja, hátravan 246 nap

Ma Katalin és Roberta napja van.

A Katalin görög eredetű női név. Elterjedt nézetek szerint a görög katharosz szóból származik, amelynek jelentése: „(mindig) tiszta”. Mások szerint az Aikatherina névből ered, melynek jelentése: „nyílászó”, „biztosan célzó”. A magyarba feltehetően a német Katharina vagy a latin Catharina forma közvetítésével került.

A Roberta név a Róbert férfinév női párja.

Holnap a **Kitti** és **Zsófia** nevéket ünnepelnek.

Vasárnap a **Fülöp**, **Jakab** és **József** nevéket köszöntjük.

Évforduló

Ápr. 29-én:

• 1885 – Első alkalommal vizsgálzik nő az Oxfordi Egyetemen.

Ápr. 30-án:

• 1711 – A Rákóczi-szabadságharcot lezáró szatmári békeszerződés értelmében a kuruc hadsereg a nagymajtényi síkon leteszi zászlóit a császári hadsereg előtt, és fegyvereit megtartva hazaoszlak.

• 1876 – A budapesti Margit híd felavatása.

Május 1-jén:

• 1576 – Báthory Istvánt lengyel királlyá koronázzák.

• 1957 – Hivatalosan megkezdte működését a Magyar Televízió.

Vicc

Az állatorvos elmegy az emberorvoshoz. Az megkérdezi:

– Mesélj, mi a panaszod? Mire az állatorvos: – Hja, így könnyű!

Recept

Friss sóska leves galuskával

Hozzávalók: 50 dkg sóska, 2-3 dl tejföl, vaj vagy olaj, 1 fej vöröshagyma, liszt, cukor, só, 1 tojás, búzadara.

Elkészítés: A sóska vastagabb szárát lecsípjük, jól megmosva deszkán összeaprítjuk. A zsiradékkal és a liszttel zsemleszínű rántást készítünk, majd a finomra vágott vöröshagymát is megdinszteljük rajta. Az aprított sóskaát a rántásra öntjük, folytonos keveréssel várunk, ameddig teljesen összeesik a rántásban (2-3 perc), majd felöntjük vízzel, azonnal sózzuk, cukrozzuk, a tejfölt is hozzáadjuk. A tojást kis tálban villával nagyon habosra verjük, sóval, borssal ízesítjük, és annyi darát adunk hozzá, hogy galuska keménységű masszát kapjunk. Pár perc pihentetés után levesbe merített forró kiskanállal beleszagatjuk a levesbe, 5-6 perc alatt a galuskák szépen megduzzadnak.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat 21°C
A napközbeni gomolyfelhőképződésből főként a déli országrészben várható csapadék.

Vasárnap 18°C
Nyugaton fokozatosan megnövekszik a felhőzet, záporok, zivatarok fordulhatnak elő.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad napsütés felhőkkel	21°C	8°C
Brassó esőre, záporokra számíthatunk	17°C	4°C
Bukarest esőre, záporokra számíthatunk	19°C	8°C
Csiksztereda esőre, záporokra számíthatunk	18°C	4°C
Kolozsvár napsütés felhőkkel	19°C	6°C
Marosvásárhely napsütés felhőkkel	19°C	5°C
Nagyvárád napsütés felhőkkel	23°C	8°C
Szatmárnémeti napsütés időnként felhősödéssel	24°C	8°C
Temesvár napsütés felhőkkel	20°C	8°C

A nyugati országrészben a fátyolfelhőzetet át szűrt napsütést időnként gomolyfelhőzet zavarja meg míg délen és keleten változóan felhős idő várható elsősorban záporokkal, főként északon zivatarok is előfordulhatnak.

A horgász és a felesége

Horváth István

A hatos lottó nyerőszámai:

12, 7, 40, 23, 4, 10.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A Kosba ér a Hold. Kihívások és izgalmas fejlemények alakítják mai napját. Hallgasson belső sugallatára, és kövesse ösztönös megérzéseit.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Hangsúlyossá válnak az érzelmi kötődések. Pozitív, segítőkész barátokra van szüksége, akikkel jól érzi magát. Isten éltesse a születésnapjukat ünneplő Bikákat!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Gondolatai a szerelem, a pénz és a magánügyek körül forognak. Erősen foglalkoztatják a szakmai lehetőségek is, amelyekkel bizonyíthatja képességeit.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Munkahelyén pozícióharc dúl, álmok emberek lesnek egymásra. Véleményalkotás helyett ön csak mosolyogjon, bólogasson! Ez nem a gyengeség jele.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Ne szorongjon olyan dolgok miatt, amelyeket úgysem tud megváltoztatni. A tavaszi és majd a nyári napok kulcsdolgai az ön számára a pozitív gondolkodás.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A hét utolsó munkanapján sem pihenhet, de lesz ereje a felada-

taira összpontosítani. A siker feltétele még, hogy mindeközben ne látsszék a görcsös akarárs.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Romantikus tavaszi nap. Vágyakozzon bátran, a szerelmi álmok valóra válnak. Szervezen közös programot kedvesével.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Bármennyire elfoglalt és sok a gondja, fordítson figyelmet a gyermekeire. Legyen megértő, beszéljen vele türelmesen.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Szerencsés időszakot él. Munkája most a legfontosabb, főnöke elégedett önrel és számít munkájára.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Fordítson gondot és időt arra, hogy pénzügyi tartalékokat képezzen jövőre szükségleteire. Váratlan helyzetek megváltoztatják napi terveit.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Fejezze ki egyéniségét tetteiben. Érzelmi kötődéseire és személyes kapcsolataira szánjon több időt. Szeretteinek most nagyobb szüksége van önre.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Érezhető változások és meglepő események történnek, amelyek megváltoztatják véleményét az élet komoly dolgairól. Legyen toleránsabb szerettei iránt.

***	A MAGASBAN LEVŐ	APÁT HELYETTESÍTENI PRÓBÁLO	ELLENÁLLÁS JELE	KATALIN BECÉZVE	AXILLA (RÓV.)	LEVEZETI A BALATONT!	KUTYANÉV	TAR SÁNDOR REGENYE	SÁV, HULLÁMSÁV
CSILLAGFÜRT (RÓV.)									
FÖLDÖNKIVÜLI FILMHÓS			SARKIGAZSÁG EZEN A HELYEN (NÉP.)						
KONZERTBONT					GERMÁN FÖISTEN ÉPÍTÉSZETI STÍLUS				
SZÁJÁT NYITOGATJA						ATLÉTIKAI ESZKÖZ TŰZET ELFOLYT			
NÉMET LÉTIGE				TANÍT, NEVEL VUK NEPE				HOSSZÚ, VEKONY HAJTÁS	
***	TÖRPE VAN ILYLEN MÁZSÁL					ROMAI 101 EGÉSZEN FRISS			
NEM SZTEREÓ					KELETI ÁLLAM ANTONOV GEPE				
RÉSZBEN EDES!			FUTÓ SZERELMI VISZONY MÉTER						
MŰVÉSZETI STÍLUS									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:

013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Hátér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező: Osváth Annamária

Tudósítók: Antal Erika – 0740-106684 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelészerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a **COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY** Alapította az RMDSZ

agnus RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Sláger Rádió fm 105.9

F95 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 fm PROFÍ RÁDIÓ
A ZENE ÁRAD BELŐLE

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Négy csapat küzd a címért

Kosárlabda

ÚMSZ

▶ Négy csapat a döntőbe jutásért küzd, további négy pedig a kiesés elkerüléséért a férfi kosárlabda-bajnokságban. Négyen befejezték az idényt, a CS Otopeni a 9., az Energia Rovinari a 10., a Temesvári BCM a 11., a CS Municipal Bukarest pedig a 11. helyen zárt. A bajnoki címért CSU Asesoft Ploiești–Steaua-Turabo és Kolozsvári U-Mobitelco BT–Medgyesi Gaz Metan sorozatokat rendeznek az egyik fél harmadik sikeréig. Az utóbbi hét idény bajnokaként a CSU Asesoft a kiszámíthatatlan bukaresti gárdával csatázik, amely e szezonban hazai pályán és a Román Kupában is legyőzte. Tegnap az Olimpia-csarnokban 89-85-re nyertek a Prahova megyeiek, ma este is Ploiești-en játszanak (a TVR 3 18 órától sugároz). A legjobb erdélyi alakulatok összecsapása kétesélyes, miután az alapszakaszban érvényesült a hazai pálya előnye: Medgyesen a Gaz Metan nyert (86-79), Kolozsváron pedig az U-Mobitelco BT (91-80). A kincses városban indul a sorozat, pénteken 17.30 órakor (Digi Sport Plus), szombaton pedig 18 órakor kezdenek. Tegnap, Csíkszeredában, a Hargita Gyöngye BC megszerezte első győzelmét a kiesés elkerüléséért kiírt sorozatban: 96-90 a Politehnica Iași ellen. ◀

Messi-lecke a Realnak

Lionel Messi (az előtérben) hatalmas iramban érkezve sodorta be az első gólját a Real Madrid hálójába

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Real Madrid hazai környezetben 2-0-s vereséget szenvedett az ősi rivális FC Barcelonától a labdarúgó-Bajnokok Ligája elődöntőjének első, szerda esti mérkőzésén.

Rendkívül indulatos, helyenként durva futballt hozott az első félidő. A Barcelona szokásához híven eldugta a labdát, és Villa, valamint Xavi révén két nagy helyzetet is elpuskázott. Ezzel a szemben a Real – egy

távolsági Ronaldo-lövést leszámítva – kapura veszélytelen volt. A félidőben kisebb cseccapó alakult ki, Pintót, a vendégek cserekapusát pedig kiállították a kispadról. A fordulást követően még inkább eldurvult az összecsapás, a 61. percben Wolfgang Stark játékvezető egyből piros lappal kiállította a Dani Alvest letaláló Pepét, ezt követően pedig a reklámoló José Mourinhohoz vezetőedzőt a lelátóra küldte. A 76. percben góllá érett a Barca mezőnyfőlény, a csereként beálló Afellay adott gólpasszt Messinek.

Három perccel a lefújás előtt második gólját is megszerezte az argentin aranylabdás, fantasztikus szólót követően gurított Casillas mellett a kapuba. A visszavágóra jövő kedden kerül sor a Camp Nou Stadionban.

Az FC Barcelona fontolgatja, hogy bepanaszolja José Mourinhót, a fővárosiak vezetőedzőjét az Európai Labdarúgó-szövetségnél (UEFA). A katalán klub tegnap tudatta, hogy ügyvédei megvizsgálják a portugál trener szavait, és eldöntik, hogy az UEFA fegyelmi bizottsághoz fordulnak-e. Mourinho

élesen bírálta a találkozót vezető német Wolfgang Starkot, és arra is utalt, hogy az UEFA az ENSZ Gyermekalapjának (UNICEF) támogatása miatt részesíti különleges elbánásban a Barcelonát. „Ha elmondanám a bírónak és az UEFA-nak, amit érzek, ma véget érne a karrierem” – jelentette ki a Real mestere.

Stark kiosztott egy-egy piros lapot, a 62. percben pedig a lelátóra küldte a reklámoló Mourinhót. Az UEFA illetékesei a lefújás után mindkét edzőnek megtiltották, hogy a sajtótájékoztató előtt nyilatkozzanak. ◀

Röviden

Liga-2, 24. forduló

Ma Petrol-Gaz Metan CFR Craiova-mérkőzéssel indul a 24. forduló a labdarúgó Liga-2 Nyugati-csoportjában. A szombati műsor: Gyulafehérvár-Bihar FC, FC Argeș-Aradi ACU, ALRO Slatina-Szebeni Voința, Dévai Mureșul-Tordai Arieșul, UTA-CS Mioveni. A Poli Iași szabadsnapos, a CSM Râmnicu Vâlcea pedig játék nélkül kapja a visszalépett Szilágyosomyó elleni mérkőzés három pontját.

Liga-3, 24. forduló

A labdarúgó Liga-3-ban, pénteken: 5. csoport: Nagyszentmiklós-Aradi Gloria, Tem. Poli II-Temesrékás, Boros-sebes-Resicabánya, Drobeta T. Severin-Vajdahunyad, Temesgyarmat-Belényes, Kisbecskerek-Várad Luceafărul. 6. csoport: Nyárádtó-Aranyosgyéres, Kv. Sănătatea-Tatrag, Székelyudvarhely-Zalatna, Gloria II-Szászrégen, Gaz Metan II-Máramaros FC, Brassói CSM-Szászfenes, Nagydisznód-Zilah.

Hétfégi rangadó Nagybanán

A rögti-Szuperliga hétfégi 6. fordulójának műsora: szombaton: Temesvári RCM-Aradi ESK, CS Municipal Bukarest-Dinamo, Kolozsvári U-Steaua, vasárnap: Nagybanányi Știința-RC Farul Konstanca.

Forrongás a Liga-1-ben

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Annak ellenére, hogy a 2010-11-es bajnokságból már csak öt forduló maradt hátra, szinte naponta változik valami a Liga-1 labdarúgócsapatainak ház táján. Dinu „Vamă” menedzser akarata ellenére George Copos csapatulajdonos menesztette Marius Șumudică edzőt, aki azonban nem írta alá a rákényszerített lemondást. A Rapid kispadja üres miután egyelőre senki sem vállalta a hálátlan feladatot.

Változott a Steaua stábjában, Narcis Răducan helyett

most Marcel Popescu az alakulat sportigazgatója. Becali megint összeugrott a szurkolói keménymaggal, és azzal fenyegetőzik, hogy a Ghencea útról a Băneasa-erdőbe költözteti ki a csapatot.

A Dinamónál is bőven van aggodalomra ok, hiszen tíz játékos ellen indulhat bűnvádi eljárás a pirotechnikai anyagoknak a lelátókra való becsempészése miatt.

Tegnap egyébként folytatódott a 29. forduló műsora, a Vaslui 2-1-re nyert az Universitatea Craiova ellen. Dorel Stoica öngóllal juttatta Este, Medgyesen, a Kolozsvári U hazai vereséget szenvedett a Temesvári FC-től, 1-2. Tegnap zárt kapuk mö-

gött, tehát nézők nélkül, a Dinamo 3-0-ra verte a Besztercei Gloriát.

Három mérkőzéssel rajtol szombaton a 30. forduló műsora: Sportul-Marosvásárhely (összesen: 1-4) – 15 óra, GSP Tv, Brănești-Vaslui (0-1) – 17 óra, GSP Tv, Temesvár-Brassó (0-0) – 21.30 óra, Digi Sport. A további menetrend: vasárnap: Craiova-Urzenici (2-1) – 14 óra, GSP Tv, Astra-Kv. U (0-1) – 16 óra, GSP Tv, Pandurii-Rapid (1-1) – 18 óra, Digi Sport, Steaua-Gloria (0-1) – 20.30 óra, Digi Sport; hétfőn: Gaz Metan-Dinamo (2-3) – 18.30 óra, Digi Sport, CFR 1907-Oțelul (1-1) – 20 óra, Antena 1. ◀

Licencgondok a magyar élvonalban

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ Négy élvonalbeli klub, a Debrecen, a Kecskemét, a Siófok és az Újpest, valamint két másodosztályú egyesület, a Keleti csoportban listavezető Diósgyőr és a harmadik Mezőkövesd licenckérelmét elutasította az első fokozatú Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) illetékes bizottsága. Az MLSZ honlapjának közlése szerint a hat együttest hiánypótlásra szólították fel.

Kilenc klub – a Videoton, a Ferencváros, a Győr, a Honvéd, a Kaposvár, az MTK, a Paks, a Haladás és a Zalaegerszeg – a nemzetközi kupaszerepléshez szükséges licenct is megkapta. Szerdán folytatódott a Moni-comp Liga pontvadászatának 25. fordulójának. A sereghajtó Szolnoki MÁV hazai környezetben 1-0-s vereséget szenvedett a Vasastól, így öt fordulóval a bajnokság vége előtt kilenc pont a hátránya a még benmaradást jelentő 14. helyezett Siófokkal szemben. Utóbbi a dobogós helyért harcoló Zalaegerszeg győzte le hazai pályán, 2-1. Kaposvárott a Rákóczi 2-1-re verte a Ferencvárost. Má-

sodik mérkőzését is megnyerte Kondás Elemér irányításával a címvédő Debrecen: a hajdúsági együttes 3-1-re győzte le az MTK-t. Keddi eredmények: Szombathelyi Haladás-Újpest 0-2, Lombard Pápa-Győri ETO 2-1, Kecskeméti TE-Budapest Honvéd 2-1, Paks-Videoton 1-0.

A 26. forduló programja: április 29., péntek: Győri ETO-Paks, Videoton-Kecskemét; április 30., szombat: Vasas-ZTE, Újpest-Pápa, MTK-Szolnoki MÁV, Siófok-Haladás, Honvéd-Kaposvár; május 1., vasárnap: Ferencváros-Debrecen. ◀

Az állás:	
1. Videoton	25 16 5 4 50-22 53
2. Paks	25 13 4 8 41-32 43
3. Kaposvár	25 13 3 9 40-35 42
4. FTC	25 13 2 10 38-35 41
5. ZTE	25 12 4 9 42-39 40
6. Debrecen	25 11 7 7 48-38 40
7. Vasas	25 10 5 10 30-38 35
8. Pápa	25 10 4 11 37-43 34
9. Kecskemét	25 11 0 14 42-45 33
10. Újpest	25 9 6 10 40-33 33
11. Honvéd	25 9 6 10 29-29 33
12. Győri ETO	25 8 9 8 30-29 33
13. Haladás	25 8 6 11 33-34 30
14. Siófok	25 6 9 10 23-33 27
15. MTK	25 6 6 13 29-41 24
16. Szolnok	25 4 6 15 21-47 18

Ezüstrangadó előtt az SZKC

Kézilabda

T. J. L.

▶ A férfi kézilabda-Nemzeti Liga 21. fordulójában, Székelyudvarhelyen, a KC 30-30-ra mérkőzött a Kolozsvári U-Transilvaniával, míg vetélytársai mind nyerni tudtak: CS Municipal-Bucovina Suceava 26-32, UCM HC Krassó-Szörény-HCM Konstanca 27-33, Temesvári Poli-Pandurii

Tg. Jiu 32-35. A 22. fordulót megelőzően a tengerpartiak megugrottak a táblázat élén (37 pontjuk van), az SZKC (33p), a Suceava (30p), a Krassó-Szörény (29p) és a Tg. Jiu (27p) követi őket. Így a szombati Bucovina-SZKC-mérkőzésnek nagy a tétje, a győztes ugyanis nagyon közel kerül a bajnoki ezüstérmekhez, miután a konstancaiakat már aligha lehet utolérni. A további menetrend: Kolozsvár-Nagybanányi

Minaur HC, Brassói Dinamo-Temesvár (13.15 óra, Digi Sport), Tg. Jiu-Szatmárnémeti CSM, Steaua MFA-Krassó-Szörény, HCM Konstanca-CS Municipal. A Nagyvárad CSM-Bákói Știința-találkozót május 10-én pótolják, miután szombaton a moldvaiak Challenge Kupa-elődöntőt vívnak a RK Cimos Koperrel. A 17 órakor kezdődő mérkőzést a TVR 2 közvetíti élőben. ◀

Ecclestone nem sűrgeti a bahreiniakat

A korábban kiszabottnál több időt adna Bernie Ecclestone a helyi zavargások miatt március 13-ról elhalasztott bahreini Forma-1-es nagydíj szervezőinek arra, hogy eldöntsék, meg tudják-e rendezni idén a futamot. A Forma-1 elsőszámú vezetője jelezte a Nemzetközi Automobil Szövetség (FIA) ugyan május elsejéig kért választ, de szerinte nem kell sűrgetni a végső döntés meghozatalát.

A kíváncsiak csapata

Bálint András magyarországi színművész szerint a múltban történt jó szakmai dolgokat érdemes feleleveníteni

Több száz emlékezetes színpadi és filmes alakítással a háta mögött, egyik legismertebb magyar színészként beszélgetőtársunk bő huszonöt éve vezeti a budapesti Radnóti Színházat, amely május elején bukaresti vendégszereplésre készül. Korábban vezetője visszhangos Márai-előadással volt jelen a román fővárosban. Ezekről és eddigi művészi, művészetszervezői tapasztalatairól kérdeztük jeles interjúalanyunkat.

Zsehránszky István

► Gyönyörű előadást tartott itt nemrég Bukarestben, a Magyar Kulturális Intézetben. Egy Márai-estet. Gondolom, nagyszerű reklám ez a közelgő vendégszereplésükhez, ugyanis május elején a bukaresti Nemzeti Színházban fogják játszani egyik új produkciójukat, az Apacsokat. Kérem, mutassa be pár szóban a Radnóti Színházat, mert ritkán fordul meg itt, nem sokan ismerik.

– Hát a Radnóti Színház tulajdonképpen az egyik legkisebb színház Budapesten. Összesen 240-250 ülőhely van benne...

► Akkor eléggé nagy!

– Kis színháznak nagy, nagy színháznak kicsi. És a város legközepe van, az Andrassy út és a Nagymező utca sarkán, tehát a budapesti Broadway kellős közepén. Polgári színháznak is szokták mondani. Hagyományos színpada van. A nézőtér: földszint és erkély. Tehát nagyon kísérletezni vagy alternatív módon játszani ott nem lehet... Elég rég, huszonöt éve vagyok igazgató ott. Talán én vagyok a legrégebb magyar színházigazgató, mindenféle rekordokat döntötök...

► És ezt hogy csinálja?

– Pályáztam, megnyertem a pályázatot, ott vagyok. Nagyon ritkán rendezek, inkább játszom, és hát igazgatom a színházat. Hogy a bukaresti nézőknek legyen némi fogalmuk arról, hogy mit játszunk: először is nagyon sok Csehovot, nagyon sok Ibsent, ez a jellemző ránk. Ugyanakkor sok magyar, úgynevezett félklasszikust játszottunk, tehát a magyar polgári színház remekeit: Molnár Ferencről Bíró Lajosig, Heltai Jenőtől Szép Ernőig, Herczeg Ferencig. Márai Sándort is játszottunk...

► Vagyis főleg a két világháború közötti magyar drámat...

– Ezt nevezik magyar polgári irodalomnak. És gyakran játszunk kortárs magyar műveket is. Amivel ide készülünk, Bukarestbe, az éppen egy kortárs mű: Bereményi Géza és Kovács Krisztina írta. Kovács Krisztina színházunk dramaturgia. És tulajdonképpen egy megrendelésre készült darab.

► A rendező megbízásából írták, a rendező adta a témát, ha jól értettem.

– Török Ferenc fiatal filmrendező, aki életében most rendezett először színházban. Amikor megkerestem, arról kezdtünk beszélgetni, hogy mi érdeklí őt, és mi érdekel engem. Kiderült, hogy őt a klasszikus darab kevésbé érdekli, ahhoz ő nem ért. Viszont amikor elkezdtünk beszélgetni arról, hogyan éltek apáink, nagypapáink Magyarországon, tehát milyen a mi közelmúltunk, kiderült, hogy az mind a kettőnknek nagyon érdekli. Akkor az ügynök-téma nagyon a levegőben volt, és ott van most is. Tehát „kézenfekvő” volt, már csak meg kellett keresni a darabot. Az sem volt különösebben nehéz. Kovács Krisztina éppen szakdolgozatot ír, amelynek a témája: „Ügynökök a színházban a szocializmus éveiben”, tehát nagyon ott-hon volt ebben. És találtunk egy magyar író, aki indián-könyveket írt és indiánosított, ami hajdan afféle féllégális tevékenység volt a szocialista Magyarországon... Megismertünk egy ötven évvel ezelőtti történetet, és ennek a kapcsán íródott meg a darab. Először Kovács Krisztina elkészítette a darab szerkezetét, és aztán Bereményi Géza sokat segített a dialógusok és a jelenetek megkomponálásában. Tulajdonképpen egy nyomozástörténet. A fiatal filmrendező kutatni kezd a családjáé múltjában, és kiderül, hogy a nagypapja ügynök volt. Az indiánok között ő

volt az ügynök, és tulajdonképpen ő okozta egyik barátjának a halálát is, bár nem akarta, tehát indirekt módon. A darabnak az az érdekessége, hogy visszafelé megy az időben, tehát felrúgja a klasszikus sémát. Az előbb arról beszélgettünk, hogy a Radnóti Színház formálisan nem kísérletezik, de ez azért nagyon rendhagyó dramaturgia. Jelenetről jelenetre mindig ugrunk egyet vissza az időben, filmes módon tulajdonképpen.

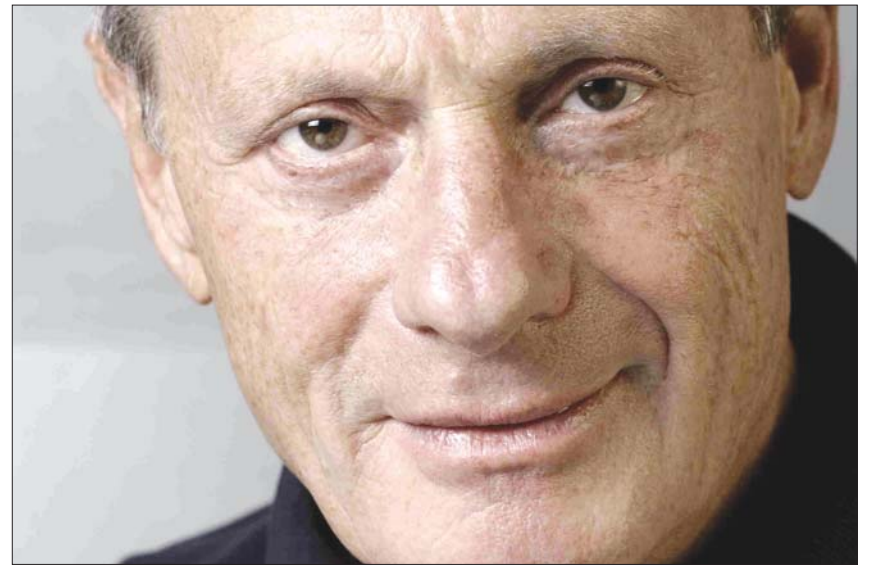
► A Radnóti Színházat, legalábbis tudomásom szerint, konzervatív színháznak tartják, ezért tűnik különösnek, hogy ilyen előadást készit.

– Balanszírozunk, igyekszünk balanszírozni az értékörzés, tehát a konzervativizmus és a kísérletezés között. Vagy mondjuk úgy, nem veszítettük el a kíváncsiságunkat. Ami a legfontosabb, ugye, hogy az ember a kíváncsiságát ne veszítse el soha.

► Akkor kérem, mutassa be a kíváncsiak csapatát.

– A főszerepet, ezt a bizonyos filmrendezőt, és a saját nagyapját is Csányi Sándor játssza. Csányi jelenleg az egyik legnépszerűbb magyar színész, és nemcsak népszerű, hanem kitűnő színész, a tanítványom volt annak idején. A nagymamát Csomós Mari, a nyomozótisztet Szervét Tibor játssza. Szeretném a darabból készült filmbe is eljátszsa ezt a szerepet, amiért filmszínészi alkítási díjat kapott, mert annyira gonosz és annyira jó, annyira ördögi egyszerre ennek a nyomozótisztnek az alakításában. Aztán Weber Kata, Karajos Gábor, szóval több fiatal színész is...

► Hogyan került terítékre a bukaresti turné? És csak Bukarestben fogják játszani a darabot? Vagy ha már átjöttek, akkor Erdélyben is fellépnek vele?

Fotó: www.radnotiszinhaz.hu

– Ion Caramitru, a kitűnő színész, a bukaresti Nemzeti igazgatója régi barátom. Caramitrunak az ősszel volt előadójátéka a Radnóti Színházban. Harminc-egynéhány éve ismerjük egymást.

► Hogyan barátkoztak össze? Mert Budapest és Bukarest azért több száz kilométerre van egymástól.

– Egyszer én voltam itt Bukarestben a budapesti rádióval. Akkor még voltak ilyenek, hogy a bukaresti és a budapesti rádió közös műsort csinált versekből. Én olvastam a magyar verseket, ő olvasta a román verseket, és akkor találkoztunk.

► És az ilyen kétnyelvű adás volt. Mintegy jelezte, hogy a művészek nem lénéségek. Nem kellene feleleveníteni ezt?

– Annyi jó dolog történt a múltban, és annyi rossz is persze, de a jó dolgokat föl kellene eleveníteni. Aztán ők is voltak Budapesten hasonló műsorral, és akkor ebből lett a barátság. Teniszeltünk is, a hobbim. Aztán találkoztunk egy filmforgatáson. Mind a ketten játszottunk egy amerikai filmben...

► Tehát együtt „léptek” vászonra...

– Mostanában gyakrabban találkozunk, és Ion megkérdezte, hogy a Radnóti Színház részéről mit ajánlanék. Ezt a darabot ajánlottam, az Apacsokat. Elolvasták, megnézték, elfogadták. És nagy valószínűséggel ennek az lesz a folytatása, hogy ők jönnek hozzánk a jövő szezonban. A bukaresti Nemze-

ti hoz egy olyan darabot, egy olyan előadást, ami befér a Radnótiba.

► Én tudok egy ilyen előadást. Thuróczy Katalinnak ezelőtt néhány hónappal mutatták be az egyik darabját, a Cselédlépcsőt a bukaresti Nemzetiben. Általában Thuróczy Katalinnak itt vannak az ösbemutatói: ez, a Csütörtökünne az Odeonban stb.

– Igen. Ajánlották nekem. Thuróczy Kati ott is volt a Ion előadói estjén, és akkor szó volt erről.

► Térjünk vissza az ön bukaresti egyéni estjére. Csodálatos dolognak tűnt az, ahogyan verset mondott, és nem is akármilyen verset. Hosszú, nehéz Babits-verset, hosszú Kosztolányi-verset, a Negyedik éneket a Toldiból vagy az Előszót Vörösmartytól, és mindezt Márai kapcsán. Érdekes válogatás... De ami ennél is érdekesebb: olyan könnye-

dén, olyan személyesen, olyan közvetlenül mondta ezeket a veretes szövegeket, mintha valakivel együtt ülne az asztalnál, és beszélgetnének. Csodálatosan hatottak ezek a versek a közvetlen beszédben. Hogyan jött rá, hogy így mondja? Hogy az ön számára ez az igazi előadásmód?

– Sok előadói estet csináltam már életemben, és amikor ezzel készültem, tulajdonképpen Márai Sándor naplóját vettem elő újra, mert már egyszer csináltam műsort Márai naplóiból, és akkor rájöttem, hogy Márai kötődése a magyar irodalomhoz nagyon hasonló az én kötődésemhez. Tehát őneki is azok a kedvenc költői és azok a kedvenc versei, amik hozzám közel állnak. És tulajdonképpen kiválogattam, azt hiszem, egy eléggé mulatságos szöveget, mert nagyon sokat nevetett a közönség, szerencsére.

Folytatása a 14. oldalon

Bálint András (1943, Pécs)

Színművész, rendező, színházigazgató. 1965-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, ugyanabban az évben a Pécsi Nemzeti Színházhoz szerződött. 1969-től a Madách Színház, 1980-tól a Magyar Filmgyártó Vállalat társulatának színésze, 1985-től a Radnóti Színház igazgatója. 1983 óta tanít a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Fontosabb szerepeit többek között Shakespeare-, Ibsen-, Csehov-, G. B. Shaw-, Molnár Ferenc-darabokban alakította, több önálló előadással is színpadra lépett eddig (főleg a Nyugat szerzői körét alkotó költők műveiből készült műsorokkal), számos játék- és tévéfilmben szerepelt, rendezőként is közel tíz bemutatót jegyez. Szakmai elismerései közül: Jászai Mari-díj (1977), Filmkritikusok díja (1977), Színkritikusok díja (1987), Erdemes művész (1988), TV-kritikusok díja (1989), Kossuth-díj (2003), Radnóti-díj (2004), Halhatatlanok Társulata – Örökös Tag (2008), Hazám díj (2009), Prima díj (2009).

MoziVászon

Ismerős filmekből ollózva

Farkas István

Manapság egyre több olyan filmmel találkozunk, amely ellátható a „valahol láttuk már” jelzővel. Egyre kevesebb viszont közöttük az olyan, amelyik a déja vu érzés ellenére is sikeresen végrehajtja küldetését, azaz szórakoztat és esetleg még el is gondolkodtat – ha másról nem, hát legfeljebb arról, hogy melyik filmből kölcsönözte a dramaturgiai elemeket.

Ilyen (sikeres) déja vu-s film például Jaime Collet-Serra legújabb, Didier Van Cauwelaert *Out of My Head* című regénye alapján készült alkotása, az *Unknown (Ismeretlen férfi)*, amellyel, bár rengeteg klisé sorakoztat fel, érdeemes „megismerkedni”.

A film a cselekmény szintjén Roman Polanski 1988-as, *Frantic (Órület)* című thrillerét idézi. Dr. Martin Harris feleségével egy konferenciára érkezik Berlinbe – akárcsak Polanski Dr. Richard Walkere Párizsba. Bőrdőnjét a reptéren felejt

A remek színészi alakítások ellensúlyozzák a nézőben a déja vu érzést az *Unknown (Ismeretlen férfi)* című film láttán

(Walker összecseréli az övét), elindul utána, de bal eset éri, négy napig eszméletlenül fekszik a kórházban, és miután magához tér, elindul, hogy megkeresse feleségét (akárcsak Polanski tudósakája, Elizabeth férjénél van, és a pasi az ő személyazonosságát vette magára, igazán a főhősünkkel ellentétben mindenki előtt igazolni tudja, így ha Martin életben akar maradni, kénytelen

menekülőre fogni. A filmben tehát nem feltétlenül a hullákon van a lényeg, amit a kortárs akciófilmek miatt szinte elvárunk, hanem egyfajta, a saját emlékezettel, múlttal (múltakkal) való leszámoláson.

Akárcsak Simon Brand 2006-os, *Unknown (Emlékezeti kérés)* című filmje raktárépületbe zárt öt hősének, az életben maradásért a mi Martinunknak is minél hamarabb vissza kell nyernie

igazi (!) emlékezetét, amely, mint utóbb kiderül, szöges ellentétben áll azzal, amit ő a baleset után valóságnak hitt. Miközben dr. Martin megpróbálja beásni magát múltja legmélyebb bugyiba, a néző előtt lebilincselően izgalmas pszichológiai, helyesebben paranoiathriller bontakozik ki, amely az említett két film mellett a „vajt-szemű” nézőkben az Oscar-díjas forgatókönyvíró, 1995-ös *Közönséges bűnözőket* (ren-

dezte: Bryan Singer) és a Christopher Nolan által rendezett fantasztikus *Mementő* (2000) is felidézi, amely főhősének, Leonardnak szintén az emlékezetével is meg kell harcolnia. És ha mindez nem lenne elég a filmes áthallásokból, megemlíthetjük a klasszikus, Harrison Ford-főszereplésű *A szökevény* (r.: Andrew Davis, 1993) és a *Bourne-rejtély* (r.: Doug Liman, 2002) által teremtett hagyomány követését is.

Amint a fentiekben nyilvánvaló, Jaime Collet-Serra legújabb alkotásában egybegyűrt azokat a már kipróbált filmes elemeket – elröbölt tárgyak, emberek, személyiségek, emlékek, bérnyilkosok, összeesküvés-elmélet –, amelyek sikerre vittek a hasonló témákat boncolgató filmeket. Emellett jól választotta meg a helyszínt (a téli Berlin csak úgy ontja magából a sejtelmességet), illetve a színészeket (a főszereplő Liam Neesonról kezdve az őt segítő Diane Krugerén át a Stasi-tiszt Bruno Ganzig), akik remekül ellensúlyozzák a „valahol láttuk már”-szerű cselekménymozzanatokat és azt a néhány logikai bakit, amelyek első nézésre feltűnnek a filmbarátoknak. A film többekből fanyalgást váltott ki, mert úgy szólván nem hordoz semmiféle újdonságot, ami magával ragadná a nézőt, és csupán nyomokban tartalmaz feszültséget. Nekik javasoljuk, hogy a felsorolt filmeket meg- vagy újránézve értékeljék ezt az alkotást.

Per Olov Enquist

Egy másik élet

Kristálytiszt decemberi éjszaka, Izland, 1989. Csillagos ég. Északi fény sehoh.

Hová lett?
1998. április 14-én, délután négy óra körül Skellefteå-ban megy az úton a használaton kívüli vasútállomás előtt. Lassan megy, hogy ne keltsen feltűnést, és látja, hogy három ember ül a lépcsőn.

Az egyiket azonnal felismeri. Jurma. Könnyű eső szítál.

Fáj. Eltart pár másodpercig, amíg rájön, miért. Mint mindig, most is eltereli gondolatait, így lehet túlélni: eszébe jut egy hasonló kép a Philadelphia című filmből vagy Bruce Springsteennek a filmhez készült klipjéből. Springsteen megy az utcán egy gyárépület mellett, sivár táj, az épület talán használaton kívüli gyár, lassan megy, nem néz körül; a szemlélőnek az a benyomása támad, hogy a három üldögélő férfi, aki nézi, gyerekkori barátai lehetnek, akik itt maradtak, míg ő elment.

Nem kiáltottak utána, hogy álljon meg.

Aki marad, nem szívesen kiált az után, aki megy. Milyen maradni? A három férfi a használaton kívüli vasútállomás lépcsőjén együtt iszik egy üveg bort, valószínűleg nem az elsőt. Jurma felemelte a fejét, amikor meglátta őt, mintha felismerte volna, de aztán elkapta róla tekintetét, mintha szégyellné magát, vagy fékezhetetlen harag öntené el.

Fáj. Felfoghatatlan volt,

hogy nem ő az, aki maradt. Nehéz megérteni. Véletlen? Vagy csoda?

Fél? Fél.
Brighton, 1989 tavasza, szinte csak a cím egy lehetetlennek látszó regénytervből, valamint egy rövid feljegyzés.

„Közeledik a pillanat, amikor Jótevőm, Nemo kapitány kiadja a parancsot, hogy nyissam meg a víztartályok szelepeit, hogy a hajó, a benne lévő könyvtárral együtt, elsüllyedjen.

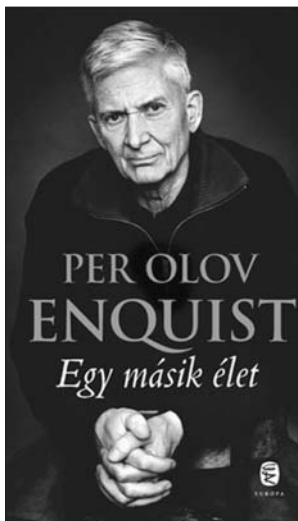
Attanulmányoztam a könyvtárat, de nem jutottam a végére. Régebben voltak titkos álmaim, lehetségesnek tartottam, hogy mindent össze lehet rakni, elrendezni, készre csinálni, befejezni. Hogy végül azt mondhasam: így volt, így történt, ez minden, az elejétől a végéig.

De ezt jobb meggyőződésem ellenére mondanám. A jobb meggyőződés ellenére mondani valamit persze azt jelenti: nem feladni. Ha engedünk jobb meggyőződésünknek, feladjuk.”

Másnap beült az autóba, és órákon át furikázott Skramträsk, Långviken, Yttervik és Ragvaldsträsk környékén, hogy összeszedje magát.
Az autót, egy Audit, Skellefteå repülőterén bérelte, melynek leszállópályáját a Bursjö mellett, az Öregtanya közvetlen közelében alakították ki, úgy tudta, annak az erdőnek a helyén, mely régen anyai nagybátyja, John tulajdona volt. Az ereszkedő repülőgép ablaká-

ból, mintegy százhusz méternyi magasból látta a házat, melyben egykor részeket olvasott fel a Bibliából haladokló nagyanyja ágyánál.

Leszálláskor, mint mindig, most is kinézett az ablakon, hogy megállapítsa, mi az a földrajzi hely, ahonnan az életét szemügyre veheti, és a mellette ülő fiatalember, aki mintegy harmincéves lehetett és vastag szövetből készült öltönyt viselt, vagyis az Űtitárs, szokása szerint előrehajolt, hogy

jobban lásson, és azt mondta, no lám, hát most így néz ki, mire ő azt válaszolta, igen, hiszen átépítették, mintha ez teljesen természetes volna. John bácsi már elment, tette hozzá magyarázatképpen. Nahát, ő is, mondta a férfi, aki talán még soha nem repült, és soha nem látta az Öregtanyát felülről, igen, a legtöbben már elmentek, és erre már nem lehetett semmit se válaszolni.

Az állomásépület előtt a padon ülő férfi, akinek Jurma volt a neve, ekkoriban hetvenéves lehetett. Látszott rajta, hogy régóta iszik.

Csoda, hogy él még. Erről ennyit.

Kölcsönkér egy csónakot, és kivez a Granholmhoz.

Most más neve van, anyja után Majaholmnak hívják. Tulajdonképpen furcsa, hiszen a házat apja építette. Nyaranta itt üldögélt az anyja, és bámulta a vizet.

Nem kéne ebbe belemászni. Csak bedilizik tőle az ember.

A repülő állatok közül a szitakötőket szerette legjobban.

Sokáig nem látta őket. Aztán 1989 őszén újra megjelentek. 1990 tavaszán olyan tömegben repkedtek, hogy szinte nem hitt a szemének. A szitakötők feltámadása! Mi történt?

*

A levelek.

Amikor ki akarta üríteni a padlást, megtalálta a levélkötegeket, összesen hetet, és a kéziratokat is, mindet. Esküdni mert volna rá, hogy mindet elégette.

Hát mégis? Minden? Elállt a lélegzete.

Hát mégis.

Az asszony az ölébe tette a Toshiba-t, mint egy kutya-kölyköt, a másik nő, Sanne pedig leült a földre, és feladta rá a cipőjét.

Az ember mindig valami csodában reménykedik. Ha nem reménykedik, nem is ember. Márpedig valamilyen módon mégiscsak az.

Most? Nem, még nem.

* Részlet az *Európa Kiadónál magyarul megjelent regényéből, Kínos László fordításában. A szerző világhírű svéd író, a 2011. április 14–17. között lezajlott 18. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál díszvendége volt. A fenti szöveg forrása: www.europakiado.hu*

A kíváncsiak csapata

Folytatás a 13. oldalról

► **A közvetlen előadásmódnak köszönhetően kiderült, hogy az említett veretes szövegekben is, nemcsak Márainál, hanem a kedvenceinél is, van egy-egy groteszk mozzanat, groteszk csavar, ami az ünnepélyes előadásmódban soha nem látszott, soha nem jött elő. Mert a dolgoknak a groteskségén nevettek, nem valami felszabadult, zsigeri humor, illetve nevetés volt... Megdölgözött érte a néző.**

– Gonosz humora van Márainak, hihetetlen ironiája van, és nagyon-nagyon merész. Nagyon örültem, hogy nevettek. És így adták magukat ezek a versek, a *Hajnali részegség, az Esti kérdés* stb.

► **Tudom, hogy van önnek egy nagyszerű Radnóti-műsora is. Hallani még nem hallottam, látni még nem láttam. Most, amikor Bukarestbe jönnek, biztosan több napig lesz itt, nem tudná előadni a Radnóti-műsort a Magyar Kulturális Intézetben, a Petőfi Házban, a magyar iskolában?** – Lehetséges, hogy sor kerül rá, de ha nem, akkor nagyon szívesen visszajövök majd máskor.

► **A Máraira is sor kerülhet még egyszer, ha az inkább kéznél van. Szívesen meghallgatnánk akár többeszerre is.**

– A Radnótit még mondom a színházban. Még műsorom van. Kéthavonta egyszer elhangzik. Az úgy Radnóti, hogy naplók meg levelek meg versek, és az én szemé-

lyes életemből is van benne. Szóval összekevertem a saját életemet a Radnótiéval, egy kicsit szemtelen módon, és ha az előbb megdicsérte a személyességet, akkor ez még beljebb van...

► **Még személyesebb, még közvetlenebb, még inkább belülről jön? Radnótiira nagy szükség lenne erre, mert József Attilát rengeteget mondtak, Adyt rengeteget mondtak, Márait is mondtak, de Radnótit nem nagyon.**

– Hát mondom én, szívesen, hogyha sor kerül rá.

► **Az is jó lenne, ha a Radnóti Színház előadásaiival vagy az ön egyéni műsoraiival felkeresne olyan városokat Erdélyben, ahol nincs magyar színház. Például Brassóban pontosan annyi magyar él, mint Székelyudvarhelyen, de nincs színházuk. És hazafelé még megállhatnának Aradon. Ott van egy magyar kamaraszínház, s ha egy rangos művészt vendégül láthat, csak megerősödik ettől.** – A színházi vendégjáték nagyon költséges.

► **Ezért kellene több előadást felfűzni a turnéra?** – Harmincan fogunk ideutazni az *Apacsokkal*, eléggé költséges. Ha egyedül jövök, az nem költséges...

► **Hát jöjjön!**

– Jelentkezett egy úriember, aki esetleg megszervezne számomra egy erdélyi körutat. Addig is viszontlátásra itt, Bukarestben, május 3-án, az *Apacsok* előadásán, a Bukaresti Nemzeti Színházban.

Történelemszépítés, giccseken

Az orbáni karakter

Lengyel László
hvg.hu

Orbán Viktornál nincs ki-egyezés. Kétfrontos harc van, politikai és gazdasági frontokon. A harc tárgya a gazdasági növekedési pálya, az európai beilleszkedés, a vagyonok és jövedelmek elosztása és újraelosztása, az állam, az életforma, a nyilvánosság szerkezete. A konfliktusok ellenőrizhetetlen összeütközések láncolatává válnak.

Szlovákiai magyar értelmiségiekkel és vállalkozókkal beszélgetve, érthetetlennek neveztem Orbán Viktor kormányzásában, hogy nem egyezett ki hatalomra jutásakor a gazdasági szereplőkkel.

Azt vártam, hogy a politikában egész pályás letámadást alkalmaz, de arra nem számítottam, hogy azonnal kétfrontos harcba kezd, megütközik a vele barátságos tökével, az Európai Unióval és a Valutaalappal. Ha csak a szimbolikus politikában rohamoz, alkotmányoz,

kultúrharcol, médiaháborúz, és megállapodásra jut a gazdaságban, berendezkedhet két-három ciklusra. A türelmetlen kétfrontos harc következtében le kell mondania a rendszeralapításról.

Csak azt nem értem, hogy min csodálkozol – rázta hátra fejét és fürtjeit Huncik Péter, a kitűnő pszichiáter és író. – Nem tud kiegyezni. Emlékezz a skorpió és a béka meséjére. A skorpió természete szerint minden állatba belecsíp, megöli, s tudta ezt a béka is, amikor a skorpiót nem akarta átvinni a víz túlsó partjára. Addig-addig kérlelte a skorpiót, mondván, dehogyan csípi meg, hogy a béka rááll a dologra. Már a patak közepén voltak, amikor a skorpió nem bírta tovább, s megcsípte a békát. „Miért tetted?” – kiáltott fel a béka. „Így mind a ketten elpusztulunk!” „Igaz – válaszolta a skorpió –, de nem tettem másként, ilyen a természetem!” Értsétek meg, Orbán Viktor se tehet másként, ilyen a természete.

Hogyan vitakozhatnak egy lélekrovással az orbáni karakterről – válaszoltam. Csakhogy én láttam ezt a

skorpiótermészetű, tigris-karakterű politikust, amikor 1998 tavaszán a két választási forduló között elment Leányfalura, hogy megölelje Torgyán Józsefet, kezét csókoljon a feleségének, és azt mosolyogja: Jóska, legyen vége közöttünk az ellentéteknak, győzzük le közösen az ellenfelet! És a minden hájjal

Orbán Viktor – ilyen a természete

megkent ügyvéd-politikus visszalépette a jelöltjeit Orbán javára, amivel a Fidesz megnyerte a választásokat. (Nem rossz válasz, mondta később egy volt miniszter, csak hogy te az ellenzéki – az udvarlasi — szakaszról beszélsz, amikor a skorpió még mézesmázás a békával, és nem a hatalom világáról, amikor nem bír magával.)

Nem hagy nyugodni a kérdés, így rákérdezek a Fidesz-politikusoknál. Az egyik visszafogottan annyit mond: Majdnem olyan régen ismerem a Viktort, mint te, volt szerencsém a karakteréhez. De mégsem erről van szó, hanem a győzelemről és a vereségről. Arra jött rá, hogy őt a szükséghelyzet,

tonságba mocsarasodott, és vesztett. Ezen túl, 2014-ig, mindig szükségállapot lesz, ahol senki nem lehet rajta kívül biztonságban, ahol nem lesz egyetlen biztos intézmény, állás, tekintély. Olyan káosz lesz, amit egyedül ő igazgat.

Bólogatok. Érthető logika, jól levezethető szerkezete az intézményes kormányzással szemben a személyes kormányzásnak. – De miért kellett összeugrania a nála sokkal nagyobb és erősebb gazdasági szereplőkkel? – Éppen rajtuk, és éppen ezért kellett példát mutatnia. Ha a legnagyobbakat, a leggazdagabbakat is lekutyázza, ha az óriásokat is leparittyázza, ki merne a kisebbek közül megmukkanni? Először az oldalba rúgás vinnyogóan hálás elviselése, utána négykézláb pitézés, könyörgő tekintetű, alázatosan jelentkezem – adj, kérlek, egy kicsiny kegyet!

A rendszer hozzászoktat, hogy minden kizárólag konfliktus, erőalkalmazás révén érhető el. Az erős hatalommal szemben gerillamódszerekkel, a gyengülő hatalom ellenében állóháborúval, a frontok váltásával,

bekerítéssel. Az öreg Eric Hobsbawm írja a *Barbarizmus: kezelési útmutató* című tanulmányában: „Az ilyen apokaliptikus találkozásoknak ugyanis csak egyfajta végkimenetele lehetséges: vagy teljes győzelem, vagy teljes vereség. A hidegháborúban ezt így mondták: 'Inkább a halál, mint a vörössök', ami bármilyen szó szerinti értelmezésben abszurd kijelentés. Egy ilyen küzdelemben a cél szükségszerűen szentesített mindenfajta eszközt. Ha a sátnak legyőzése csakis sátni eszközökkel lehetséges, akkor ezekhez kell folyamodnunk.” A barbarizmusnak, a dzsihádnak ezt a látomását jól ismerjük az előző évek harci kiáltásából: „a legrosszabb Gyurcsány is jobb a legjobb Orbánnal is!” És most: „inkább a halál Orbánnal, mint az élet a vörössökkel!” Nincsen remény.

Nemes Nagy Ágnes megjegyzése éltet: „Nem hiszek, de úgy élek, mintha hinnék. Nem értek semmit, de szüntelen felháborít a világ értelmetlensége. Híd vagyok, amely mindkét partját elvesztette. Nincs is értelme más, csak az ívelő mozdulata.”

Külföldi lapok az új alkotmányról

Három tekintélyes európai újság is kritikus hangvételű cikket közölt a Schmitt Pál államfő által húsvét hétfőn új magyar alkotmányról. A *Libération* az új magyar alaptörvény történelemfelfogását emelte ki, az osztrák *Die Presse* pedig azt, hogy a forint alaptörvénybe foglalásával még messzebb került Magyarország csatlakozása az eurózónához. A *Guardian* publicistája szerint a mélyen illiberális alkotmány alkotmányos válságok sorozatát vetíti előre.

Libération: erőszakos revizionizmus

Az új magyar alaptörvény történelemfelfogásáról és a Holokauszt Emlékközpont állandó kiállítása apropóján kibontott vitáról közölt tudósítást kedden a *Libération* nevű francia baloldali napilap. Az *Orbán-kormány ráerőszakolja revizionizmusát Magyarországra* című írás szerint „Orbán Viktor miniszterelnök ultrakonzervatív jobboldala nem tud ellenállni a kísértésnek”, hogy „megszépítse a történelmet”.

A cikknek az alkotmány-nyal foglalkozó részében a szerző, Florence La Bruyere arról számol be, hogy 42 történész és filozófus „aggódmánának adott hangot egy nyílt levélben amiatt, hogy az állam átírja a történelmet az új alkotmányban” azzal a passzussal, amely kimondja: Magyarország 1944. március 19-én elvesztette állami ön-

rendelkezését.

Idézi Karsai László történész, aki úgy látja, ez annak a mítosznak a fenntartására szolgál, mely szerint egyedül a németek a felelősek a deportálásokról. „Pedig Magyarország volt az első ország Európában, amely zsidótörvényt fogadott el 1920-ban, és deportált zsidókat 1941-től” – jelentette ki a történész. A *Libération* írásának második felében azzal foglalkozik, hogy Gál András Levente, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára nemrég a kormányzati portálnak nyilatkozva azt mondta, a budapesti Holokauszt Emlékközpont állandó kiállításának egy részét át kell értékelni. A lap szerint ez is a történelem megszépítésének szándékára utal, holott „az emlékközpont megszületése az első Orbán-kormánynak köszönhető, mely a holokauszt hivatalos megemlékezését is kezdeményezte”. A szerző azt is megemlíti, hogy az épület 2004-es avatásán államminiszterként jelen volt Nicolas Sarkozy jelenlegi francia államfő.

Die Presse: az alkotmány korlátozza a következő kormányok mozgásterét

A forint marad a nemzeti valuta a hétfőn Schmitt Pál köztársasági elnök által aláírt új magyar alkotmányban, ezzel a magyarok csatlakozása

az euróövezethez még távolabb került – írja budapesti tudósításában a *Die Presse* keddi száma. Az osztrák jobbközép napilap szerint a magyar államfő a bel- és külföldi aggodalmak ellenére írta alá húsvét hétfőn a 2012. január 1-től életbe lépő új magyar alaptörvényt, és a jogszabályt nemcsak az alkotmányjogi szakértők, hanem az üzleti világ is szkeptikussal fogadta, mert erősen korlátozza a következő kormányok mozgásterét. A napilap külön kiemeli, hogy az alkotmány értelmében az államadósság nem lehet magasabb, mint a GDP ötven százaléka, illetve, hogy a nemrég hosszú időre kinevezett Költségvetési Tanács a jövőben megvívhatja a költségvetés elfogadását. Ráadásul a korábban kényelmetlen véleményeket megfogalmazó testületet feloszlatták, és új, a kormánnyal barátságos tagokkal alakították újjá – írja a *Die Presse*. A napilap az alaptörvény megváltoztathatatlanságáról is ír, mondván, kétharmados parlamenti többség csak kivételes esetben jöhet létre a magyar választási rendszerben.

Guardian: giccse szimbolika és hideg polgárháború

A brit *Guardian* internetes változatában az újság egyik rendszeres szemléirője, Jan Werner Mueller közölt elemzést a magyar alaptörvényről. Az amerikai Princeton

egyetemen politikatudományt oktató Mueller szerint az alkotmány megalkotását kísérő politikai pr-kampány következetesen elfelejtette, hogy a helyettesíteni hivatott 1949-es, sztálinista törvényt 1989-ben és azóta a felismerhetetlenségig átirták (a vicc úgy tartja, az egyetlen azonos rész a Budapest fővárosi státuszáról rendelkező maradt – írja Mueller). A *Guardian* publicistája megemlíti, hogy a Fidesz nem kampányolt az alkotmányozással, tehát nem kapott rá felhatalmazást. Az alkotmányozási kérdőíveket csak akkor küldte szét, amikor a szöveg már gyakorlatilag kész volt, a népszavazást pedig elutasította. Mueller szerint a nemzeti hitvallásnak nevezett preambulum egyebek mellett a keresztes Magyarországot vízióját ápolja, patetikusan idézi fel a nemzeti történelmi nagyságot, ami egy olyan nemzeti kisebbségű régi komplexus megnyilvánulásának tűnik, amely még mindig nem heverte ki hajdani terület- és népességvesztéseit. A Princeton tanára szerint nemcsak a nemzeti mártírológiával és a giccse szimbolikával van baj, hanem azzal is, hogy az alkotmány bármely jövőbeni, más színű kormány keze meglesz kötve. A költségvetését ugyanis megvívhatja majd, a most Fidesz által kinevezett tagokkal kiegészült új Költségvetési Tanács. Az elemzés szerint a „pártpolitikai alkotmány” alkotmányos

válságok sorozatát és talán egyfajta hideg polgárháborút vetít előre. „Mélyen illiberális, eltávolodik a demokrácia európai felfogásától” – szögezi le a szerző.

Kommerszant: Magyarország már nem nevezi magát köztársaságnak

A *Kommerszant* nevű orosz gazdasági napilap *Magyarország megszűnt köztársaság lenni* címmel közölt cikket kedden. A liberálisnak tekinthető orosz lap cikkében az áll, hogy a bírálók szerint az új alaptörvényt, melyet a legrovidebb idő alatt dolgozott ki és fogadott el a parlament, a kormányzó jobbközép Fidesz saját pozíciói megerősítésére használhatja fel. Emellett a bírálók úgy vélik, hogy a 2012. január 1-jén életbe lépő alkotmány számos szabályozása az emberi jogok területén „nem felel meg az európai normáknak” – írta a lap. „Mint kiderült, az alkotmányos reform ellenfelei nem alaptalanul aggódtak. Magyarország már nem nevezi magát köztársaságnak, mint az elmúlt 62 évben. Az alkotmánybírók jogosítványait jelentősen megnyirbálták, a végrehajtó szervek az eddiginél nagyobb hatalomhoz jutnak a bíróságok és a sajtó fellett, a miniszterelnök pedig eszközhöz jut ahhoz, hogy nem bonyolult eljárással feloszlassa a parlamentet. A Fidesz ellenfelei szerint mindez a kormányzó pártnak módot

ad arra, hogy Magyarországon valóságos diktatúrát építsen ki” – írta a *Kommerszant*.

Euró: egy arrogáns párt alkotmánya

Az *Euró* című vezető cseh gazdasági hetilap *Egy arrogáns párt alkotmánya* címmel közölt írást az új magyar alaptörvényről. „A sietve kidolgozott és az ellenzék által elutasított alkotmány a Fidesz abszolút hatalmát jelképezi” – írja a cikkben Sidó Zoltán, a pozsonyi *Új Szó* gazdasági szerkesztője. Sidó úgy látja: a jogszabály „bebetonozza a Fidesz hatalmát”, a preambulum „eltúlzottan archaikus”, ami szórakoztató is lehet, hiszen jogi szempontból a preambulum nem jelent semmit. „Kevésbé szórakoztató a folytatás. Az alaptörvény ugyanis nem védi az állampolgárt az állammal szemben, hanem fordítva, meghatározza, mit kellene annak az állam érdekében cselekednie” – mutat rá a szerző. A forint mint nemzeti valuta meghatározása az alkotmányban Sidó Zoltán szerint „világos jelzés Brüsszelnek, hogy a magyarok nem akarják az eurót”. A határon túli magyarok érdekei védelmének vállalása „érthető”, de az már problémát fog okozni, ha választójogot is kapnak – jegyzi meg. A ketős állampolgárság kérdése nagyon irritálja a szlovák politikai elitet, a választójog pedig szerinte „egyenesen vörös posztó” a szemükben.

Népakarat, ügyes kezelés

Már késő

Kovács Zoltán

Búcsúzik a köztársaságtól szinte mindenki. A sajtó, a politológusok jelentős része, hogy pártvezetők aláírják a számvevőséget, legújabbban a bíróságok, mondván, az új alaptörvény lefejezi az igazságszolgáltatást. Ez bizonyára igaz, mind, csak hogy nem tegnap kezdődött.

1999 őszén megjelent a lapban egy tényfeltáró sorozat (Ószabó-Vajda: *Fűtök a bányában*), amely azt állította, hogy a Fidesz (ma is regnáló) vezetőinek anyagi jólétét az ingyenes állami juttatás-ként pártzsekként céljára kapott Tiszti Kaszinó eladásából származó pénz alapozta meg. Ennek keretében a befolyt összeget a párt akkori gazdasági szakértői

(Simicska Lajos és Varga Tamás) követhetetlen módon szétterítették különféle gazdasági vállalkozások között. Ezeket a vállalkozásokat a lap Fidesz-cégekként említette, ugyanis ügyvezetőként, felügyelő bizottsági tagokként, tulajdonosokként rendre ugyanazok a személyek voltak bejegyezve: a Kóvér testvérektől kezdve Varga Tamáson, Schlecht Csabán keresztül Simicska Lajosig. A Quality Invest Rt. 1993 tavaszán összességében 4,75 millió forint tulajdoni hányadot vásárolt az Orbán György által jegyzett Dolomit Kft. tulajdonosaitól, ismeretlen vételáron. Alig fél év múlva a Qualityt képviselő Kóvér Szilárd bejelentette, hogy a korábban megszerzett üzletrészt jóval néverték alatt, 1,2 millió forintért eladja a Dolomit Kft.-nek. A bonyolultnak látszó ügylet szakértők szerint szimpla „készpénztranszfer”: a magas árfolyamon megvett üzletrészt később a vételár töredékéért annak értékesítik, akinek kedvezni akarnak. Így jutott az Orbán család bányához. Utólag már csak azért sem lehet kideríteni a pontos adatokat, mert az erre vonatkozó iratokat Schlecht Csaba átadta Kaya Ibrahimnak, aki ismeretlen helyre költözött. Az ügyesség vezetője, Polt Péter nem látott lehetőséget beavatkozásra, az Állami Számvevőszék akkori elnöke, Kovács Árpád kijelentette, hogy csak állami pénzeket vizsgálhat, későbbi sorsukat nem.

A párt vezetői három pert indítottak az *ÉS* ellen. Kettőt megnyertek, egyet visszavontak. A fenti állítások egyikét sem vitatták, sőt, azt sem, hogy a Tiszti Kaszinó eladásából származó pénz egy részével nem számoltak el a tagság előtt. Perbeli védekezésük alapja, hogy a Fidesz emblemikus embereivel fémjelzett cégek nem Fi-

desz-cégek voltak, csak Fidesz-közeli cégek. (...)

Ez a több mint tíz évvel ezelőtti ügy csakis azért érdekes, mert senki számára nem volt kérdés, hogy a Fidesz akkori vezetői, különösképp a pártelnök súlyos, voltaképp védhetetlen helyzetbe keveredett. A két bírói ítélet (...) legfőképp arra volt alkalmas, hogy Orbánék valamiképp kommunikálják az ügyet. Nem volt egyszerű, mert érdemben nem vitatták a cikk állításait, az ítélet sem vonatkozhatott ilyenre, és az ügy magyarázatása is körülményesre sikerült. Tizenegy évvel ezelőtt az ember úgy gondolta, ha másra nem, arra jó volt az ügy, hogy ha egy politikus egyszer már megégette magát állami pénzügyletekben, többé biztosan nem fordul elő. Nem így történt.

Alig hat évvel később jelent meg Rajnai Attila *Tokaji borcsaták* című riportja, amely azt állította, hogy az Orbán Viktor feleségének érdekeltségi körébe tartozó Szárhegy-dűlő-Sárazsadány-Tokajhegyalja Kft. tagjainak összejárásával az akkor hivatalban lévő miniszterelnök személyesen is részt vett, és többek között az állami támogatásokra vonatkozóan érdemi észrevételeket tett: „Ne mi nyerjük a legtöbbet!” Orbán több nyilatkozatában elismerte, hogy tett ilyen kijelentést, ezeket azonban nem taggyűlésen tette. A perben a felperes a bányáshoz hasonlóan már megint nem az ügy érdemét érintve azt kérte megállapítani, hogy a három megnevezett naptári napon a társaság taggyűlést nem tartott, így ilyen taggyűlésekről jegyzőkönyv sem készülhetett. Első fokozaton az *Élet és Irodalom* megnyerte a pert. Másodfokon a Fővárosi Ítéletábla elrendelt ítéletet hozott, s ezzel az ítélettel a zsebében a miniszterelnök azóta is emelt fővel jár. (...)

Valószínű, hogy a feledés segítette őt. Talán a magyar politikai vezetés gyengülő színvonalra is belejátszott ebbe, másrészt föltétlen kellett hozzá a társadalom jelentős lelki romlása. A sok politikai halandzsában érlelődött közöny. Ebben sokan játszanak tevékeny szerepet, a kimosdatásra szakosodott sajtómunkások, de ugyanígy a politika környezetében serteptető szakértők is, még ha erről nem is tudnak. Annak idején a szőlőügyek egyre keservesebb szorításában kínló Orbán beismerő vallomása (Friderikusz: *A szőlés szakértő*, 2005. ápr. 17.) politológusok úgy értelmezték, hogy Orbán kiválóan kezelte a témát. Nem arról beszéltek, hogy amit művel, az elfogadhatatlan, magyarázkodása pedig kisszerű és cinikus, hanem arról, hogy ügyesen kezel: „Az elismerés tartalmilag történt meg szerintem, aminek nincs igazán

hírértéke – nyilatkozta egyikük. – Ha megnézzük, Orbán Viktor nagyon ügyes kommunikációs keretbe helyezve ismerte el a dolgait, amiben az volt a lényeg, hogy ő miniszterelnökként sokkal kevesebbet engedhet meg magának, mint bármilyen más állampolgár.”

Ennek a kommunikációs kultúrának az elfogadása vagy akár csak tudomásulvétele – ne legyen kétségünk – elfogadottá tesz a gárdaalapítások cinikus magyarázatától a visszamenőleges törvényhozásig bármit, a lényeg az ügyes kezelés. Ma alkotmányozás folyik. Akik annak idején ilyen-olyan segédlettel, fejfejtéssel lényelmi okok miatt nem léptek föl a nyilvánvaló jogszértlenségek ellen akár csak azzal, hogy elfogadtak olyan magyarázatokat és védekezéseket, amelyek a jogszabályok kijátszására alkalmasak voltak, akik szakmai hiteltüket felhasználva, vagy éppenséggel azt építendő segítséget nyújtottak a kijátszáshoz, azok most döbbenet látják a köztársaság garanciális intézményeinek felszámolását. Azok számolják fel, akiket annak idején meg lehetett volna állítani, és azokat a szervezeteket számolják fel, akik ehhez annak idején segítséget nyújtottak. Mindig így volt.

Vajon Schmitt elgondolkodott valaha is?

Tóth Ákos
NÉPSZABADSÁG

Schmitt Pál köztársasági elnöknek jó hétvégéje van: itt a húsvét, ilyenkor az emberek elnöke elmélkedhet vallásról, szeretetről, ebélli gondolatokról, ha akadnak, akár nyilvánosságot is adhat, persze csak szóban, az a biztos, abból baj nem lehet, aztán ott van még neki a vasárnap, amikor a sonka és a tojás mellett talán egy kis motorozás is befér még az életébe, hiszen azért is ennyire alkalmas köztársasági elnöknek, mert nem állnak távol tőle az olyan emberi gesztusok, mint hogy fölpattanjon egy Harley Davidsonra – a minőségre adni kell –, s az őt követő testőrökkel tesz majd néhány kört, jól kiszellőzteti a fejét, átgondolja a dolgait, majd másnap, miután szentül meggyőződött arról, hogy az új alkotmány alkotmányos, a legszelebb nyilvánosság előtt, kamerák kezeztetésében ellátja kézzel a dokumentumot, és ki tudja, talán annak a pillanatnak a fölmagasztosultságában még a föltámadás kifejezés is eszébe ötlük, még az sem kizárt, hogy rögvest mond is néhány emelkedett gondolatot a húsvét és az alkotmány viszonyáról. (...)

Senkinek nem lehet kétség-

ge ugyanis afelől, hogy a Magyar Köztársaság elnöke húsvéthétfőn aláírja az új alaptörvényt, hogy aztán Magyarország köztársasági elnökévé propagálja majd annak nagyszerűségét szerte a világban, látványosan megütközve azokon a méltánytalan támadásokon, amelyek a legfontosabb jogszabályt érik, nyilván a pernahajder ellenzék gerjesztette félreértések miatt.

Nem, ha valaki abban bízott volna, hogy Schmitt Pál fejében esetleg megfordulnak olyan gondolatok, hogy mégiscsak lehet valami gond ezzel az alkotmánnyal, súlyosan téved: az államfőnek egy pillanatig nem voltak alkotmányos aggályai a médiatörvény miatt, nem voltak a 98 százalékos különadó visszamenőleges hatályú kivételével kapcsolatban, meg sem

Schmitt Pál – vivódó alkat?

fordult a fejében, hogy a köztisztviselők indoklás nélküli kirúgása esetleg mégiscsak fölvetthet bizonyos jogi problémákat, nem zavarta a magánpénztárakba befizetett magánpénzek államosítása, azóta sem emelte föl a szavát amiatt, hogy ha már egyszer így alakult, akkor vajon mi kor fizeti vissza az állam a reálhozamokat, hiszen az végeredményben nem az ő pénze, hanem az embereké, nem, Schmitt Pál eleven Harley Davidsonként (legalább mi adjunk a minőség-re) fölbőgötte magát, és aláírta mindent, amit életolnak, és nem nagyon izgatja, ha olykor egy-egy megkésztett alkotmánybírói ítélet lebögteti. Tovább motorozik. (...)

Schmitt Pál tehát aláírja Magyarország új alaptörvényét, és bizonyosan nem jut majd eszébe abban az emelkedett pillanatban, hogy talán mégiscsak lehetnek az új alkotmánnyal bizonyos problémák. Orbán Viktor köztársasági elnöke talán el sem gondolkodik azon például, hogy vajon helyes, jogszerű és morális-e, hogy e mostani kormány olyan társadalmi szemléletet betonoz az alkotmányba, amely alapvetően akadályozza azt, hogy majdan, egy esetleg más társadalmi szemléletű kabinet, amit esetleg épp azért választottak meg, mert nem osztja azokat a nézeteket, amelyeket a mai kormány hirdet, nem tudja a sajátját az új alaptörvény miatt érvényesíteni. Ez a tény va-

jon hogyan viszonyul a köztársaság elnökének köztársaság-szemléletéhez?

Tételezzük föl: esetleg pár év múlva egy párt vagy talán több is azzal kampányol majd, hogy nem támogatja az egykulcsos személyi jövedelemadót, mert azt jelenlegi formájában igazságtalannak tartja, és fölháborítónak érzi, hogy a magát mindenkinek valló kormány a szegények további sanyarításából akarja preferálni a maga kis felső középosztályát. Meglehet, hogy akad majd olyan alakulat is, amely emellett a zászlajára tűzné azt is, hogy a szegény gyerekeknek is legyen esélyük egyetemre menni, mert ez a kormány a mögötte álló gyáriparosok sugallatára inkább a betanított munkási létet favorizálja, esetleg ez a párt rosszul túri, hogy szakértői csoportoknak álcázott kommandók döntenek el, hogy ki alkalmas iskolára és ki csak a gyógyiba, ahonnan a bűdös életbe nem jut el még az érettségig sem, legfeljebb mehet a szövegép mögé, mert e kormány szerint ott a helye. Mi lesz akkor, ha jönne egy olyan párt, amely azt gondolná, hogy az önvédelemhez való jog nem feltétlenül jelenti azt, mint arrafelől, ahol a betolakodót kutya-ként lövik le, és mi történik akkor, ha véletlenül ez a párt vagy pártok nyernének ezzel a programmal? Meg tudnák valósítani, ha nincs kétharmadunk, amire egyébként esélyük sem lesz az új választási törvény alapján?

Nem valószínű, mert akkor együtt kéne működni a Fidesz-KDNP-frakciószövetséggel, amely ezekhez a változtatásokhoz, ha hű magához, nem járulna hozzá, hiszen ez az ő művük, az ő társadalomszemléletük. Vajon elgondolkodott-e azon Schmitt Pál valaha is, hogy rendben, a Fidesz-KDNP nem működik majd együtt, de akkor az a majdani kormány hogyan tesz eleget a többségi választói felhatalmazásnak? Hiszen ugye, mégiscsak erről van szó: Orbán Viktor a népre hivatkozva alkotmányoz, holott a népnek ehhez aztán semmi köze nincs abban az értelemben sem, hogy tudta volna, mire szavaz, amikor a Fideszre ikszelt, míg az már szinte most bizonyosra vehető, hogy az ellenzék meglehetősen világossá teszi majd szándékait, mindenféle kampányármány nélkül: megdönteni Orbán Viktorék hatalmát, mindazzal, amit jelenleg alkotmányostul, mindeztől. Vagyis: ha lesz, az akkori fölhatalmazás arra szól majd, amit – a mostani, Schmitt Pál szerint minden bizonnyal teljes mértékben alkotmányos, elv- és jogszerű alkotmány szerint – nem tehetnek meg. Ha úgy tettenek meg. Ha úgy tesszik: a majdani kormány nem tudja érvényre juttatni a nép akaratát.

Ez ám a 22-es csapdája, ami egy akkora demokratát, mint Schmitt Pál, aki lépten nyomon a nép akaratára hivatkozik, talán egy kicsit elgondolkodtathatna. Ki tudja, talán el is gondolkodott rajta, de aztán arra döbbsen rá a fejtesztítő motorozás közben, hogy hiszen épp ez a cél! Épp az, hogy ne lehessen megváltoztatni az életnek ezeket az alappilléreit! És miért is kéne? Kinek lehet gondja azzal, kérdezte talán magától a köztársaság elnöke, hogy az alkotmány Isten, a család elsőbbsége és a magzat köré épül, hiszen ezek a lét olyan alappillérei, amelyek bárki számára elfogadhatók, kinek mi kifogása lehet az ellen például, hogy a gyerek felnővén, gondoskodják szüleitől? (...) Normális ember ugyanis nem tud másként létezni, mint hogy gondoskodni akar a szüleitől, és nyilván teszi is, erejéhez mérten, de mi köze ennek az alkotmányhoz? Akkor, ha már, miért nincs ott a tizparancsolat? Elvégre alappillér volna az is, bár néha úgy tűnik, e kormány sokkal jobban szeret Istenre hivatkozni, mint a törvényeknek egynemelyikét, például a lopásra vonatkozót, megtartani, amiben nem különbözik elődjétől, csak azok legalább nem mutogattak Istenre közben.

Schmitt Pál köztársasági elnöknek most tényleg jó hétvégéje van: itt a húsvét, holnap talán elmeget motorozni egyet, szép az idő, kell a kikapcsolódás, majd másnap a Sándor-palotában Orbán Viktor államfője aláírja Orbán Viktor alkotmányát, talán mond egy beszédet is, kicsit elviccelődik közvetlen munkatársaival, de csak módjával, hogy meg ne sértse e fennkölt pillanat nagyszerűségét, aztán valószínűleg elmeget az ünnepi koncertre, ahol az új alkotmányt és a Fideszt is éltetik majd egyéves választási győzelme alkalmából, kezét fog mindenkivel, ott lesznek ők, ott mindahányan a vezetők közül, ott lesz a kormányfő, ott Kóvér László házelnök, a miniszterelnök-helyettesek, Navracsics Tibor és Semjén Zolt, kicsit hátrébb Kósa Lajos, Rogán Antal, ott lesznek az alkotmányozók, Boross Péter és Pozsgay Imre, előkelő helyen Lázár János, az államfő a hátsó sorokig is eljut, ahol Budai Gyulának és Papcsák Ferencnek is jut hely talán, ott lesznek így, együtt, megünnepelni az új alkotmányt, Orbán Viktor alkotmányát, vagyis az övéket, amellyel, azt hiszik, sikeresen erőltették rá egy országra azt, hogy csak úgy lehessen gondolkodni, ahogy ők lehessen érezni, ahogyan ők éreznek, csak azt lehessen értékelni tekinteni, amit ők annak tekintenek, Schmitt Pál pedig, ahogy közeleg a koncert kezdetének pillanata, lassan hátradól a székében, és azt gondolja majd, hogy lám, milyen jó nap ez, ma is Istennek tetsző dolgot cselekedett. Aztán minden elsötétedik.

Jövedelembevallás

Czédly József

Az érdekeltek tudják, közeledik a határidő, amikor egyes jövedelmek után le kell tenni az adóhivatalokhoz a 2010-ben szerzett jövedelmek után befizetendő adó megállapításához szükséges adatokat. Erre a kötelezettségre minden évben felhívtuk a *Törvénytár* olvasóinak a figyelmét, de az idén különösképpen fontos foglalkozni ezzel a problémával, ugyanis változások történtek az eddigi gyakorlattal szemben.

Elsősorban tisztázzuk, ki nek is kell az idén rendhagyóan, május 15. helyett május 16-ig letenni a múlt évben szerzett jövedelemről szóló adatokat. Nem vonatkozik ez az előírás azokra, akiknek kizárólag fizetésből, vagy nyugdíjból származott a jövedelme. Nem kell azoknak sem adóbevallást készíteniük, akiknek a jövedelme sportban elért eredményekért járó prémiumból állt, szerencsijátékból, osztalékból, kamatból, örökségből, ajándékból, ösztöndíjből, gyermeknevelési járulékból származott.

Kötelező viszont az adatszolgáltatás azoknak a természetes személyeknek a számára, akiknek a jövedelme (ez lehet pénz vagy javakból álló jövedelem) független tevékenységből, javak átadásából, bizonyos mezőgazdasági tevékenységből, értékpapírok átadásából származik. Független tevékenységnek számít többek között a kereskedelmi tevékenység, szabadfoglalkozások (orvosok, ügyvédek, közjegyzők, könyvelők stb.), szellemi tevékenységből származó jövedelmek (szabadalmak,

szervi jog és az ehhez kapcsolódó tevékenységek és más hasonló), konszignáción keresztüli eladások, Polgári Törvénykönyv (Codul civil) alapján megkötött szerződésekből származó jövedelmek. Javak átadásának számít a házak/lakások bérbeadása is. A mezőgazdasági tevékenységre vonatkozó adatokat akkor kell bejelenteni, ha a nettó jövedelmet tényleges adatok alapján állapítják meg (se determină în sistem real) és ha ez virág, üvegházban vagy melegágyban termelt zöldség természetéből és eladásából származik, valamint bokros növények, dísznövények, gombatenyészdek, szőlők, gyümölcsösök termései értékesítésének eredményei.

A felsorolt tevékenységekre vonatkozó adatokat a 200-zal jelzett formanyomtatvány kitöltésével kell eljuttatni a jövedelmet bevalló személy lakhelye, vagy ha

hivatalosan be van jelentve, tartózkodási helye szerinti illetékes pénzügyigazgatósághoz. A formanyomtatványt le lehet hívni a honlap „asistentă contribuabil/toaate formularele, cu explicații” rovatáról. A nyomtatványt két példányban kell kitölteni, az eredeti egy példányt május 16-ig bezárólag kell leadni személyesen, vagy postán tértívennyel (confirmare de primire), illetve elektronikus úton (ez utóbbi csak azok számára érvényes akiknek van hivatalosan elismert elektronikus aláírás-joga). Postai feladás esetében a posta pecsétjével igazolt feladási dátum legkésőbb május 16-a kell legyen, a késelelemmel elküldött adatbejelentésért pénzbüntetés jár.

A 2010. évi jövedelmek bevallásánál, a formanyomtatvány kitöltésekor, figyelembe kell venni, hogy 2010. július 1. hatállyal a Pénzügyi

Törvénykönyv (Cod fiscal) 50. cikkelye, a szellemi tevékenységekből származó jövedelmek adómentes sávját (deducere personală) 20%-ban állapítja meg az addig érvényben levő 40%-kal szemben. Ennek alapján a 2010-ben szerzett jövedelmet két részletben kell bejelenteni. A formanyomtatvány II. Fejezete (date privind veniturile realizate, pe surse și categorii de venit) 1A és 1B soraiba a 2010. január 1. és június 30-a között szerzett jövedelem adatait kell feltüntetni, és külön a 2A és 2B sorkba a 2010 július 1. és december 31. közötti időszakra vonatkozó adatokat. A két időszak megkülönböztetése céljából az 1A rovat 7. soraiba (data inceperii activității) 2010. január 1.-et kell írni, illetve a tevékenység megkezdését jelző, első félévi dátumot és a 8. sorkba (data încetării activității) 2010. június 30-át. Ugyanezen az

alapon a 2A rovat 7. soraiba 2010. július 1., illetve a 8. sorkba 2010. december 31-et kell írni.

Megkülönböztetően kell kiszámítani az 1B, illetve 2B rovat 1.2. soraiba (cheltuieli deductibile) beírandó adatokat. Az 1B, tehát az első félévre vonatkozó adatok bejelentésénél az 1.1. sorban (venit brut) beírt összeget 0,40-nel kell beszorozni, és így megállapítani az 1.2. sorkba beírandó értéket, míg a második félévre vonatkozó adatok esetében az 1.2. sorkba az 1.1. sorban szereplő összeget 0,20-szal kell beszorozni.

A jövedelembejelentési kötelezettséggel egy időben ugyancsak 2011. május 16-ka a határidő azok számára akik jövedelemadójuk 2%-t át kívánják utalni egy általuk megnevezett egyházzal, vagy civil szervezet/alapítvány számlájára. Akik a 200-as formanyomtatványon jelentik be jövedelmüket, azok ezt könnyebben tehetik meg, kitöltve a nyomtatvány III. fejezete 2. rovatában kért adatokat. Fontos tudni, a rovat utolsó soraiban kért adatot (suma în lei) nem kötelező kitölteni, annak értékét úgyis kiszámítja az adóhivatal.

Akik számára nem kötelező a 200-as nyomtatvány beadása, ahhoz, hogy jövedelemadójuk 2%-át átutalhasák egy általuk megjelölt szervezethez, ki kell tölteniük a 230-as jelzésű formanyomtatványt (le lehet hívni a fent említett honlapról), és az említett május 16-ig el kell juttatniuk a lakhelyük szerinti illetékes pénzügyigazgatósághoz. Ez esetben az átutalásra megjelölt összeg értékét kötelezően fel kell tüntetni.

Külföldön élő nyugdíjasok figyelmébe

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* április 22-i, 286. számában jelent meg az Országos Köznyugdíjhivatal és az Országos Egészségügyi Pénztár közös rendelete a román köznyugdíjrendszer külföldön élő nyugdíjasainak a Romániai Egészségügyi Alap javára történő befizetéseire vonatkozó kötelezettségéről. A rendelet megkülönböztetett eljárást ír elő két, egymástól eltérő esetben: **a)** egyrészt azoknak a nyugdíjasoknak a számára, akik az EU egyik országában, az Európai Gazdasági Közösség egyik tagországában vagy Svájcban laknak; **b)** másrészt rendelkezik azok számára, akik az a) bekezdésben felsoroltakon kívüli más országban élnek. Az a) bekezdésben megjelölt országok lakói, amennyiben hivatalos okirattal igazolják, hogy rendelkeznek az illető ország által biztosított egészségügyi ellátással a román köznyugdíjrendszer nem fogja levonni megállapított nyugdíjaikból az egészségügyi alapra (CASS) való hozzájárulást. Az ilyen helyzetben levő nyugdíjas megszűnik a román egészségügyi ellátás biztosítottja lenni, és mint ilyen nem jogosult a Romániai Egészségügyi Alap által fedezett egészségügyi ellátásra, gyógyszerekre. A b) bekezdésben említett országokban élő nyugdíjasoktól minden esetben levonják az egészségügyi hozzájárulást, ezek a személyek hasonlóképpen jogosultak az egészségügyi ellátásra, mint a Romániában élő nyugdíjasok.

Alkotmánybírósági döntés a restitúciós alaptörvény egyik előírásáról

Deák Levente

Különös véletlen, hogy az Alkotmánybíróság az ez évi 143. döntését éppen azon a napon, február 8-án hozta meg, amikor 10 éve ugyan ezen a napon született meg a restitúciós alaptörvénynek tartott 2001. évi 10. törvény. Ez a mostani alkotmánybírósági döntés (a 2011. április 4-i 232. *Hivatalos Közlönyben*) csak a nevezett törvény egyetlen szakaszát, a 23. szakaszt vizsgálta egy konkrét ügyben megfogalmazott alkotmányosság kifogás nyomán, amiért ebből a restitúciós sikerére vagy sikertelenségére messzemenő következtetéseket levonni nem lenne helyes. Azt azonban ki lehet jelenteni, hogy a jogszabály elfogadásától eltelt 10 év sem volt elegendő ahhoz, hogy a folyamat lezáruljon, így naponta hallani, ol-

vadni ilyen-olyan bírósági döntésekről, amelyeket az érdekeltek sérelmesnek tartanak. Mi több, a strasbourgi székhelyű Európai Emberi Jogok Bíróság nemrég arra utasította Romániát, hogy 18 hónap alatt találjon jogi megoldást – éppen ennek a törvénynek a módosításával – a több ezerre tehető peres ügy méltányos lezárására, mely idő alatt (jelenleg is tehát) az elértük levő peres ügyek tárgyalását szünetelteti.

A 2011. évi 143. alkotmánybírósági döntésre visszatérve, a konkrét kifogás megfogalmazói azt sérelmezték, hogy a törvény módosított 23. szakasza az eredeti megkereséshez csatolható írásos bizonyítékoknak a letételét csak az ügyközigazgatási szakaszában, érthetőbben, csak a megkeresés (notificare) megoldásának napjáig engedélyezi. Ezzel

az eljárási „megszorítással” – állították az érdekeltek kifogásukban – olyan alkotmányos alapjogok sérültek, mint az Alkotmány 44. cikke 2. bekezdésében szereplő, a magántulajdon védelmének és szavatolásának elve, valamint az Alkotmány 21. cikkében (ez az előírás az *Európai emberi jogok és alapvető szabadságjogok végelmérő szövegéről* 6. cikkére épül) megfogalmazott, a független és pártatlan bíróság szabad „megkereshetőségének” elve, azaz az egyénnak az a joga, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság méltányosan, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos jogvitájában.

Az Alkotmánybíróság a kifogásokat nem tartotta

megalapozottnak. Amint az indoklásból kiderül, az elmúlt években hasonló megkereséseket már elutasítottak (például a 2009. évi 1341. döntéssel, amit a 2009. évi 844. *Hivatalos Közlönyben* jelentettek meg) arra a jogi érve történő hivatkozással, hogy a törvényalkotó, az Alkotmány 126. cikke 2. bekezdésében foglaltak szerint csak törvényben határozhatja meg a bírósági hatásköröket és az eljárási szabályokat, amiből az is következik, hogy sajátos, kivételes helyzetekre (a restitúciós eljárás maga ilyen – természetesen én hozzá) ugyanez a törvényhozó különleges eljárást írhat elő, ezen belül a perrendtartási jogoknak olyan „érvényesíthetőségét”, amelyek az Alkotmány 21. cikkében foglaltakkal nincsenek ellentétben, azokat nem sértik.

Az Alkotmánybíróság itt

ismertetett döntésének indoklásában egy másik, még 2008-ban hozott döntésére is utal (a 2008. évi 1148. döntésére, a 2008. évi 778. *Hivatalos Közlönyben*), amelyben azt mondták ki (és ebben nem változott joggyakorlatuk), hogy a bizonyítékok bemutatásának eljárási szabályait egyedül a törvényalkotónak van joga szabályozni, tehát azt is, hogy csak írott bizonyítékokat lehet benyújtani, ezt is csak az eljárás ún. közigazgatási szakaszában, az eredeti megkeresés (a visszaigénylési kérelem) megoldásáig, ami – ismerve a hazai gyakorlatot – sok esetben máig nem történt meg. Ezzel a megoldással nem sérültek az érdekelt felek jogai, hiszen ezekben az ügyekben nem a tanúvallomások, hanem iratok (televíziós kivonat, örökös bizonyítvány, régi adóható-

sági iratok stb.), régi írásos bizonyítékok alapján kell történnie a törvénykezésnek, az ítékezésnek. Különben a mi perrendtartási rendszerünkben, mint ahogy máshol is – indokolta döntését az Alkotmánybíróság – a tanúvallomások mint bizonyítékok kiiktatása, mellőzése, egy különleges eljárásban, de csakis törvényes és indokolt lehet anélkül, hogy ezzel valamelyik alkotmányos jog sérülne.

Az Alkotmánybíróság tehát nem változtatott az eddigi joggyakorlatán és a 10. törvény 23. szakaszának alkalmazásával kapcsolatban előző döntéseiben is szereplő álláspontján, azaz ismétellen alkotmányosnak mondta ki a kérdéses törvényszakaszban a sajátos, a leszűkítő bizonyítási eljárásra vonatkozó előírást.

Az egészségi állapot anyáról lányára öröklődik?

A lányok egészségének milyen területeit befolyásolhatja az öröklődés? Elképzelhető, hogy ha meg akarjuk állapítani egy nő egészségügyi kilátásait, elég, ha átnézzük édesanyja kórtörténetét? Az alábbiakban sorra bemutatjuk, hogy a szakemberek szerint milyen eséllyel öröklöhetik a nők édesanyjuk testi és lelki egészségi állapotát.

Migrén

A New York-i Egyetem neurológusai szerint 70-80 százalékos az esély arra, hogy egy nő öröklje édesanyjától a migrént. A kutatók nemrég fedeztek fel egy hibás gént, amely a migrén kialakulásáért felelős, ez öröklődik anyáról lányára. A kiváltó tényezők megjósolhatatlanok, de azonosításuk segíthet az állapot szabályozásában. Érdemes például kerülni bizonyos élelmiszereket, például a csokoládét, a kávé, a sajtot, a citrusféléket és a vörösbort.

Emlőrák

Bizonyos – ritka – esetekben vannak családok, ahol a vérrokonok között nemzedékről nemzedékre fordul elő mellrák, genetikai-örökletes tulajdonságok következtében. Erre akkor kell gondolni, ha egy családon belül nagymama-anya-lánya (oldalági vérrokonok) vonalon ismétlődően fordul elő mellrák. Ilyen esetekben nemzedékről nemzedékre a betegség egyre fiatalabb életkorban jelenik meg. Az emlőrákos esetek 3 százaléka örökletes. A BRCA1, illetve BRCA2 mutáns gén hordozói nagyobb valószínűséggel öröklik a betegséget. Ha egy vérrokonunknak fiatalon emlőrákja volt, esetünkben is nagyobb a kockázat. Azoknak a nőknek, akiknek családi kórtörténetében előfordult már emlőrák, genetikai szűrést

javasolnak. Ha valaki hordozza a gént, szigorúbb megfigyelés alatt tarthatják. Néhányan a korai emlőeltávolítást választják az emlőrák kockázatának csökkentése érdekében. A hormonpótló terápia, a kombinált fogamzásgátló tabletta szedése, valamint az elhízás is növeli a kockázatot, különösen a változó kor után. A dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás is fokozza a kockázatot.

Depresszió

Több kutatás is azt mutatja, hogy 10 százalék az esélye annak, hogy öröklöjék ezt a betegséget. A mentális betegségek, köztük a depresszió, a szülés utáni depresszió és a bipoláris zavar közismerten a családon belül öröklődik. Egy mutáns gén, a triptofán-hidroxiláz 2 játszhat szerepet a depressziós zavarok kialakulásában, amely megfosztja az agyat a hangulatot szabályozó szerotonin hormontól. Közvetlen genetikai összefüggést azonban egyelőre nem mutattak ki. A depresszió kockázatát a kimerültség, a stressz és az alkoholfogyasztás is növelheti. A depresszióval összefüggő gének öröklése még nem feltétlenül jelenti azt, hogy valakiben kialakul a betegség.

Elhízás

Egy brit kutatás szerint azokban az embereknél, akik az FTO gén egy bizo-

nyos variánsából kettő található, 70 százalékkal magasabb az elhízás kialakulásának kockázata, mint másokban. Egy másik tanulmány azt mutatta, hogy míg a normális testsúlyú édesanyák lányai közül 4 százalék elhízott, ez az arány a kövér anyák lányai esetében 41 százalék. Az FTO gén variánsának két példányával rendelkező embereknél kétszer magasabb az elhízás kockázata, mint másokban. A gyermekkori elhízás arányának növekedéséért nagymértékben felelős a kalória- és zsírdús étrend terjedése, valamint a testmozgás hiánya. A szakértők szerint a képernyő előtt töltött időt is napi két óra alá kellene szorítani.

Reumás ízületi gyulladás

Ha valakinek az édesanyja szenvedett a betegségben, 50 százalékkal magasabb a kockázata, hogy kialakul benne a reumás ízületi gyulladás. Öröklött gének ugyan nem közvetlenül okozzák a betegséget, de növelhetik kialakulásának valószínűségét. A reumatoid artritisz gyakoribb olyan embereknél, akik dohányoznak, nagy mennyiségű vörös húst illetve koffeint fogyasztanak. Vírusfertőzések is kiválthatják a betegséget, bár ez ritka olyan embereknél, akik zöldségekből és gyümölcsökből sok C-vitamint visznek be a szervezetükbe.

Korai menopauza

Ha az édesanyjának korai menopauzája volt, lányának 70-85 százalék az esélye arra, hogy ugyanez történik vele is. Jelentkezését sehol sem lehet megelőzni, de a tünetek enyhítése érdekében sok mindent tehetünk,

a gyógynövényes kezelésektől a hormonpótló terápiaig bezárólag. A kezelésekről mindenképpen kérjük ki orvosunk véleményét.

Alzheimer-kór

Ha az édesanya esetében is így volt, lányában 3-5 százalékkal nagyobb a demencia kockázata, és körülbelül 30-50 százalékkal nagyobb a korai Alzheimer-kór kialakulásának kockázata. A kutatók felfedezték azokat a géneket, amelyek hajlamosítanak a demencia különféle típusaira. A korai Alzheimer-kór esetében a demencia öröklődését három gén okozza. A 65 éven felül jelentkező idős kori Alzheimer esetében azonban csak egy gén játszik szerepet. A megelőzés szempontjából a legfontosabb az egészséges testsúly megőrzése, a testmozgás és az egészséges vérnyomás, illetve kolezterinszint ellenőrzése 35 éven felül. Ezzel akár 20 százalékkal is csökkenthető a demencia kockázata.

Szívbetegség

Akár 20 százalékkal nagyobb a kockázata, ha az édesanyjának szívrohama vagy érelzáródás következtében jelentkező mellkasi fájdalom volt. Egyelőre nem tudni pontosan, mi a közvetlen összefüggés az anya kórtörténete és a lány szívbetegsége között. A kutatók szerint nem egyértelmű, hogy a gén vagy a környezeti tényezők (pl. a lány utánozza édesanyja egészségtelen étkezését) játszanak nagyobb szerepet. A megelőzés érdekében az életmód a legfontosabb, vagyis meg kell őrizni az egészséges testsúlyt, egészséges étrendet kell követni, csökkenteni kell a só- és az alkoholfogyasztást, és kerülni kell a dohányzást.

Az orvos válaszol

Migrénes család vagyunk, nekem 12 éves korom óta vannak visszatérő görcsös fejfájásaim, édesanyám is sokat szenvedett ebben. Nagyobbik lányom 15 éves és úgy látom ő is örökölte a „fejfájósságot”. Hogyan lehetne a gyermekemnél megelőzni ezt a betegséget?

A gyermekkorban előforduló fájdalomszindrómák közül a leggyakoribb a fejfájás. Nemcsak nagyobb gyerekeknél, hanem már óvodás korban is gyakran találkozhatunk hosszabb, rövidebb ideig fennálló és viszonylagos rendszerességgel visszatérő fejfájással. Ez különösen gyakori az ún. fejfájós családokban. Ennek kétféle oka is lehet. Az egyik, hogy a gyermek sajnos valóban örökölt egy érzékenyebb örököszt, amely hideg, meleg hatására, izgalomra vagy akár betegségek indulásakor fejfájást produkál. A másik, hogy a kisgyerek utánozza a szüleit. Ha a családnak rendszeresen visszatérő fejfájásai vannak, keressék fel gyermekorvosukat. Semmiképpen ne fogjanak a gyermek otthoni gyógyításához. A fejfájás kivizsgálandó tünet, mivel sok minden okozhatja. A teljesség igénye nélkül a fontosabb okok: szembetegség, vesebetegség, központi idegrendszeri megbetegedések, magas vérnyomás, mind-mind okozhatnak fejfájást. Kezddő betegségek, egyszerű vírus vagy baktériumfertőzések is indulhatnak komoly fejfájással. Fontos megemlíteni, hogy jól tanuló, mindig kiváló teljesítményt elérni akaró gyerekek, egyszerűen szorongásból, fejfájást kaphatnak. Kevés mozgás, sok tv, számítógép előtt töltött óra is oka lehet a panaszoknak. Gyakran segítséget nyújthat a naplóvezetés, hol mikor, mitől jelentkezik a panasz. Javasolom tehát keressék fel a gyermekorvost, aki a szükséges vizsgálatokat elrendeli (szemészet, vérvétel, röntgen stb.).

Dr. Györi György

Programajánló

Táncelőadás Kolozsváron

Április 29-től a Kolozsvári Állami Magyar Színház új stúdiója ad otthont a Bukaresti Nemzeti Táncközpont előadásainak. Az előadások programja: április 29., 19 órától: *Pretend we make you happy*, Andreea Novac. Április 29., 20 órától: *Extraterrestrial activity*, Alexandra Pirici.

Színház Sepsiszentgyörgyön

Az Andrei Mureșanu Színház április 29-én 19 órától David Gieselmann

Domnul Kolpert című darabját játssza a nagyszínpadon. Rendező: Cristian Ban.

A tánc világnapja Sepsiszentgyörgyön

A Kék Hold Táncklub április 29-én, a tánc világnapja alkalmából idén is felkéri egy táncra a város lakóit. Tíz percre leáll a forgalom a korrón, és az autók helyét 17 órától a táncolni óhajtó emberek veszik át, akik egy időben, különböző műfajú zenére perdülnek táncra. A szervezők szeretnék, ha a 60 műkedvelő felnőtt pár mellett kortól és táncudástól függetlenül minél több járó-

kelő, érdeklődő csatlakozna a kezdeményezéshez. Utána 19 órától a színház nagytermében az évadban utolsó alkalommal a Háromszék Táncegyüttes bemutatja a *Böjttől böjtig* című előadását. A kedvezményes belépő ára mindenkinek 5 lej.

Előadás Kézdivásárhelyen

A Vigadó kistermében április 29-én 18 órától Dietrich Rowek németországi budhista utazótanító tart előadást *Karma: ok és okozat* témával. Belépő: 5 lej.

Zene Baróton

A művelődési házban április 29-én 20 órától a Jazz+ a Többiek koncertsorozat

harmadik vendégzenekara a sepsiszentgyörgyi Égvilág együttes.

Előadás Kézdivásárhelyen

A Vigadóban április 29-én 18 órától Sebestyén Melinda bemutatja a *Párjavesztett – székely népballadák* című egyéni előadását, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház produkcióját. Művészeti tanácsadó Török Viola, zene: Hána László. A jegy ára: 10 lej, iskolásoknak és nyugdíjasoknak 5 lej.

Író-olvasó találkozó Székelyudvarhelyen

A Gondúzó Étteremben író-olvasó találkozót tartanak május 1-jén, vasárnap

19 órától. Az est meghívottja: Vámos Miklós. Házigazda: Szabó Károly.

Kiállítás megnyitó Csikszentgyörgyön

Tájak és emberek címmel nyílik festészeti kiállítása Miklós István (Indián) festő- és tetoválóművésznek a kultúrotthon kiállítótermében május 1-jén, vasárnap 12 órától.

Borverseny Dicsőszentmártonban

A Romániai Magyar Gazdák Egyesülete (RMGE) idén XII. alkalommal szervezi meg az Erdélyi szőlőhegyek borversenyt Dicsőszentmártonban, a Páltiniş utca 1. szám alatti Három

Fenyő szállodában április 29-30-án. Az érdekelt bortermelők három, 0,75 literes palack borral jelentkezhetnek, amelyeken fel kell tüntetniük a termelő nevét, a szőlőfajtát, a termőhelyet és az évszámot. A minták beadásának határideje április 29., déli 12 óra, a nevezett szállodában. A borok elbírálása szombat, április 30-án történik 9-14 óra között, délután 4 órakor kerül sor az eredményhirdetésre.

Kiállítás Marosvásárhelyen

A Bolyai tér 5. szám alatt található B1 stúdióban az ARTeast Alapítvány április 29-én, 19 órakor kiállítás-megnyitóra hívja az érdeklődőket.

Csili, csili, csili

A mexikói konyha az azték és a spanyol konyha elemeit tartalmazza.

A mexikói ételek egyik fő alapanyaga a kukorica, ami számos kedvelt ételük hozzávalója. Egyik leggyakoribb felhasználási módja, amikor a kukoricalisztból lapos lepényt sütnek: ez a tortilla, melyet különböző töltelékekkel és szószokkal fogyasztanak.

Mexikó a mártások országa, mindig mindenhez mártást találnak, ami általában csipős. Ezek a mártások jalapeno paprikából (csilivel, pepperonival helyettesíthető), avokádóból, hagymából és paradicsomból állnak. Minden szószot salsának hívnak függetlenül attól, hogy valójában mi van benne.

A tortillát rengeteg módon szokták a mexikóiak variálni. Ahogy mi „mindent” kenyérral eszünk, úgy Mexikóban mindenhez tortilla dukál. Rengeteg csilit és lime-ot használnak. Utcai árusoknál csilibe forgatott diót, mogorót, sőt még chilis almát is láthatunk. Talán a bőséges paprikahasználat miatt egy kicsit hasonlít a magyar konyhához.

A mexikói konyha nagyon kedveli az édességeket is. Desszertnek gyümölcsöket, pudingokat és süteményeket esznek. Finomak a péksüteményeik is, melyekre jellemző a sok cukor és a különféle édes mázak.

Chili con carne (csilis bab)

Hozzávalók: 150 g füstölt szalonna, 400 g marhahús, 100 g darált hús ugyanebből, 500 g vörös vesebab, 700 ml paradicsomszósz, 1 sárga és egy piros húsú kaliforniai paprika, 1 doboz konzervkukorica, 300 ml sör, víz vagy levesalap, 1 fej vörshagyma, 4 gerezd fokhagyma, 2

ek. morzsolt oregánó, 2 ek. őrölt rómaikömény, 2-3 felvágott friss zöld csili, jalapeno és cayenne bors, 1 ek. keserű kakaópor vagy 2 kocka jó minőségű étcsoki, 1 tk. fahéj, só.

Elkészítés: A babot előző este beáztatjuk. Egy edényben, amit sütőbe is lehet tenni, olajat forrósítunk. Ebben 15-20 perc alatt lesütjük a császárszalonnát és a kockára vágott marhahúst. Rádobjuk a felaprított hagymát és üvegesre pirítjuk a hússal. Jöhet a fokhagyma, az oregánó, a rómaikömény, a csilik ízlés szerint, a fahéj, a kakaó. 2-3 percig tovább sütjük, kevergetve. Hozzáadjuk a felkockázott paprikát. Ismét 2-3 percig sütjük, kevergetjük. Ráöntjük a paradicsomszószot és a sört vagy vizet, annyit, hogy épp ellepje, ekkor kerül bele a beáztatott bab is. Sózzuk. Összekeverjük, majd előmelegített sütőbe toljuk és ott főzzük kb.

egy-másfél órát. Közben néha mozgassuk meg. Ha a bab és a hús puha, kivesszük a sütőből, és belekeverjük a kukoricát. Egyet még rottyantunk rajta.

Guacamole

Hozzávalók: 2 érett avokado, 1 lila hagyma fele apróra vágva, 1 paradicsom apróra vágva, kimagozva, 1-2 serrano csilipaprika kimagozva és az is eret kivágva, 2 ek. friss lime- vagy citromlé, 2 ek. koriander, 1/2 ek. fokhagyma, 1/2 tk. só, 1/4 tk. oregánó, frissen őrölt bors.

Elkészítés: Vágjuk félbe az avokádókat, és távolítsuk

el a magokat. Kanalazzuk ki a héjából, és villa segítségével pürésítsük. Adjuk hozzá a hagymát, koriandert, limeot, sőt, borsot és keverjük össze. A paradicsomot a végén adjuk hozzá. Tegyük hűtőbe tállalásig.

Csirke fajta

Hozzávalók: 2 csirkemell file, 6 ek. olívaolaj, 6 ek. méz, 2 ek. vörösborecet, 4 zúzott fokhagymagerezd, 4 tk. oregánó, 2-3 tk. piros paprika, só, bors, 2 db kaliforniai paprika, 1/2 kígyóborka, 1/2 fej jégsaláta, 2 db paradicsom, 8 tortilla (készen kapható).

Elkészítés: Az olajat, a juharszirupot (vagy mézet), az ecetet, az összezúzott fokhagymát, az oregánót, őrölt borsot és a piros paprikát összekeverjük. A húst 2 cm-es csíkokra felvágjuk, megsózzuk és az előző páclébe keverjük. 2 órára a hűtőbe tesszük. A paprikát vékony csíkokra vágjuk és olívaolajon megsütjük. A paradicsomot apró kockákra vágjuk, a salátát kis darabkára szeleteljük, az uborkát pedig gyufaszál vastag-

ságú csíkokra aprítjuk. Ha a hús összeérett, forró serpenyőbe tesszük és megsütjük. A tortillalapokat palacsintasütőben egyenként felmelegítjük és beletesszük a húst, a sült paprikát és a felaprított zöldségeket. Felcsavarjuk.

Mexikói kukoricafelfújt

Hozzávalók: 25 dkg darált sertéshús, 25 dkg darált marhahús, 1 fej hagyma, 1 gerezd fokhagyma, 1 ek. olaj, 30 dkg kukorica, 15 dkg paprikszálami, 50 dkg paradicsom, 20 dkg sajt, 2 ek. zsemlemorzsa, egy darabka vaj, csili, őrölt fahéj, só, bors, fél kk. oregánó.

Elkészítés: A felaprított hagymát olajon megpirítjuk, majd hozzáadjuk a húsokat, a csilit, sózzuk, borsozzuk, a fahéjjal ízesítjük. Amint a hús barnára pirult, egy kivajazott üvegtálba tesszük. Rátesszük a kukoricát, a felcsíkozott szálamit és a felszelelt paradicsomot. sózzuk, borsozzuk, meghintjük az oregánóval és a reszelt sajttal elkevert zsemlemorzssával. Előmelegített sütőben kb. fél órát sütjük.

Kert-ész

Ébred a kert

Új ruhát öltött erdő, mező. A kertek május elejére virágdíszbe borultak. A gyümölcsfákon, ha elvégeztük a metszési munkálatokat, távolítsuk el az utolsó gyümölcsmúmiákat is. Többé nem szolgálnak tápláléklak az állatoknak, sőt betegséghordozók lehetnek. A nagy gyümölcsű kiwit csak akkor szabad megmetszeni, amikor elmúlt az éjszakai fagy veszélye. Az öregebb növényeken 3-5 évente vágjuk ki az öreg ágakat. A növénynedv szivárgását nem lehet megakadályozni. Azonban ha a metszést fogyó holdkor végezzük, a növény kevesebb nedvet veszít. A szabad gyökerű bogycsokrok ültetésének utolsó határideje május eleje. A konténeres gyümölcsbokrokot és fákat később is el lehet ültetni. Ez azonban csak a kemény gyökérlabdával rendelkező, megfogant bokrok esetén érvényes. A friss konténeres növény felismer-

hető a gyökérrel alig átszótt földről, és az ilyen gyengén tűri az újabb átültetést. A frissen ültetett gyümölcsfák kötözéséhez a támasztókarókhöz használjunk műanyagból készült zsinetet. Ez nem csúszik le, nem vág bele a csemete kérégebe, és könnyebben kezelhető, mint a kókusz kötél. Még nem sikerült bebizonyítani, hogy a sarkantyúka távol tartja a tetveket a gyümölcsfáktól. Ennek ellenére érdemes elvetni néhányat a fák tövéhez. A csinos sarkantyúka árnyékolja a talajt, és a gyökere által termelt anyag révén távol tartja a vakondot.

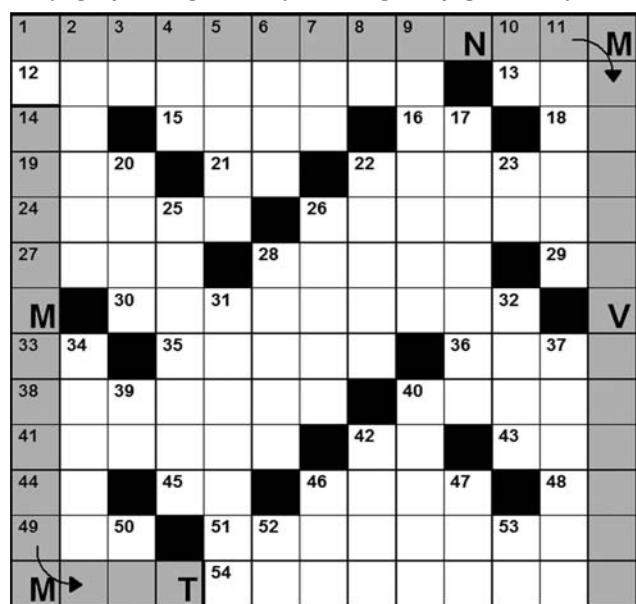
Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Női sofőr

Egy asszony panaszkodik az orvosánál:

– Doktor úr, segítesem rajtam! Nem tudom mit tegyek, ugyanis a férjem állandóan beleszól a vezetésembe.

– Nyugodjon meg, asszonyom, a legtöbb jogosítvánnyal ren-

delkező férj ezt csinálja, ha a felesége vezet.

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Dzsesszstílus. 13. Duplán: üres beszéd. 14. Hektométer (röv.). 15. Romlott a szalonna. 16. Reform része! 18. Tudáselem! 19. Pale...; világos angol sör. 21. Zőrej része! 22. Rútít. 24. A világ egyik leghosszabb folyója. 26. Ízlelő. 27. Incidens, história, esemény. 28. Identitás. 29. Társasházi törvény (röv.). 30. Szelektálva kiemel. 33. Küzd (nép.). 35. Sátrak csoportja. 36. Teremport. 38. Eszményi, tökéletes. 40. Bakának behív. 41. Alárendelt szervhez intézett kérdés. 42. Felelős kiadó (röv.). 43. ... de France; francia régió. 44. ... Paloma. 45. Kétes! 46. Lombos növény része. 48. Italy (röv.). 49. ... Kaley; sziget volt a Dunán. 51. Élősködő növény. 54. Csúszva működő nyílászáró.

Függőleges:

1. Christus Dominus (röv.). 2. Dörzsölt, hétróbas. 3. Axilla (röv.). 4. Koreai autómárka. 5. Forró, meleg. 6. Élelmiszer. 7. Német gáz. 8. Párban gyón! 9. Nyalánkság. 10. Nemzeti Bank (röv.). 11. Felfüggeszt. 14. A poén második része. 17. Lovát versenyen benevező. 20. Benedek ...; mesemondó. 22. Latin szín. 23. Főosztály (röv.). 25. Vándorral megy. 26. Piaci súly. 28. Bódít, mámorít. 31. Voksol, szavaz valakire. 32. Teréz becézve. 34. Kezembe nyújtó. 37. Bélgörccs, hascsikarás. 39. Elektronikai Igazgatóság (röv.). 40. Díjtábla, fokbeosztás. 42. Trója vesztes! 46. Le is út, ... is út. 47. Apró halfaj. 50. Arzén vegyjele. 52. Sorban áll! 53. Sarlópenge!

			9						
	7	6		3					
8				6	1		5		
					9				
	3		7			8			
	5	4							
			5		3		9	4	
7					4			2	
		8					6		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	6	7	3	2	5	8	9	1
3	8	9	7	1	6	4	5	2
1	5	2	8	9	4	3	7	6
7	1	8	5	3	2	6	4	9
6	2	3	4	8	9	7	1	5
5	9	4	6	7	1	2	3	8
8	4	6	1	5	3	9	2	7
2	3	5	9	6	7	1	8	4
9	7	1	2	4	8	5	6	3

A balga

Élt egyszer egy dúsgazdag ember. De mivel kicsapongó életet élt, lassacskán minden javát elherdálta, s egy szép napon olyan szegény lett, mint a tempom egere. Szemét lesütötte, fejét lehorgaszította, és jajgatva emlékezett az elmúlt szép napokra.

Egyszer régi ismerősök látogatták meg, s közülük az egyik, sokat tapasztalt ember, így szólt hozzá:

– Úgy látszik, hogy valami rossz fát tehetél a tűzre, azért hagyott el a szerencséd. Azt tanácsolom: erédj a szerencséd után, talán megtalálsz valahol, és gazdag leszel, mint régen.

Az ember hajlott a jó szóra, és elindult hegyen-völgyön a szerencséje után. Álmában egyszer meglátta a szerencsését, amint egy szikláról lógott fejfelé. Reggel felébredt, s az időt nem vesztegetve, elindult a felé a szikla felé.

Ment, mendegélt sokáig, mígnem az úton találkozott az oroszlánnal.

– Merre tartasz? – kérdi az oroszlán.

– Megyek a szerencsém után.

– Ismerem őt – feleli az oroszlán. – A te szerencséd nagyon eszes, talán megkérdeznéd tőle, mitől gyógyulhatnék meg. Ládd-e, már hét éve teljesen tehetetlen vagyok. Visszatérőben mondd meg, hogy mit mondott, és én mindent, amit tudok, megteszek neked.

Az ember megígérte, hogy teljesíti kérését, s azzal továbbment.

Vándorlásában betévedt egy kertbe, amely telides-teli volt mindenféle gyümölcse. De mikor szakított belőlük és megkóstolta, úgy találta, hogy mind keserű. Amikor a

Új töveket ültettem, oltottam, szemeztem őket, de bizony semmi sem használt. Ha visszatértekkor választ hozol nekem erre, én mindent, ami erőmből telik, megteszek neked.

Az ember a gyümölcsös gazdájának is megígérte,

neki, ami vele csak történt.

– Nekem – szólt a leány – kincsem garmadával van, csupán egy a bajom, hogy fejfájás kínoz éjjel és nappal. Ha megkérdezed a szerencsédet az orvosomtól, én mindent megteszek neked, amit csak kívánsz.

letet kapott, ajánlotta neki, hogy térjenek vissza együtt.

– Menj hát te elől, én majd megyek utánad – mondta a szerencse.

Visszatérőben találkozott a gyönyörűséges nővel, s az ember így szólt hozzá:

– Ha férjhez mégy egy deli

hogy kerted gyümölcse ne legyen keserű, változtasd meg a folyó medrét, vagy az aranyat szűrd ki a vízből.

Amikor az oroszlánhoz ért, az ember sorra mindent elmesélt, amit útközben a szerencsésénél tapasztalt.

– No, és mit ajánlott ezért a fiatal nő? – kérdi az oroszlán.

– Azt ajánlotta, hogy házasodjunk össze, s élvezzük együtt az ő javait, de én nem egyeztem bele.

– És mit ajánlott a gyümölcsöskert gazdája?

– A kert gazdája kiszűrt minden aranyat a folyó vizéből, s lett is temételen! Felajánlotta, hogy magammal hozhatom mind, de én nem fogadtam el, s mondtam is neki: „Hogyisne, majd fogom én azt hurcolni magammal hazáig!”

– No, jól van, de most árul el, milyen tanácsot kapta az én betegségemre? – kérdi az oroszlán.

– Neked azt izeni a szerencsém, hogy meggyógyulsz, ha egy balga ember fejét megeszed.

Az oroszlán pedig, jól átgondolva a mondottakat, szép lassan az ember feje felé nyújtotta a mancsait, elkapta, levágta a földre, szétépte és felfalta.

– Esküszöm – mondta az oroszlán –, aligha találnék náladnál balgább embert a földkerekségen!

*Elvarázsolt madarak
(Örmény népmesék)*

kert gazdája meglátta őt, először legorombította, de mikor elbeszélte neki bűjébaját és azt, hogy hová igyekszik, a gazda így szólt:

– Ha így van, atyafi, kérdezd meg majd azt is, mivel hozhatnám helyre kertemet, hogy a gyümölcs ne legyen keserű. Mit nem fáradoztam!

hogy teljesíti kérését, és tovább vándorolt, mígnem eljutott egy várhoz, amely egy magas hegy tetején épült. Belépett, s a várudvaron gyönyörűséges fiatal nőt pillantott meg. Mikor a leány megkérdezte tőle, mi szél hozta erre a helyre, az ember mindent sorjában elmesélt

– Jól van, majd utánajárok – mondta az ember, s folytatta útját, míg végül ráakadt a szerencséjére, amely egy magas hegyről függött alá.

Illendően köszöntötte az ember, elpanaszolta neki minden gondját, bánatát s mindazt, amivel megbízták. Midőn a szerencséjétől fele-

lő ifjúhoz, kigyógyulsz bajodból.

A gyümölcsöskert gazdájának azt mondta:

– A víz, amely kerted öntözi, aranymezőn folyik keresztül. Az aranypor, mely a vízben lebeg, felszívódik a fába, attól olyan keserű a gyümölcsük. Ha azt akarod,

Tizenkét hónap a természetben

Danka sirály, tőkés réce, csörgőréce, szürke gém, kis kócsag került távcső elé a Rétyi-tói sétám során. Szürke gémből kilencet számoltam össze. Az oka, hogy ennyien összegyűltek: ivnak a kárászok. Ilyenkor a part szélén ficákolnak, és erre lesnek a golya méretű mada-

rak. Valahol kakukk kiáltott, figyelőztem, de a madarat nem láttam meg. Kisvártatva a fecskék, amelyek a tó víztükre fölött röpdöstek, jelezték, hogy ragadozó madár van a közelben. Eredtek is a kakukk után, pedig nem jelent veszélyt a fecskékre nézve.

„Up-up-up” – hallom a jól ismert hangot. Búbos banka van valahol a közelben.

Nyílt területek, tanyák, gyümölcsösök, öreg fákkal tarkált legelők trópusokat idéző madara a búbos banka. Feje, nyaka és melle fahéjszínű, ugyanúgy a fejtetőn lévő bóbíták hosszú tollai is, ahol a hegyi részen fehér-fekete mintázat van. A bóbítán kívül ismertető jelei a széles, fehér harántszalagos fekete szárnyai és a kissé lefelé hajló hosszú csőre. A hangja is jól felismerhető: „up-up-up”. Rendszerint először a madár hangjára leszek figyelmes, ami messzire elhallatszik. Fészket nem épít, leginkább öreg odvas fákban költ, ezért is érdemes az ilyen fákat védeni. Költését segíthetjük mesterséges fészkesodók kihelyezésével, amin a röpnylás nyolc centiméter legyen. A szép tollazatú madár nem hordja el a fiókák ürülékét, így ezek az odúba ürítenek, ami meglehetősen bűzösé válik. Amikor támadó kerül az odú közelébe, vagy ember szeretne benyúlni a nyíláson, bűzös váladékot fröcskölnék szembe a fiókák.

A búbos banka tápláléka bogarak, pajorok, földgiliszta, csigák.

Vonuló faj, a telet Afrikában tölti. Nemrég érkeztek meg, és most fészkelési lehetőségeiket mérik fel. Mindkét madarat megláttam, és viselkedésük azt árulta el, hogy maradnak a kiválasztott területen.

Búbos banka

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Marionettállat kartonból

Készíts otthon bábszínházat. A klasszikus babák mellé jó kiegészítés pár állatfigura is, amit cernán kedved szerint mozgathatsz. Megmutatjuk, hogyan.

Szükséges eszközök: kemény, jó tartású karton, fekete tempera, olló, ragasztó, cérna, szemek, haj vagy műhaj a faroknak, négy darab feketére festett, kifúrt fako- rong a talpaknak.

Elkészítés: Első lépésként a kartonból készítsd el az állat testrészeit: 1 fej, 1 nyak, 2 darabból álló törzs, farok, 8 darab henger a lábaknak. A

törzset két hengerből ragaszd össze, amelyeknek a vége kisebb átmérőjű. Ezeket a kisebb átmérős végeket ragaszd össze. A fej se legyen szabályos henger, az egyik végét szűkítsd le, majd kartonmaradékból ragaszd rá füleket. A hengereket szűrd ki a megfelelő helyen, a cernával való összefűzéshez, de mielőtt összefűznéd, fessd meg egyenként a darabokat. Miután a festék megszáradt, ragaszd fel a szemeket, majd fűzd cernára a darabokat, a talpakkal együtt. Helyezd be a haját is a faroknak. Jó szórakozást!

Hétfévi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette